

**KONCEPCIA ROZVOJA
ODBOROV MESTSKÉHO ÚRADU V ŽILINE
DO ROKU 2010**

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Materiál

Predkladá:

Ing. Viliam Mikuláš
prednosta Mestského úradu v Žiline

Vypracovali:

vedúci odborov Mestského úradu v Žiline

V Žiline, júl 2008

UZNESENIE MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA V ŽILINE

Uznesenie č. _____/rok

Mestské zastupiteľstvo v Žiline

I. schvaľuje

1. Konceptiu rozvoja odborov Mestského úradu v Žiline do roku 2010

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Koncepcia rozvoja odborov bola vypracovaná na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva v Žiline č. 30/2008 zo dňa 11. 2. 2008.

Na jej vypracovaní sa podieľali všetky odbory Mestského úradu v Žiline, čomu zodpovedá i členenie návrhu koncepcie.

Finančné dopady vyplývajúce z návrhu koncepcie sa budú odrážať v rozpočte Mesta Žilina v budúcom období do roku 2010.

Obsah

Úvod

Koncepcia:

- 1. Odbor organizačný a vnútornej správy**
- 2. Odbor právny a majetkový**
- 3. Odbor ekonomický**
- 4. Odbor hlavného architekta**
- 5. Odbor stavebný a životného prostredia**
- 6. Odbor dopravy a komunálnych služieb**
- 7. Odbor sociálny a bytový**
- 8. Odbor školstva a mládeže**

Úvod

Spracovaná koncepcia odborov Mestského úradu v Žiline jednotlivými vedúcimi odborov, vychádza z reálnych potrieb mesta Žilina v najbližšom období a nadväzuje na schválený „Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Žilina“ mestským zastupiteľstvom v júni 2008.

Základnou úlohou, ktorá mala byť výsledkom spracovanej koncepcie je vízia efektívneho postupu mestského úradu pri plnení jednak základných úloh a jednak očakávaného vývoja v najbližšom období. Jednotliví vedúci sa vo svojom pohľade pozerali na činnosť nimi riadeného odboru a načrtli rozhodujúce oblasti potenciálneho zlepšenia, prípadne riešenia vzniknutých potrieb mesta Žilina.

Z týchto dôvodov je koncepcia každého odboru svojim spôsobom jedinečná, pretože u každého sa prejavujú rôzne smery činnosti, každý odbor je svojou činnosťou špecifický, so svojimi vlastnými problémami a sebevlastným pohľadom na budúci vývoj.

Obdobne sa to prejavuje aj v oblasti prierezových útvarov, v súčasnosti zoskupených vo forme referátov na úseku prednostu mestského úradu. Na jednej strane sú to procesné referáty zabezpečujúce operatívu a bežnú činnosť úradu a na strane druhej referáty zabezpečujúce vývoj – referát pre miestny rozvoj a inštitucionálne činnosti mesta v oblasti kultúry, športu a komunikácie s verejnosťou.

U útvarov zabezpečujúcich operatívu a bežnú činnosť sa do budúcnosti očakáva zvýšenie kvality ich práce, postupným zvýšením úrovne komunikácie a zabezpečením vnútorného systémového prepojenia s ostatnými útvarmi s cieľom maximálneho komfortu občanov Žiliny. V súčasnosti je to zabezpečované vnútornými aktami riadenia a do budúcnosti sa očakáva úzke prepojenie na systém vzdelávania zabezpečovaný organizačným odborom a plným využívaním pripravovaného systému odmeňovania pracovníkov mestského úradu.

V útvare protipožiarnej ochrany a BOZP sa rozhodujúcou mierou budú aj naďalej zabezpečovať úlohy požiarnej prevencie a po dokončení stabilizácie tohto referátu bude činnosť, okrem iného, zameraná na zlepšenie koordinácie práce s dobrovoľnými hasičskými zbormi, hlavne v prímestských častiach mesta. Jedným z výstupov sa očakáva aj tlak na zvýšenie rozpočtu mesta v tejto oblasti, čo však úzko súvisí s finančnými možnosťami mesta v tom, ktorom roku.

Veľmi významné miesto smerom do blízkej budúcnosti zohráva referát pre miestny rozvoj, ktorý svojou činnosťou v koordinácii so štátnymi orgánmi zabezpečuje prípravu projektov a žiadostí o nenávratný finančný príspevok v úzkej väzbe na PHSR mesta, ako strednodobým plánovacím dokumentom. Projekty sú zadané v 9 prioritných oblastiach: sociálna infraštruktúra, školstvo, cestovný ruch – oddych – šport, kultúra a kultúrna infraštruktúra, životné prostredie a environmentálna infraštruktúra, informatizácia, samospráva, doprava, podpora podnikateľov a inovácií.

Sociálna oblasť:

- starostlivosť o deti do 3 rokov – postupná rekonštrukcia detských jasí (rok 2008 – DJ Veľká okružná a DJ A. Kmeťá)
- denný stacionár pre seniorov, ...

Školstvo:

- rok 2008 (MŠ Jarná, ZŠ Námestie mladosti - Hájik, ZŠ V. Javorku, ZŠ+MŠ Školská - Závodie a ZUŠ F. Špániho)
- rok 2009 (ZŠ Jarná, ZŠ Lichardova, ...)
- rok 2010 (ZŠ Limbová a ZŠ Gaštanová)
- a ďalej podľa harmonogramu až do roku 2013

Oblasť medzinárodných projektov:

- projekt Benefit v spolupráci s ŽU a DPMŽ cez Európsku komisiu
- výzvy na cezhraničnú spoluprácu s ČR a PR
- projekty v spolupráci s Euroregiónom Beskydy
- projekty town - twiningu

Oblasť kultúry a infraštruktúry:

- rekonštrukcia Burianovej veže pre sprístupnenie verejnosti (rok 2008)
- projekty na Staromestské slávnosti, Fašiangy, Kultúrne leto, ...

Ďalej sa budú pripravovať a podávať projekty v zmysle PHSR z každej prioritnej oblasti po schválení vo vedení mesta a v nadväznosti na príslušné výzvy jednotlivých ministerstiev a Úradu vlády a iných inštitúcií.

Na zabezpečenie tejto agendy, s podmienkou úspešnosti podaných projektov, je možné očakávať tlak na zvýšenie potreby pracovníkov.

Oblasť kultúry zabezpečovanú Mestským úradom v Žiline môžeme rozdeliť do dvoch základných oblastí, ktorými sú výkonné realizovanie kultúrnych podujatí prostredníctvom Mestského divadla. Mestské divadlo má nezastupiteľnú úlohu v akcelerácii kultúrneho života v meste. Druhou oblasťou je koncepcia, príprava a organizačné zabezpečenie kultúrnych podujatí na pôde mesta, ktorú zabezpečuje referát kultúry v úzkej spolupráci s radnicou mesta. V záujme zlepšenia činnosti v tejto oblasti sa do budúcnosti pripravuje zriadenie Mestského kultúrneho strediska, ktoré by svojou činnosťou v plnom rozsahu zabezpečovalo komplexný život mesta Žilina.

V rámci medzinárodných vzťahov bolo prioritné dopracovanie kompetencií medzi kanceláriou primátora a výkonnými zložkami Mestského úradu v Žiline. S cieľom zintenzívniť a hlavne zefektívniť spoluprácu s partnerskými mestami, chceme do konca roku 2008 ukončiť pasportizáciu a legalizáciu partnerských miest a zároveň pokračovať v úspešných projektoch doterajšej spolupráce. V rámci nových projektov pripravujeme „Žilinské dni v a v Žiline“, ktoré rozbiehame na jeseň 2008 v Prahe 15 a s tým istým partnerom na budúci rok v Žiline.

Novým referátom, ktorý začal svoju činnosť v prvom polroku 2008, je referát športu a cestovného ruchu. Bol zriadený za účelom zintenzívnenia športových aktivít hlavne pre deti a mládež, vytváraním podmienok pre rozvoj ich telovýchovného a športového vyžitia. Ďalšími cieľmi tohto pracoviska sú:

- vytvárať projekty detských a športových ihrísk v meste na jestvujúcich a nových plochách
- spolupracovať so športovými zariadeniami nielen vo vlastníctve mesta a spolupodieľať sa na ich využívaní
- rozvíjať športovú spoluprácu s partnerskými mestami v oblasti športu a cestovného ruchu
- vytvárať databázy športových a turistických klubov, ich podujatí a prostredníctvom webovej stránky mesta zabezpečovať ich prezentáciu

- aktívne sa zúčastňovať tvorby projektov a žiadostí o NFP v danej oblasti
- v oblasti cestovného ruchu aktívne pôsobiť v koordinácii činnosti Turistickej a informačnej kancelárie a postupne smerovať jej činnosť okrem pasívnej informačnej do aktívnej podnikateľskej.

Nezanedbateľnou súčasťou práce Mestského úradu v Žiline je aj samotné vybavenie pracovísk či už informačnou technikou, alebo aj samotným prostredím. Musíme konštatovať, že celá táto oblasť je poplatná dobe a spĺňa len minimálne kritériá súčasného obdobia, čo sa prejavuje nielen v efektívnosti práce zamestnancov Mestského úradu v Žiline, ale aj v samotnom komforte vybavovania občanov Žiliny. Nehovoriac o bezpečnostných a zdravotných kritériách jednotlivých pracovísk celého úradu, vyjmúc vlni rekonštruované klientske centrum. Samozrejme, toto všetko v sebe prináša značné kapitálové výdavky, ktorých sa mestu v súčasnosti nedostáva, preto to bude potrebné riešiť postupnými krokmi v súlade s finančnými možnosťami mesta.

Čo však nestrpí odklad, je inovácia informačných systémov, kde je výrazná miera možností efektivity. Zastaralé hardwarové vybavenie spomaľujúce činnosť a zároveň neumožňujúce zapájanie nových produktov, v mnohých prípadoch neukončené a nedotiahnuté softwarové prepojenie informačného systému, jeho dobudovanie vrátane komplexného workflow, to je len časť otázok, ktorými sa bude zaoberať, v súčasnosti Žilinskou univerzitou vypracovávaná, Koncepcia informačných systémov.

1.

Odbor organizačný a vnútornej správy

Kompetencie

Kompetencie odboru sú definované v Organizačnom poriadku Mestského úradu v Žiline. Vychádzajú predovšetkým z právnych predpisov upravujúcich postavenie a činnosť volených orgánov samosprávy, zabezpečenie fungovania výkonnej zložky, ktorou je mestský úrad z hľadiska personálneho a technického, ako aj výkon originálnych kompetencií a preneseného výkonu štátnej správy na úseku matriky a vnútorných vecí najmä evidencie obyvateľov, domov a iných stavieb, ako aj zabezpečenie občianskych obrádov a povoľovaní verejných zhromaždení.

Výkon týchto činností je zabezpečovaný prostredníctvom troch oddelení a to oddelenia organizačného, oddelenia vnútornej správy a oddelenia informatiky.

Osobitné postavenie má klientske centrum, ktoré odbor koordinuje z hľadiska personálneho, ale v celom rozsahu zabezpečuje jeho organizáciu a technické vybavenie.

Analýza súčasného stavu

Personalistika

Počet a štruktúra zamestnancov úradu

Celkový počet zamestnancov	170 (z toho 5 rodičovská dovolenka)
Počet mužov	46
Počet žien	124

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet zamestnancov
základné	2
stredné	23
úplné stredné	86
vysokoškolské 1. stupňa	7
vysokoškolské 2. stupňa	52

Prehľad počtu zamestnancov podľa veku (počty sú uvádzané bez zamestnancov na materskej a rodičovskej dovolenke)

Vek zamestnanca	Počet zamestnancov
20 - 30	15
31 - 40	35
41 - 50	47
51 - 60	66
61 a viac	7

Priemerný vek zamestnanca je 47 rokov. Priemerná mesačná mzda zamestnanca 18 660,- Sk

	Kancelária primátora	Útvár hlavného kontrolóra	Úsek prednostu	OOVS	Odbor ekonomický	Odbor právny a majetkový	Odbor školstva a mládeže	Odbor sociálny a bytový	Odbor hlavn. architekt	Odbor stavebný a ŽP	Odbor dopravy a kom. služieb	Percentuálne zastúpenie (%)
Základné	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1,2
stredné	0	0	0	23	0	0	0	0	0	0	0	13,5
úplné stredné	2	2	3	40	15	7	1	8	0	4	4	50,6
VŠ 1. stupňa	0	1	1	3	2	0	0	0	0	0	0	4,1
VŠ 2.stupňa	2	1	10	3	3	5	5	1	5	10	7	30,6

Technické vybavenie

Budovy

1. Budova MsÚ

Budova MsÚ bola skolaudovaná 2.5.1988.

Do dnešného dňa okrem rekonštrukcie a zriadenia klientskeho centra budova bola bez výraznejších investícií na rekonštrukciu a vykazuje takýto technický stav:

- stav strechy je 5 rokov po dobe životnosti,
- stav zabezpečovacieho systému je nefunkčný už 5 rokov,
- stav okien na budove je nevyhovujúci, zdravie ohrozujúci,
- stav sociálnych zariadení v budove je okrem prízemí, ktoré prešlo rekonštrukciou v roku 2007 a 2008 zastaralý, morálne opotrebovaný,
- výmenníková stanica tepla je zastaralá. Elektronické zariadenie v nej je nefunkčné, ovláda sa manuálne. Jednotlivé komponenty sa blížia k prekročeniu doby životnosti.
- zasadačky na prízemí disponujú zastaralou ozvučovací technikou,
- súčasný stav výťahov v budove nevyhovuje normám EÚ, z toho 1 výťah je dlhodobo nefunkčný.

2. Budova Starej radnice

Historická budova Starej radnice s prihliadnutím na osobitné postavenie vyžaduje citlivý prístup a hodnotenie. Súčasný stav v budove je nasledovný:

- v budove je zastaralá a energeticky náročná kotolňa, ktorá je po dobe životnosti
- stav okien je tiež neuspokojivý
- stav exteriéru a interiéru budovy je značne opotrebovaný.

3. Mestský rozhlas

Súčasný stav rozhlasov v mestských častiach mesta je nevyhovujúci z dôvodu prekročenia životnosti a zanedbanej údržby. Rozvody mestských rozhlasov sú poškodené vplyvom pôsobenia poveternostných podmienok, t.j. poškodené izolácie káblových rozvodov

a koróziou nosných stĺpov. Rozhlasové ústredne TESLA z neznámeho roku výroby so zabudovanými rádiami a gramofónom nevyhovujú z technického a morálneho hľadiska šíreniu kvalitného zvuku mestského rozhlasu. Väčšia časť reproduktorov mestského rozhlasu sú vekom a pôsobením poveternostných vplyvov ako i mechanickým pôsobením poškodené.

Vnútorňa správa

Park motorových vozidiel

MsÚ Žilina disponuje 9 motorovými vozidlami starými od troch do deväť rokov. Z toho motorové vozidlá slúžia na rozvoz stravy odboru sociálnemu a bytovému, 2 motorové vozidlá sú referentské (OOVS a ODKS), 3 motorové vozidlá sú k dispozícii zamestnancom MsÚ na plnenie úloh a 1 motorové vozidlo je k dispozícii primátorovi mesta.

Správa majetku používaného MsÚ

Veľká časť inventáru budovy je z doby jej kolaudácie, z čoho vyplýva jeho stav technického a morálneho opotrebovania.

Zariadenie závodného stravovania

- zabezpečuje stravovanie zamestnancom v priemere 150 teplých obedov denne v dvoch druhoch
- zabezpečuje prípravu občerstvenia pre mesto (mestská rada, mestské zastupiteľstvo)
- má technicky zastaralé vybavenie.

Dielňa Budatín

- zabezpečuje montáž a demontáž stánkov a tribúny MsÚ na rôzne kultúrne a športové podujatia mesta.
- zabezpečuje opravu a výrobu nábytku a rôznych atypických drevených súčastí pre mesto Žilina
- zabezpečuje opravu a údržbu poslaneckých informačných skriniek.

Registratúrne stredisko

Registratúrne stredisko sa nachádza v budove MsÚ v suterénnych priestoroch. Doteraz nebolo vybudované a od novembra 2007 sa začína budovať.

- Boli prevzaté registratúrne záznamy z jednotlivých odborov MsÚ.
- Sú pripravené návrhy na vyradenie registratúrnych záznamov z jednotlivých odborov bez znaku hodnoty A.
- Sú pripravené návrhy na vyradenie registratúrnych záznamov z jednotlivých odborov so znakom hodnoty A, a boli podané na schválenie do Štátneho archívu v Žiline.
- Do Štátneho archívu bol podaný návrh na rozšírenie Registratúrneho plánu MsÚ Žilina.

Jednotlivé registratúrne záznamy sú v registratúrnom stredisku ukladané do registratúrnych boxov s označenými štítkami s vyznačením lokácie.

Informačné technológie

V súčasnosti je na MsÚ Žilina heterogénne prostredie, ako z pohľadu hardwarovej, tak aj softwarovej časti.

Hardwarová platforma serverovej časti je zložená zo zariadení HP, IBM, Noname. Pracovné stanice – desktopy, spĺňajú dnešné štandardy v pomere cca 50% z celkového počtu zariadení. Softwarová platforma serverovej časti obsahuje produkty Microsoft, 602 Software, Kerio, Linux.

Vzhľadom na heterogénnosť tohto prostredia sú kladené vysoké nároky na správu týchto zariadení, ako aj po finančnej, tak aj po personálnej a časovej stránke. V prípade poruchy niektorého zo zariadení, je časovo náročné zabezpečiť ich funkčnosť v prijateľnom čase. Existujúce zariadenia nie sú redundantne riešené, čím je tiež výrazne ovplyvnená dostupnosť kľúčových aplikácií. Momentálne na MsÚ v Žiline neprebíha žiadna súčasné štandardy splňujúca automatizovaná záloha systémov. Táto záloha sa vykonáva manuálnym kopírovaním dát na externé disky, čo je z dnešného odborného pohľadu absolútne neprijateľné.

MATRIKA

Matriku ako prenesený výkon štátnej správy vedie Mesto Žilina na základe zákona č.416/2001 Z.z. o prechode niektorých kompetencií z orgánov štátnej správy na obce a samosprávne kraje s účinnosťou od 1.1.2002. Územné obvody matričných úradov boli stanovené vyhláškou Ministerstva vnútra SR č.529/2001 Z.z. Mesto Žilina – Matričný úrad vedie matričnú agendu za mesto Žilina + mestské časti: Zástranie, Zádubnie, Žilinská Lehota, Strážov, Budatín, Považský Chlmec, Vranie, Brodno, Mojšovu Lúčku, Trnové, Bytčicu + obce: Rosina, Višňové, Turie, Lietavská Lúčka, Lietavská Svinná, Teplička nad Váhom, Kotrčiná Lúčka, Porúbka, Mojš.

Sobášna miestnosť

Sobášna miestnosť, v ktorej sa vykonávajú občianske obrady /sobáše, uvítanie detí do života a podobne/ sa nachádza v budove Starej radnice. Uzatváranie manželstva formou občianskych obradov sa vykonáva len v tejto sobášnej miestnosti, ktorá vyžaduje technickú a interiérovú modernizáciu.

KLIENTSKE CENTRUM

Otvorenie klientskeho centra 5.12.2007 prispelo významnou mierou k celkovému skvalitneniu služieb klientom poskytovaných Mestským úradom v Žiline. Pod jednou strechou je možné si vybaviť všetky základné úradné náležitosti, ale aj podstatnú časť policajnej agendy, čo prispieva k výraznému šetreniu času pri vybavovaní. Poskytovaním služieb klientskeho centra je na jednom mieste poskytnúť komplexné služby klientovi a zároveň rýchlo a efektívne reagovať na jeho požiadavky. Vyvolávací systém spoľahlivo určuje poradie prítomných klientov. Pre rodičov s deťmi bol vytvorený v klientskom centre detský kútik, kde sa môžu deti pokiaľ si ich rodičia vybavujú doklady zahrať. Nezabudlo sa ani na imobilných občanov, pre ktorých bola vybudovaná bezbariérová toaleta a vstup s rampou, ktorú môžu využiť aj mamičky s kočíkmi.

Pri otvorení klientskeho centra boli vytvorené tieto pracoviská:

Podateľňa, informácie

Matričný úrad

Evidencia obyvateľov

Evidencia domov, garáží, záhradných chatiek a rekreačných chát

Osvedčovanie podpisov a fotokópií listín

Miestne dane

Pokladňa

Sociálna pomoc a služby, bytová politika

Stavebný úrad a životné prostredie

Doprava a komunálne služby

Obchod a podnikanie.

Pracoviská KR PZ Žilina – oddelenie dokladov

Pracovisko DPMŽ s.r.o.

Skúsenosti z prevádzky klientskeho centra a získané údaje z vyvolávacieho systému ukázali potrebu niektoré procesy upraviť tak, že s prihliadnutím na vyťaženosť boli niektoré pracoviská zlúčené /napr. evidencia obyvateľov s evidenciou domov/ a niektoré operatívne vytvorené ako dočasné /napr. dane/ v čase podávania daňových priznaní.

Z údajov vyvolávacieho systému bolo zistené, že dve pracoviská na osvedčovanie podpisov a fotokópií listín sú z dôvodu veľkého počtu klientov nepostačujúce. Na základe tejto skutočnosti bola operatívne upravená prevádzka na pracoviskách evidencií a osvedčovania tak, že všetky pracoviská môžu súčasne vybavovať agendu evidencií a aj overovať listiny a podpisy, aby sa predišlo čakaniu klientov na službu.

V záujme lepšej komunikácie s klientmi bola na komunikáciu občanov s úradom v klientskom centre vytvorená mailová adresa, ktorá sa veľmi osvedčila. Prostredníctvom mailu občania požadujú informácie o dianí v ich okolí a pod. Veľmi vzácne sú podnety, na základe, ktorých občania upozorňujú na havarijné stavy či už komunikácií, verejného osvetlenia a pod.

V súčasnosti má Mesto Žilina zavedený Informačný systém samosprávy, ktorý občanovi poskytuje informácie o meste Žilina, samospráve. V jednom z pracovísk klientskeho centra je prístupný počítač, kde si občania môžu prezerať internetovú stránku mesta Žilina, vyhľadať si základné informácie o meste Žilina, preštudovať si prijaté všeobecne záväzné nariadenia mesta.

Ciele odboru do roku 2010

Legislatívne:

- Pripraviť novelizáciu: Štatútu mesta
Rokovacieho poriadku mestského zastupiteľstva
- Pripraviť etický kódex zamestnanca mesta

Všeobecné:

Zavedenie systému riadenia kvality ISO alebo EFQM

Konkrétne:

Na oddelení organizačnom :

a/ na úseku spracovania miezd

- zdokonaľiť systém spracovania miezd s automatickým prepojením na evidenciu dochádzky
- posilniť zabezpečenie diskretnosti nakladania s osobnými údajmi a mzdových náležitostí zamestnancov

b/ na úseku personálnom a vzdelávania zamestnancov

- zlepšovať vzdelanostnú štruktúru zamestnancov
- zdokonaľiť systém personálnej práce skvalitnením vedenia evidencie osobných spisov zamestnancov, plánovania potreby ľudských zdrojov na zabezpečenie činnosti samosprávy a ich zdrojov pre odmeňovanie
- zavedenie systému vzdelávania zamestnancov a ich kariérneho rastu, skvalitniť sociálny program s dôrazom na regeneráciu pracovnej sily

c/ na úseku volených orgánov, volebnom a vnútorných vecí

- novelizovať systém odmeňovania volených orgánov,
- skvalitniť obsah a formu občianskych obradov
- revidovať označenie názvov ulíc, odstránenie disparít deklarovaných v ISS a reálneho stavu na objektoch

d/ na úseku evidencie obyvateľov a evidencie budov

- odstránenie disparít v evidencii obyvateľov a evidencie budov medzi ISS a REGOB
- vypracovanie metodiky upravujúcej postup pri vydávaní rozhodnutí o pridelení, zmene alebo zrušení súpisných a orientačných čísiel

e/ na úseku matriky

- zabezpečiť neustály profesionálny rast matrikárov
- zabezpečiť okrem sobášnej miestnosti na Starej radnici sobášenie na inom vhodnom mieste
- výroba nových insígnií
- pripraviť cudzojazyčné inštrukcie k vybavovaniu matričných úkonov

Oddelenie vnútornej správy:**a/ na úseku správy budovy****Budova MsÚ vyžaduje:**

- generálnu opravu strechy a bleskozvodov
- vybudovanie exteriérového a interiérového zabezpečovacieho systému
- výmena okien na budove MsÚ, okrem KC
- postupná rekonštrukcia sociálnych zariadení
- zabezpečiť generálnu opravu výmenníkovej stanice tepla
- rekonštrukcia ozvučenia v zasadačkách na prízemí
- rekonštrukcia výťahov s bezbariérovým prístupom v budove A
- vybudovanie parkovísk pre klientov a zamestnancov

Budova Starej radnice vyžaduje:

- zavedenie klimatizácie v sobášnej miestnosti
- rekonštrukcia kotolne
- výmenu niektorých okien
- nové interiérové a exteriérové nátery

Mestské rozhlas

Postupná celková rekonštrukcia rozhlasov podľa mestských častí a to efektívnym a ekonomickým riešením prechodom na „bezdrôtové rozhlas“.

Výhodou takéhoto riešenia je úspora prevádzkových nákladov, nakoľko rozhlas budú upevnené na betónových stĺpoch SSE bezplatne a odpadne údržba a opravy kovových stĺpov a vedenia.

b/ na úseku vnútornej správy

Správa majetku vyžaduje:

- zavedenie nového systému evidencie majetku pomocou technológie RFID(Rádiová Frekvenčná Identifikácia)
- inovácia a modernizácia drobného hnutel'ného majetku v kanceláriách (nábytok)

Zariadenie závodného stravovania potrebuje:

- zabezpečiť minimalizáciu uniku zápachov z kuchyne do budovy a to zakúpením odorizačného zariadenia
- zabezpečiť skvalitnenie služieb kuchyne zakúpením nových zariadení (umývačka riadu, elektrické veľkokapacitné panvice na vyprážanie)

Dielne Budatín

- vzhľadom na vek a technický stav stolárskych strojov je potrebná ich postupná obnova a doplnenie (formátovacia píla a iné)

Registratúrne stredisko

- zabezpečiť príručné registratúrne stredisko pre odbor hlavného architekta

Vozový park vyžaduje:

- kúpu jedného nového motorového vozidla rozvážajúceho stravu pre odbor sociálny a bytový
- výmenu vozidla slúžiaceho primátorovi. Vzhľadom na vek (2001) a triedu automobilu stúpajú jeho prevádzkové náklady
- zakúpenie jedného úžitkového automobilu pre potreby odboru ODKS na účely zefektívnenia činnosti nezamestnaných na aktívnych činnostiach pre mesto.

Oddelenie informatiky:

a/ v oblasti software je potrebné:

- zefektívnenie činnosti centrálnej podateľne a zavedenie elektronického obehu dokumentov
- zintenzívniť zavedenie elektronickej evidencie a spracovania dokumentov
- zabezpečiť a masívnejšie nasadiť ďalšie moduly ISS s cieľom vytvoriť kooperujúce databázy na vzájomné využívanie rôznymi organizačnými útvarmi úradu
- vypracovať Koncepciu rozvoja informačných systémov a jej implementácia
- zabezpečiť zavedenie e- gowernmentu - elektronická komunikácia s klientom
- zriadiť info-bod pre obyvateľov, poskytovanie informácií z dostupných databáz vlastných a verejných portálov pre obyvateľov mesta

b/ oblasť hardwaru

Cieľom realizácie je zvýšenie produktivity a efektivity používania výpočtovej techniky.

Zjednotenie hardwarovej a softwarovej platformy a zvýšenie dostupnosti všetkých kľúčových systémov.

Zjednotenie hardwarovej platformy je výhodné z hľadiska servisu a dodávky náhradných dielov. Zjednodušenie a urýchlenie servisných činností. Zabezpečenie automatického zálohovania všetkých kritických systémov, ako aj niektorých používateľských dát. Zavedenie nového Groupware – ového systému MS Exchange 2007 nielen pre využitie emailovej komunikácie, ale aj ďalších jeho čít. Zvýšenie bezpečnosti IT systémov ako aj lepší prehľad o využívaní Internetu jednotlivými užívateľmi pomocou nového produktu Microsoft Internet Security and Acceleration Server 2006. Zavedenie virtualizácie pomocou VMware Infrastructure, pri ktorej sa ušetrí finančné prostriedky na hardware, správu zariadení, elektrickú energiu. Zavedením virtualizácie bude oveľa jednoduchšia implementácia a inštalácia nových systémov použitím inštalčných šablón vo VMware. Informatizácia samosprávy by mala byť jedným z kľúčových nástrojov na zefektívnenie procesov, širšie včlenenie občanov do diania mesta a zvýšenie transparentnosti samosprávy. Zavedenie možnosti elektronickej komunikácie s občanmi a nadväzujúce elektronicke spracovanie žiadostí občanov: minimalizácia osobných návštev občana na MsÚ, umožnenie sledovania procesov vybavovania žiadostí, jednoduchý presun potrebných dokumentov z jedného pracoviska na druhé v elektronickej forme

V klientskom centre:

a/ v poskytovaní služieb

- možnosť telefonickej rezervácie termínov stretnutí na vybavenie záležitostí
- zavedenie rovnosaty pre zamestnancov v klientskom centre
- zrušiť anonymitu pracovníkov, ktorí vybavujú klientov /uvedené zabezpečiť menovkami pracovníkov/
- vytvoriť tím pracovníkov klientskeho centra, ktorí budú navzájom zastupiteľní v klientskom centre pri vykonávaní agendy
- v maximálnej miere znížiť rozsah byrokracie /využiť všetky údaje z informačného systému, aby občan nemusel tie isté doklady ak ich už predložil na niektorý organizačný útvar MsÚ predkladať ešte raz, alebo ich vôbec predkladať, ak ich je možné overiť si z informačného systému / a účinne predchádzať šikanovaniu klientov
- neustále zabezpečovať pre klientov aktuálne informácie o dianí v meste, o mestských organizáciách, o zámeroch, aktivitách a programoch mesta formou brožúr, letákov
- vyhodnocovať podnety občanov, ktoré boli doručené do schránky na podnety a pripomienky v klientskom centre
- aktuálne podľa počtu klientov priebežne počas roka zriaďovať na zabezpečenie určitej agendy viaceré pracoviská, aby klienti boli rýchlejšie vybavení a nemuseli čakať. V prípade potreby vytvárať nové pracoviská.

b/ v rozvoji IT a ITK

Na základe operatívnych potrieb budú vykonávané zmeny vo vyvolávacom systéme. Na základe zmien bude možné z jedného pracoviska vo vyvolávacom systéme klienta presunúť na vybavenie na iné pracovisko bez toho, aby si musel opätovne klient vybrať lístok z vyvolávacieho systému na iné pracovisko /napr. pri vybavovaní agendy v pracovisku stavebného úradu a životného prostredia bude môcť klient bez ďalšieho lístka z vyvolávacieho systému zaplatiť správny poplatok v pokladni/. Správne poplatky v nižších

sumách sa vyberajú priamo na pracoviskách, nie v pokladni /matričný úrad, evidencia obyvateľov, osvedčovania podpisov a fotokópií listín/.

Umožniť občanom v klientskom centre nielen získavať informácie, ktoré sú prístupné na internetovej stránke mesta /kataster, obchodný register, ministerstiev a pod./, ale v prípade potreby im tieto údaje zabezpečiť aj v písomnej forme.

Doplniť a neustále aktualizovať na internetovej stránke mesta súčasný manuál s informáciami, čo, kde a ako vybaviť v klientskom centre. Zverejniť všetky potrebné tlačivá v takej forme, aby občania mohli do nich vpisovať údaje priamo na počítači. Uprednostňovať komunikáciu klientov prostredníctvom počítačovej techniky pred osobným kontaktom. Výsledkom takejto komunikácie by malo byť skrátenie času potrebného na osobné vybavenie žiadosti klientov. Týmto opatrením by klienti na úradné konania so svojimi požiadavkami prichádzali s potrebnými dokladmi, čím by významnou mierou prispeli k skráteniu celého vybavovacieho konania.

2.

Odbor právní a majetkový

Štruktúra odboru

Odbor je rozdelený na oddelenie právne a majetkové

a) Oddelenie právne sa člení na referáty:

- referát majetkoprávny a legislatívy
- referát zmluvných vzťahov a verejného obstarávania
- referát exekúcií a vymáhania pohľadávok
- referát priestupkov

b) Oddelenie majetkové sa člení na referáty:

- referát evidencie mestského majetku
- referát správy mestského majetku
- referát nakladania s mestským majetkom
- referát evidencie dokumentov obchodných spoločností s majetkovou účasťou mesta

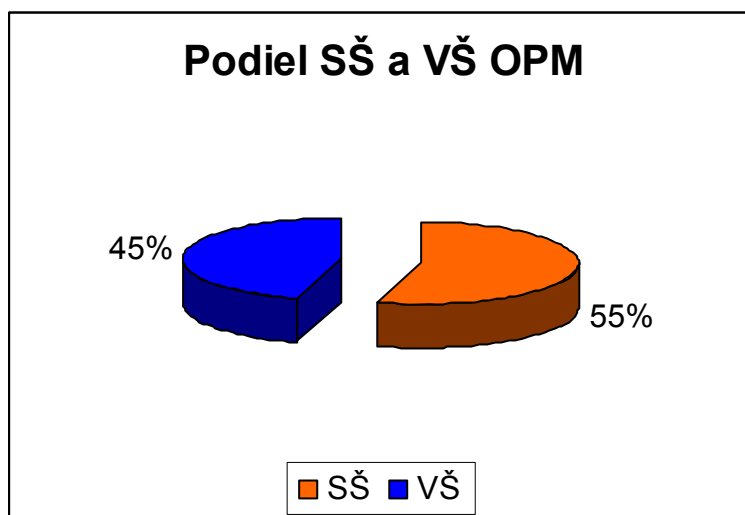
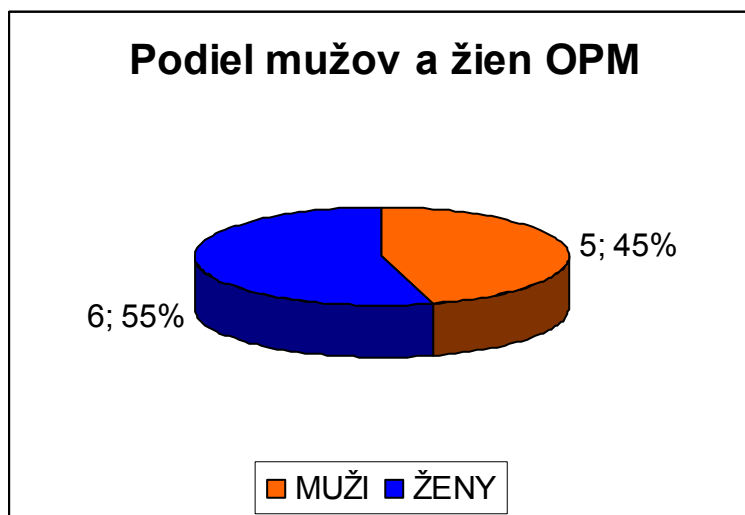
Činnosti zabezpečované odborom

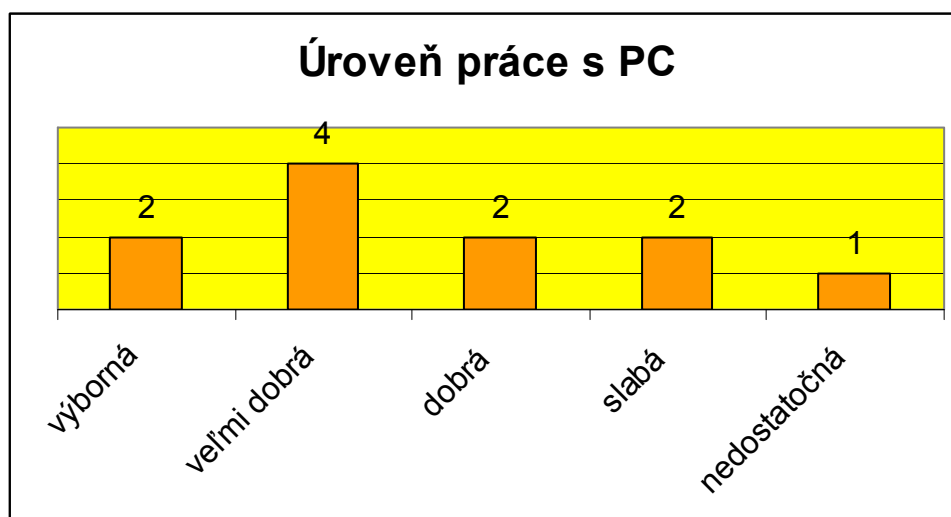
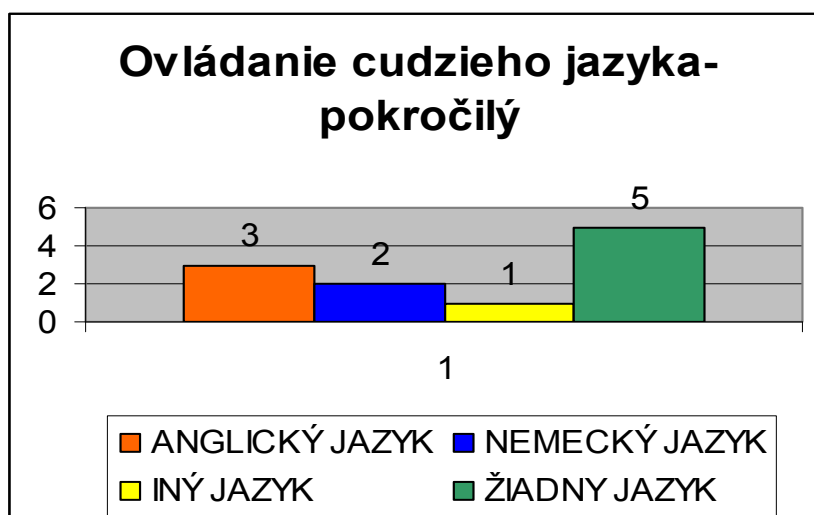
Odbor zabezpečuje právnu stránku nakladania s majetkom mesta, dohliada na legislatívny proces vydávania nariadení mesta, poskytuje právne poradenstvo v oblasti sociálnych záležitostí, vzdelávania, kultúry a ďalšej nadstavbovej oblasti a v prípade potreby zabezpečuje s tým spojené úkony. Poskytuje právne poradenstvo pre oblasť komunálnych služieb a v prípade potreby zabezpečuje s tým spojené úkony. Po právnej stránke zabezpečuje uzatváranie zmlúv mestom a dáva usmernenia v tomto procese. Posudzuje a zabezpečuje záležitosti reštitučných nárokov. Dohliada na proces verejného obstarávania organizovaný mestským úradom. Poskytuje právne poradenstvo v oblasti investičnej výstavby, územného rozvoja, stavebného poriadku a podobných oblastiach a v prípade potreby zabezpečuje s tým spojené úkony, poskytuje právne poradenstvo pre oblasť organizačnú a vnútornej správy a v prípade potreby zabezpečuje právnu stránku s tým spojených úkonov. Zabezpečuje právne úkony v procese vymáhania daňových nedoplatkov, zabezpečuje právne úkony pri vymáhaní pohľadávok mesta vyplývajúcich zo zmluvných vzťahov, zabezpečuje právne úkony pri vymáhaní pohľadávok mesta v rámci konkurzného alebo vyrovnávacieho konania, dohliada na proces exekúcií realizovaný exekútormi, prejednáva a rozhoduje priestupky na všetkých úsekoch verejnej správy vykonávanej MsÚ v spolupráci s odbornými pracovníkmi príslušného odboru, vedie centrálnu evidenciu priestupkov. Zabezpečuje majetko-právne usporiadanie mestského majetku, zabezpečuje zápisy majetku mesta do katastra nehnuteľností, preveruje vlastnícke a užívateľské vzťahy, zabezpečuje analýzu a doklady pri prevodoch majetku mesta, delimitácia dodatočne zisteného majetku mesta, vyhľadáva nový a neusporiadaný majetok, zabezpečuje zmeny v katastri nehnuteľností, hlásenky zmien, zabezpečuje daňovú povinnosť mesta pri drobení poľnohospodárskeho pôdneho fondu, zabezpečuje zmluvné vzťahy k majetku iných právnických a fyzických osôb užívaného mestom, zabezpečuje evidenciu a spravovanie majetku mesta, zabezpečuje administratívne a technicky nakladanie s majetkom mesta, zabezpečuje evidenciu a účasť na exekútorských konaniach, pripravuje podklady a zabezpečuje inventarizáciu mestského majetku. Vedie evidenciu žiadostí v súvislosti s nakladaním majetku mesta a pripravuje podklady pre poradné orgány mesta, napomáha a metodicky usmerňuje správcovské organizácie, pripravuje podklady pre ponukové konania na odpredaj majetku vo vlastníctve mesta. Zabezpečuje vynímanie z poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného fondu, pripravuje doklady a podklady pre daňovú povinnosť

viažucu sa k majetku mesta, zabezpečuje a predkladá štatistické údaje za majetok vo vlastníctve mesta. Vede evidenciu všetkých dokumentov týkajúcich sa právneho postavenia obchodných spoločností mesta, vedie evidenciu zástupcov mesta v obchodných spoločnostiach, pripravuje návrhy na personálne zmeny zástupcov mesta v orgánoch obchodných spoločností pre MZ, eviduje všetky podklady pre rokovanie zástupcov mesta v orgánoch obchodných spoločností.

Pracovníci odboru

Počet pracovníkov odboru je 11, z toho 4 s vysokoškolským právnickým vzdelaním.

Východiskový stav

Odbor bol do roku 2007 riadený spôsobom, ktorý spočíval na zabehnutých osvojených pracovných návykoch a skúsenostiach jednotlivých pracovníkov bez dostatočného procesného riadenia a evidencie. Uvedená skutočnosť má za následok, že je potrebné práce vyhľadávať dokumentáciu a systematicky usporiadať spisový materiál k jednotlivým činnostiam odboru tak, aby bolo zabezpečené vysporiadavanie a riešenie jednotlivých problémov a požiadaviek občanov, resp. dotknutých subjektov, ktoré boli v minulosti často zanedbávané a v mnohých prípadoch vôbec neriešené.

SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
* Existencia všeobecne dostupných sietí a technológií. * Množstvo informačných zdrojov. * Dlhoročné skúsenosti zamestnancov.	* Nízky stupeň informačnej gramotnosti zamestnancov. * Vysoká náročnosť na hardware a software. * Nedostatočná znalosť práce s informačnými technológiami. * Nedostatok zdrojov na rozvoj a zlepšenie materiálno-technického vybavenia. * Nízka znalosť cudzích jazykov. * Nízka úroveň mobility a flexibility pracovnej sily. * Problémy z minulosti.
Príležitosti	Ohrozenia
* Vytvorenie uceleného informačného systému. * Rozšírenie a zvýšenie kvality informácií o činnosti. * Zlepšenie úrovne poskytovaných služieb. * Rozvinutie spolupráce a koordinácie činností ústredných orgánov štátnej správy a samosprávy. * Zvýšenie kvalifikácie zamestnancov.	* Odchod kvalifikovaných zamestnancov a mladých ľudí. * Majetkovoprávne nevysporiadanie vlastníctva pozemkov. * Nevysporiadané vlastnícke vzťahy ku nehnuteľnostiam a zložitosť týchto vzťahov. * Vecné bremená. * Nevýhodné zmluvy.

Koncepcia, riešenia a priority

Odbor od roku 2007 postupne rieši problémy vzniknuté z minulosti s tým, že zároveň zabezpečuje aktuálne činnosti spadajúce do jeho kompetencie, pričom zámer do blízkej budúcnosti, predpokladanej horizontom roku 2010, je postupnými krokmi dosiahnuť fungovanie odboru tak, aby boli dosiahnuté ďalej uvedené ciele.

Zabezpečiť procesné riadenie odboru na takej úrovni, aby boli dosiahnuté štandardy, ktoré sa vyžadujú pre potreby hodnotenia ISO noriem. Prehľadný systém zabezpečí vyššiu efektívnosť pri jednotlivých pracovných postupoch a tým zníženie miery rizika chýb, alebo omylov. Cieľom je zaviesť typové zmluvy s obsahom alternatív pre jednotlivé situácie tak,

aby bola zabezpečená štandardizácia s čo možno najvyššou mierou právnej istoty pre mesto. Rovnako štandardizovať rozhodnutia a ďalšiu dokumentáciu tak, aby bola eliminovaná miera negatívnych subjektívnych zásahov pri vybavovaní agendy a aby bola zabezpečená v čo najvyššej miere objektivnosť, transparentnosť a vyváženosť vo vzťahu k občanom, klientom mesta a zmluvným subjektom, resp. iným partnerom.

Pri správe majetku zabezpečiť starostlivosť o majetok tak, aby nedochádzalo k jeho zbytočnému znehodnocovaniu a postupnými opatreniami dosiahnuť čo možno najvyššiu mieru efektívnosti nakladania s majetkom najmä pokiaľ ide o racionalizáciu nákladov a dynamizáciu príjmov z neho pri zohľadnení potrieb občanov a činností, ktoré má samospráva zabezpečovať.

V oblasti prípravy všetkých vnútorných noriem mesta, vrátane VZN, rozhodnutí, organizačných noriem zintenzívniť koordináciu práce s ostatnými odbormi MsÚ. Zaviesť centrálnu evidenciu rozhodnutí, VZN a ostatných právnych noriem a zabezpečovať ich aktualizáciu. V čase prípravy Slovenska na euro v legislatívno-právnej oblasti bude potrebné skontrolovať a aktualizovať všetky VZN, rozhodnutia primátora, interné smernice, zmluvné vzťahy a zabezpečiť ich duálne zobrazenie vo finančných plneniach.

Pokračovať v centrálnej evidencii zmlúv uzavretých v nasledujúcom období a taktiež zaviesť evidenciu predchádzajúcich zmluvných vzťahov. Pre uskutočnenie uvedenej úlohy je potrebné zabezpečiť potrebnú výpočtovú techniku. Keďže OPM eviduje, vysporadúva majetok mesta príspevkových a rozpočtových organizácií, zabezpečuje prevody majetku na mesto, organizácie s majetkovou účasťou mesta alebo samotného MsÚ, zabezpečuje prípravu a plnenie zmlúv voči mestu a pripravuje podklady pre kontrolnú činnosť MsÚ, je potrebné zintenzívniť internú kontrolnú činnosť a spoluprácu s hlavným kontrolórom.

Prehĺbiť spoluprácu v oblasti uplatňovania reštitučných nárokov oprávnených osôb so štátnou správou (Správa katastra, Obvodný pozemkový úrad a pod.). Spolupráca sa týka napríklad zloženia komisie pre ROEP, kde obec v súlade so zákonom navrhuje členov. Do uvedenej úlohy zapojiť aj poslancov za príslušný volebný obvod.

Pri doriešení vlastníckych práv a súvisiacich záväzkov k nehnuteľnostiam v oblasti výstavby a údržby pozemných komunikácií, v správe základných škôl, v správe zdravotníckych a sociálnych zariadení, vlastnícky nevysporiadané nehnuteľnosti pod objektmi technickej a sociálnej infraštruktúry a inými stavbami (napr. skládkami komunálneho odpadu, verejnými priestranstvami, dopravnými stavbami a pod.), ktoré boli delimitované obciam a VÚC pri realizácii zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a mestá je potrebné postupovať v súlade s Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 871 zo dňa 26.09.2007 a s pripravovanou navrhovanou legislatívou, ktorá by riešila problémy sprevádzajúce tento proces. Pri delimitácii prešli na obce a VÚC aj nehnuteľnosti, ktoré sú ešte stále majetkovo neusporiadané, viaznu na nich rôzne bremená (neusporiadané reštitučné nároky, bez vyriešeného dedičského konania), ktoré štát v minulosti nevyriešil a dnes už nie je ich vlastníkom.

V období rastúceho počtu uplatňovaných nárokov na vrátenie týchto pozemkov zo strany ich pôvodných vlastníkov môže ďalšie odkladanie legislatívneho alebo finančného riešenia neusporiadaných pozemkov vážne narušiť fungovanie života v miestnej a regionálnej samospráve pri plnení ich základných povinností.

Veľkou výhodou OPM pri výkone svojich činností bude využívanie ortofotomáp a geografického informačného systému, ktorý sa postupne rozbieha. Súčasťou tejto koncepcie, ako aj hlavných úloh mesta, bude využívanie účelových digitálnych ortofotomáp vo veľkých mierkach s údajmi katastrálnych máp a máp pozemkového katastra. Zároveň tieto ortofotomapy s katastrálnymi údajmi by mali byť v katastrálnych územiach s neriešenými registrami základnými mapovými podkladmi pri vyhotovovaní ROEP (majú zvektorizované katastrálne mapy a mapy určených operátov) a pri projektovaní pozemkových úprav. Digitálna ortofotomapa, na rozdiel od akejkoľvek klasickej mapy (napr. katastrálnej mapy), zobrazuje reálny stav v teréne prostredníctvom leteckej snímky, rektifikovanej do súradníc. Je verným zobrazením skutočného stavu a detailov. Na ortofotomape si rôzni užívatelia identifikujú tie informácie, ktoré sa ich týkajú (užívanie pôdneho fondu, zamokrenie, stav vegetácie, druh povrchov, znečistenie a nekonečne veľa iných hľadísk) a ktoré na klasických mapách neexistujú. Digitálna ortofotomapa je oproti klasickej mape absolútne aktuálna, t.j. pre celé snímkané územie zachytáva objektívnu informáciu v tom istom časovom momente a sprostredkuje ju pre využitie v priebehu pár mesiacov ako digitálnu mapu - databázu užívateľom. Z digitálnej ortofotomapy je možné identifikovať absolútnu polohu prvku - akéhokoľvek bodu v súradniciach, absolútnu polohu hranice, identifikovanej veľmi presne, presnú vzdialenosť, absolútnu plochu pri zobrazení prvkov a porovnať ich napr. s hranicou a s plochou parciel katastrálneho operátu. Boli by využívané:

- pri identifikácii pozemkov, prekryt KN-C a KN parciel,
- pri riešení vlastníckych vzťahov k pozemkom,
- pri delimitácii správy k nehnuteľnostiam,
- pri riešení ROEP správne určenie správcu nehnuteľností – SR-SPF, SR-Lesy, š.p., SR-SVP, š.p. podľa skutočného druhu pozemku a vyriešenie druhov pozemkov parciel registra KN-E a KN-C,
- pri riešení reštitučných nárokov oprávnených osôb, kde v počítačovom prostredí sú zobrazované pozemky a oprávnená osoba na rokovaní si môže vybrať z ponúkaných pozemkov,
- pri riešení predmetu nájmu v katastrálnom území s viacerými užívateľmi,
- pri riešení čiastkových pozemkových úprav v zmysle § 15 zákona o pozemkových úpravách a podobne.

Zabezpečovanie účelových digitálnych ortofotomáp s údajmi katastrálnych operátov treba považovať za dlhodobú koncepčnú úlohu.

V oblasti verejného obstarávania (vo verejnej súťaži, užšej súťaži, rokovanom konaní so zverejnením, v rámci dynamického nákupného systému alebo pri opätovnom otvorení súťaže medzi všetkými účastníkmi rámcovej dohody) zaviesť elektronickú akciu. Samotná elektronická aukcia je opakujúci sa proces využívajúci elektronické zariadenia na predkladanie nových cien upravených smerom nadol alebo nahor nových hodnôt, ktoré sa týkajú určitých prvkov ponúk, ktoré sa majú kvalitatívne zlepšiť. Malo by to byť v prípadoch jednoduchých predmetov zákazky (kancelárske potreby, čistiace potreby a pod.), prípadne pri opakujúcich sa zákazkách, teda pri takých, pri ktorých je možné určiť ich presnú špecifikáciu a ich charakteristiky a hodnoty je možné vyjadriť číselne alebo percentuálne, čiže možno ich presne kvantifikovať. Systém, v ktorom sa elektronická aukcia realizuje, automaticky otvorí aukciu, keď sa dosiahne určený dátum a čas jej začatia. V tomto okamihu sú už uchádzači pripojení k zariadeniu elektronickej aukcie. V jej priebehu verejný obstarávateľ bezodkladne oznamuje všetkým uchádzačom informácie o ich poradí, resp. informácie, z ktorých je možné zistiť ich relatívne poradie a môže ich informovať aj o ďalších skutočnostiach. Jednotliví

uchádzači predkladajú svoje nové ceny alebo hodnoty v rámci stanovených etáp aukcie, pričom majú zobrazené dostupné informácie.

Z dôvodu časovej i finančnej úspory, pri činnostiach spojených s predkladaním materiálov komisiám, MR ZA, MZ ZA, v maximálnej miere využívať zasielanie vypracovaných materiálov a ich príloh v elektronickej forme.

3.

Odbor ekonomický

Úvod

Mesto Žilina je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jeho území trvalý pobyt. Mesto je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou mesta pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jeho územia a potreby jeho obyvateľov.

Mesto pri výkone samosprávy disponuje s obmedzenými ľudskými a finančnými zdrojmi. Obyvatelia mesta a tí občania, ktorí majú na území mesta svoj majetok, však vyžadujú poskytovanie viacerých typov služieb a čoraz viac vyžadujú ústretovosť a klientsky prístup. Na zabezpečenie týchto požiadaviek prijíma Mestské zastupiteľstvo v Žiline mnohé rozhodnutia, ktoré majú rôzne dopady na rozvoj územia mesta a potreby jeho obyvateľov. Volení zástupcovia majú totiž k dispozícii riešenia vo viacerých variantoch, z ktorých každý má silné aj slabé stránky. Volení zástupcovia si teda musia vybrať a pri každom variante zvážiť mieru efektívnosti prijatého riešenia, mieru verejnej kontroly, transparentnosti a korupcie a v neposlednom rade aj dopad rozhodnutia na preferencie u obyvateľov mesta.

Finančné zdroje mesta sú súčasťou verejných financií. Hoci sú viaceré oblasti nakladania s nimi striktne upravené zákonom, existuje stále dostatočný ekonomický priestor pre tých, ktorí rozhodujú o ich použití, teda pre poslancov Mestského zastupiteľstva v Žiline. Ekonomický priestor je daný existenciou majetku mesta, rozpočtom mesta, vlastnými príjmami, miestnymi daňami, dotáciami a ich využívaním ako nástrojov rozvoja mesta. K ekonomickým nástrojom patria aj aktivity mesta pri zakladaní organizácií a spoločností na zabezpečovanie samosprávnych činností a prenesených kompetencií zo štátu miestnu samosprávu.

Pri tvorbe koncepcie ekonomického odboru musíme vychádzať z analýzy súčasného stavu a cieľa, ktorý chceme dosiahnuť v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom časovom horizonte.

Kde sme

Analýza súčasného stavu

Ekonomický odbor je súčasťou Mestského úradu v Žiline ako výkonného orgánu Mestského zastupiteľstva v Žiline a primátora mesta. Zabezpečuje najmä:

- zostavovanie rozpočtu mesta, jeho zmeny a vyhodnocuje jeho plnenie
- kontrolu dodržiavania finančnej a rozpočtovej disciplíny
- vedenie účtovníctva mesta
- úverovú politiku mesta
- pokladničné operácie
- daňovú politiku mesta
- návrhy na všeobecne záväzné nariadenia v riadenej oblasti

Ekonomický odbor sa pri zabezpečovaní úloh mesta, ktoré mu vyplývajú z postavenia v organizačnej štruktúre Mestského úradu v Žiline riadi najmä zákonmi:

- Zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 582/2004 z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- Zákon SNR č. 511/1992Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov

Potrebné je konštatovať, že ekonomický odbor v súčasnosti v plnej miere nevyužíva všetky známe nástroje riadenia, taktiku a opatrenia, v legislatívou stanovenom rámci, s cieľom prispieť k efektívnemu narábaniu s finančnými zdrojmi mesta a tým dosahovať vyššiu účinnosť pri uspokojovaní rastúcich potrieb verejnosti - obyvateľov, podnikateľov, záujmových združení a pod., ktorí žijú a pôsobia na území mesta.

Príčiny je treba rozdeliť na objektívne a subjektívne. K objektívnym patrí dedičstvo z predchádzajúceho obdobia, keď vedenie mesta nemalo záujem na zavádzaní a využívaní moderných foriem riadenia a nástrojov, ktoré prispievajú k efektívnejšiemu využívaniu jestvujúcich kapacít, či už ľudských alebo finančných. K subjektívnym faktorom, ktoré však veľmi úzko súvisia s objektívnymi, patrí neznalosť tímovej práce u väčšiny zamestnancov mesta a aj z toho vyplývajúca neochota zdokonaľovať svoje profesijné a manažérske zručnosti osvojovaním si nových dynamických modelov myslenia a riešenia úloh. Neochota (a mnohokrát aj neschopnosť) vidieť veci v súvislostiach sú brzdou pri zavádzaní všetkého nového.

V súčasnosti nie sú dostatočne využívané, a to nielen na ekonomickom odbore, ale v rámci celého mestského úradu, možnosti, ktoré ponúka informačný systém (ISS). Napriek tomu, že mnohé moduly sú už nasadené (a boli nasadené aj v predchádzajúcom období) nie sú vzájomne prepojené a zamestnanci nepoznajú možnosti vzájomnej komunikácie medzi nimi. Z tohto dôvodu zamestnanci vykonávajú značné množstvo manuálnych operácií, čo má za následok, okrem časovej náročnosti, nedostatky v evidencii a vyššie percento chybovosti.

Kde sa chceme dostať

Koncepcia ekonomického odboru

Cieľom tejto koncepcie ekonomického odboru je naznačiť optimalizáciu pracovných procesov a postupov a úlohu jednotlivých zložiek v nich tak, aby ekonomický odbor splňal požiadavky potreby modernej samosprávy a zabezpečoval jej požiadavky.

Rozpočet

Ekonomický odbor, zodpovedá za zostavovanie rozpočtu, ako finančného plánu, ktorý je nástrojom na rozdeľovanie generovaných disponibilných finančných zdrojov mesta medzi rôzne aktivity mesta. Používa pritom položkové rozpočtovanie. Takto zostavený rozpočet síce poskytuje informácie o druhu výdavkov, na ktoré sa disponibilné zdroje použili, nepodáva však informáciu o dosiahnutých výsledkoch, resp. cieľoch. Tento prístup k rozpočtovaniu je už vývojom prekonaný, nakoľko nezodpovedá súčasným potrebám samospráv. Aj zákon ukladá samosprávam, počnúc rozpočtom na rok 2009, uplatňovanie moderných metód tvorby rozpočtu a nových nástrojov rozpočtového procesu zameraných na plnenie stanovených cieľov za podmienok efektívneho, hospodárneho a účinného vynakladania finančných zdrojov, ktoré má mesto k dispozícii - tzv. programové rozpočtovanie.

Pozitíva programového rozpočtovania možno očakávať najmä vo vyjasnení účelnosti vynakladania finančných zdrojov v nadväznosti na očakávané výsledky, zvýšení zodpovednosti všetkých zainteresovaných (volených zástupcov, zamestnancov odborných útvarov) na tvorbe a schvaľovaní rozpočtu a za správu verejných prostriedkov plnením stanovených cieľov. V neposlednom rade takto zostavený rozpočet bude transparentný pre širokú verejnosť a umožní posúdiť účel a výsledný efekt vynaložených zdrojov – t.j. aká hodnota bola vytvorená za verejné peniaze.

Základná terminológia programového rozpočtovania so stručným popisom jednotlivých pojmov:

Výstupy

Tovary a služby, ktoré sú priamo vyprodukované určitou aktivitou

Výsledok

Ekonomická alebo spoločenská zmena, ktoré je výsledkom politického opatrenia, programu alebo aktivity.

Program

Skupina nezávislých, ale úzko súvisiacich aktivít, zameraných na dosiahnutia spoločných cieľov alebo zámerov.

Aktivita

Činnosť, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu. Aktivita je súčasťou programu a prispieva k plneniu celkového zámeru programu

Zámer

Vyjadruje očakávaný všeobecný dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov.

Cieľ

Výstup alebo výsledok, prostredníctvom ktorého sa dosahuje plnenie zámeru. Výstupovo orientovaný cieľ vyjadruje aktivity zamerané na produkovanie tovarov alebo služieb. Výsledkovo orientovaný cieľ vyjadruje spoločensko-ekonomickú zmenu.

zdroj: K. Staroňová, E. Sičáková-Beblavá, 2006, Verejná politika a miestna samospráva: Štyri princípy spravovania

Mestské zastupiteľstvo v Žiline prijalo na svojom zasadnutí v júni 2008 aktualizáciu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Žilina na obdobie od roku 2008 do roku 2013, ako efektívny nástroj riadenia rozvoja mesta v jednotlivých oblastiach. Implementácia jednotlivých projektových zámerov, ktoré má mesto záujem a potrebu realizovať, závisí od vôle volených predstaviteľov mesta a úzko súvisí s rozpočtom mesta. Z tohto pohľadu rozpočet predstavuje politický dokument, ktorý stanovuje priority mesta v legislatívou vymedzenom rámci.

Na dosiahnutie konkrétnych cieľov by bolo žiaduce stanoviť finančnú stratégiu, ktorá by využívala jednotlivé finančné nástroje, ku ktorým okrem rozpočtu patrí najmä daňová politika, úverová politika, grantová a dotačná politika. Finančná stratégia by mala byť stanovená v alternatívach, aby sa daný cieľ dal realizovať použitím viacerých finančných nástrojov alebo ich kombináciou.

Prijatím finančnej stratégie mesta a jej dodržiavaním je možné predísť, resp. obmedziť prijímanie ad hoc rozhodnutí, minimalizovať rizikové rozhodovanie, posilniť finančnú stabilitu mesta, zvýšiť dôveryhodnosť mesta pre obyvateľov, podnikateľský sektor, bankový sektor atď..

Účtovníctvo

Účtovníctvo miestnych a územných samospráv zaznamenalo od 1. januára 2008 výraznú zmenu zavedením princípov aktuálneho účtovníctva. Podstatou uvedenej zmeny je zohľadnenie všetkých nákladov a výnosov v účtovnom období, v ktorom vznikli, a to bez ohľadu na deň ich úhrady. Účtovníctvo je neoddeliteľnou súčasťou rozpočtového procesu, pretože poskytuje informácie pre rozhodovanie. Abstrahovaním od výsledkov účtovníctva možno stanovené ciele dosiahnuť len náhodou. Z uvedeného je zrejmé, že práve účtovné informácie podporujú celý proces rozpočtovania. Napriek tomu sa účtovníctvo v podmienkach samospráv stále považuje za rutinnú činnosť. Kým nedôjde k zmene v prístupe k využívaniu účtovných informácií je len ťažko možné očakávať zmenu v prístupe k spracovaniu informácií.

Účtovné informácie je možné využívať na predchádzanie prípadným finančným problémom mesta pravidelným monitorovaním výsledkov hospodárenia mesta. Optimálne sa javí systém podávania správ o plnení rozpočtu v určených časových intervaloch s cieľom vyhodnocovať očakávané príjmy a výdavky a vytýčené ciele. V prípade vzniku odchýlok od očakávaného stavu odchýlky analyzovať a navrhovať zmeny rozpočtu. V tomto zmysle bola vydaná Smernica č. 4/2008 prednostu Mestského úradu v Žiline o predkladaní správ plnení rozpočtu mesta Žilina s účinnosťou od 1. júla 2008.

Miestne dane

Miestne dane predstavujú významný zdroj príjmov mesta. K miestnym daniam je potrebné pristupovať ako k finančnému nástroju, prostredníctvom ktorého mesto môže dosiahnuť stanovené ciele. Preto by sa mali riadiť profesionálne a efektívne. Potrebné je pravidelne :

- analyzovať vývoj príjmov z miestnych daní
- po každom termíne splatnosti monitorovať daňové nedoplatky (na vymáhanie pohľadávok mesta bola vydaná Smernica č. 3/2008 prednostu Mestského úradu v Žiline o vymáhaní pohľadávok mesta Žilina s účinnosťou od 1. júna 2008)
- porovnávať výšku vybraných daní (poplatkov) za určitú službu s výdavkami mesta na zabezpečenie tejto služby - napr. odvoz komunálneho odpadu
- pravidelne prehodnocovať výšku daní – napr. raz za štyri roky
- porovnávať výšku miestnych daní s porovnateľnými mestami

Zvyšovanie daní patrí vždy k nepopulárnym opatreniam, preto by sa k nemu malo pristupovať citlivo. Obava z negatívnej reakcie obyvateľov by ale nemala byť dôvodom k odstúpeniu od takéhoto kroku. Potrebné je však riešenie dostatočnými argumentmi obhájiť pred verejnosťou, využitím všetkých dostupných komunikačných kanálov.

Čo preto musíme urobiť

Neustále sa meniace vzťahy medzi štátom a miestnymi samosprávami stavajú aj v súčasnosti pred mestá mnohé úlohy a výzvy. Ich plnenie, pri všeobecne znižujúcej sa výške reálnych príjmov a rastúcom dopyte po kvalitnejších službách, na ktoré sa vynakladajú verejné zdroje zo strany verejnosti, čiže zvyšujúcich sa reálnych výdavkov, vyžadujú nové inovatívne spôsoby myslenia o financovaní samosprávy. Veľkou prekážkou pri zavádzaní a realizovaní nových foriem sú nánosy minulosti vo vedomí zamestnancov. Jedno je však isté. Nikdy nie je dostatok zdrojov na pokrytie všetkých potrieb mesta a často vzájomne si protirečiacich požiadaviek.

Čo teda musíme urobiť, aby ekonomický úsek prispel k tomu, aby sa mesto Žilina stalo modernou samosprávou?

Pokračovať vo finančnej stabilizácii mesta:

- optimalizovaním mesačnej výšky dlhovej služby, čím sa otvorí priestor na prijatie ďalších návratných zdrojov financovania,
- hľadaním alternatívnych možností financovania, ktoré by nenarušili finančnú disciplínu mesta vzhľadom na pripravovanú novelu zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorá od 1. januára 2012 výrazne sprísni kritériá pre prijímanie návratných zdrojov financovania,

- optimalizovaním manažmentu hotovosti, na základe poznania a využitia určitého nesúladu medzi príjmami a výdavkami v rámci rozpočtového roku. Poznanie a využitie tohto nesúladu umožňuje udržiavanie nevyhnutného objemu hotovosti na financovanie bežnej prevádzky mesta a investovanie dočasne voľných zdrojov za najvýhodnejších podmienok, v súlade so zákonnými možnosťami,
- analyzovaním finančnej minulosti mesta a porovnávaním hodnôt stanovených ukazovateľov (benchmarking) o finančnej výkonnosti mesta, s veľkostne primeranými samosprávami (krajské mestá), zisťovať hlavné smery vývoja v jednotlivých oblastiach, ktorých sa dotýka výkon samosprávy a prispievať tak k zodpovednému rozhodovaniu o súčasných a budúcich potrebách mesta a tým k efektívnemu vynakladaniu verejných zdrojov,
- využívaním finančného prognózovania ako nástroja finančnej stratégie s cieľom skvalitniť bežné a investičné rozhodovanie a prípravu rozpočtu. Využívať pri tom najmä nástroje finančnej a ekonomickej analýzy. Výsledky implementovať do prognózy príjmov a výdavkov v nadchádzajúcich rokoch. Tento prístup umožňuje nielen reagovať na zmeny, ktoré sú v procese vývoja nevyhnutné ale ich aj predvídať a plánovať,
- zostavovaním viacročných rozpočtov na základe koordinácie strednodobých priorít mesta čím a vytvorí tak dostatočný časový priestor na projektovú a majetkovo – právnu prípravu investícií, na prípravu alternatívnych riešení financovania, resp. na zabezpečenie viac zdrojového financovania s inými verejnými alebo súkromnými zdrojmi,
- reagovaním na meniace sa právne predpisy, aktualizáciou jestvujúcich VZN a interných noriem mesta a po prijatí nových zákonov implementovaním ich ustanovení do príslušných smerníc.

Zamestnanci môžu prácu, za ktorú sú zodpovední vykonávať efektívnejšie a kvalitnejšie využívaním prepojenia medzi jednotlivými modulmi ISS, čím sa urýchlí prístup ku všetkým informáciám, ktoré sú potrebné pre manažérske rozhodnutia a pre verejnosť.

Využívaním technických zariadení je možné odbúrať resp. minimalizovať manuálnu prácu napr. využívať technické zariadenie na automatické vkladanie písomností do obálok pri administrácii platobných výmerov na miestne dane a pod..

Pre mnohých je však prekonanie dedičstva z minulosti a pochopenie, že nastala zmena, úloha najťažšia.

4.

Odbor hlavního architekta

Základným poslaním Odboru hlavného architekta (ďalej OHA) je zabezpečenie optimálneho územného, urbanisticko-architektonického a strategického rozvoja mesta. OHA koordinuje súlad všetkých územných prvkov a spoločenských záujmov tak, aby bol zabezpečený trvalo udržateľný rozvoj v zmysle platných územných plánov a príslušných dokumentov EU, ktorými sú predovšetkým Dokument krajín Rady Európy – „Riadiace princípy trvalo udržateľného územného rozvoja európskeho kontinentu“(2000) a „Ľublanská deklarácia o územnej dimenzii udržateľného rozvoja“(2003).

OHA zabezpečuje v prvom rade plnenie úloh mesta ako orgánu územného plánovania, ktoré sú stanovené zákonom o územnom plánovaní a stavebnom poriadku. Obstaráva, prerokováva a predkladá na schválenie MsZ územný plán mesta a jeho jednotlivých častí (zón) a ich postupné zmeny a doplnky. V reálnom čase zabezpečuje vypracovanie urbanistických a architektonických štúdií a územno-technických podkladov potrebných na riadenie rozvoja územia a koordináciu výstavby v ňom. Poskytuje podklady jednotlivým investorom, posudzuje a koordinuje ich zámery.

Zastupuje mesto pri územných a stavebných konaniach, vypracováva stanoviská z hľadiska územného rozvoja mesta pre ostatné odbory MsÚ a ďalšie inštitúcie. Je správcom Informačného systému územného plánovania, mapových podkladov, digitálnej technickej mapy mesta, ortofotomapy (letecké snímkovanie) a ďalších.

OHA je predovšetkým koncepčným tvorivým pracoviskom MsÚ Žilina, ktorého pracovné výsledky sa premietajú do tváre mesta v dlhom časovom horizonte. Stáva sa tak garantom dlhodobého a kontinuálne kvalitného rozvoja mesta s dôrazom na kvalitu životného a obytného prostredia jeho obyvateľov.

PRACOVNÁ A FUNKČNÁ NÁPLŇ ODBORU HLAVNÉHO ARCHITEKTA NA OBDOBIE 2008 – 2010 + CIEĽOVÝ STAV

Pre koncepčnú prácu OHA v zmysle organizačného poriadku je potrebné zabezpečiť plnohodnotné fungovanie 4-och referátov obsadených samostatnými odbornými pracovníkmi s príslušným vysokoškolským vzdelaním a administratívnej pracovníčky s príslušným stredoškolským vzdelaním.

1. referát územného plánu a urbanizmu (ÚPNaU)
2. referát architektúry (A)
3. referát dopravy, zelene a inžinierskych sietí (D,Z aIS)
4. referát správy digitálnych ÚPP, ÚPD a PD

Administratívna pracovníčka podliehajúca priamo vedúcemu odboru vedie evidenciu došlých podaní na OHA a odoslanej pošty (podací denník); zodpovedá za včasné a komplexné pridelenie podania na referáty odboru; zodpovedá za správnosť a presnosť vedenia evidencie pracovníkov odboru; vedie agendu spojenú so správou hnutel'ného majetku oddelenia; spravuje archív OHA; vedie, archivuje a zabezpečuje spracovanie písomnej agendy vedúceho odboru; vedie agendu o rozpočte OHA a s tým spojené objednávky, zmluvy a platby; vybavuje jednoduchú agendu, spolupracuje s jednotlivými referátmi pri zabezpečovaní a aktualizácii územnotechnických podkladov, podkladov pre databázu technickej mapy mesta a pod..

REFERÁT ÚZEMNÉHO PLÁNU A URBANIZMU (ÚPNaU)

Hlavnou úlohou referátu je územnoplánovacia činnosť a zastupovanie mesta ako orgánu územného plánovania v zmysle príslušných paragrafov stavebného zákona prostredníctvom odborne spôsobilej osoby, ako aj riadenie koncepcie rozvoja mesta.

Územnoplánovacou činnosťou je zabezpečovanie územnoplánovacích podkladov (urbanistické štúdie a územno-technické podklady) a udržiavanie ich aktuálneho stavu ako aj zabezpečovanie územnoplánovacej dokumentácie (Územný plán mesta, územné plány zón) a udržiavanie jej aktuálneho stavu.

Obstarávanie územného plánu mesta (ďalej len ÚPN-M), jeho zmien a doplnkov, ako aj obstarávanie územných plánov zón (ďalej len ÚPN-Z) zabezpečuje v súlade s potrebami územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie. Táto činnosť pozostáva z výberu spracovateľa; prípravných prác; zabezpečenia spracovania prieskumov a rozborov; zabezpečenia spracovania zadania, jeho prerokovania a schválenia; zabezpečenia spracovania konceptu riešenia územnoplánovacej dokumentácie, dohľadu nad jeho spracovaním a jeho prerokovania; zabezpečenia spracovania návrhu územnoplánovacej dokumentácie, dohľadu nad jeho spracovaním a jeho prerokovania; prípravy podkladov na schválenie návrhu územnoplánovacej dokumentácie; zabezpečenia vyhlásenia záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie (spracovanie VZN jeho prerokovanie a predloženie na schválenie).

Referát ÚPNaU pravidelne, najmenej raz za štyri roky, preskúma schválený ÚPN-M a ÚPN-Z, či nie je potrebné obstaráť jeho aktualizáciu alebo nový územný plán obce, zóny.

Referát taktiež obstaráva územno-technické podklady pre celé územie mesta v rozsahu a s podrobnosťou potrebnou pre obstarávanie ÚPN-M a ÚPN-Z. Územno-technické podklady priebežne dopĺňa na základe nových údajov o území a na základe prieskumu územia.

Sleduje, vyhodnocuje a vedie evidenciu údajov a informácií o území a jeho jednotlivých funkčných zložkách, ktoré sústavne aktualizuje.

Z hlavnej úlohy referátu územného plánu a urbanizmu vyplýva aj následná činnosť, ktorou je vydávanie územnoplánovacích informácií – vyjadrení k funkcii pozemku, vyjadrení k investičným zámerom, vyjadrení k zámerom spracovaným a prerokovávaným podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v zmysle platného ÚPN-M.

V súčasnosti sú aktuálnymi úlohami:

- zabezpečenie dopracovania návrhu ÚPN-M Žilina, jeho prerokovanie, vyhodnotenie pripomienkového konania, zosúladenie doručených stanovísk, spracovanie návrhu VZN o záväzných častiach ÚPN-M Žilina, prerokovanie návrhu VZN a predloženie na schválenie a zabezpečenie spracovania čistopisu ÚPN-M Žilina,
- zabezpečenie dopracovania územnej prognózy,
- prerokovanie spracovanej Koncepcie rozvoja mesta Žilina v oblasti tepelnej energetiky v súlade s metodickým usmernením Ministerstva hospodárstva SR, vyhodnotenie pripomienkového konania, zosúladenie doručených stanovísk a predloženie Mestskému zastupiteľstvu v Žiline na schválenie,
- spracovanie VZN o letných terasách,
- denná agenda v zmysle OP MsÚ, t.j. vyjadrenia k investičným zámerom, územnoplánovacie informácie, vyjadrenia k zámerom spracovaným a prerokovávaným podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, vyjadrenia k odpredajom mestských pozemkov, vyjadrenia k umiestňovaniu reklamných informačných a propagačných zariadení,

Úlohy pre roky 2009-2010:

- začiatok prípravy obstarávania nového ÚPN-M Žilina v zmysle stavebného zákona, zákona o verejnom obstarávaní a zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie,
- zabezpečenie spracovania územných plánov zón určených v ÚPN-M Žilina,
- zabezpečenie spracovania overovacích, respektíve urbanistických štúdií problematických území,
- zabezpečenie spracovania pasportov a analýz jednotlivých funkčných zložiek v území (šport, školstvo, nákupné centrá tzv. obchodné reťazce....),
- príprava urbanisticko-architektonických súťaží na vybrané lokality mesta,
- príprava príslušných návrhov VZN,
- pokračovanie v začatej tradícii workshopov (viď. workshop Mesto - záhrada),
- denná agenda v zmysle OP MsÚ.

REFERÁT ARCHITEKTÚRY (A)

Hlavnou úlohou je zabezpečovanie plnenia úloh mesta pri usmerňovaní investičnej činnosti v meste ako orgánu vždy dotknutého v územnom a stavebnom konaní. Táto činnosť pozostáva najmä z posudzovania a vydávania vyjadrení k zámerom, ako aj vydávania záväzných stanovísk k projektom pre územné konanie a stavebné povolenie.

Referát taktiež zabezpečuje svojimi vyjadreniami a usmerňovaním koncepciu umiestňovania a design predajných stánkov, reklamných informačných a propagačných zariadení, mestského mobiláru a pod.

Referát vypracúva Zoznam a vedie evidenciu pamätihodností mesta, usmerňuje činnosť Komisie pre pamätihodnosti mesta, zabezpečuje spracovanie návrhov na vyhlásenie pamätihodností mesta a ich zápis do Zoznamu pamätihodností mesta; dbá, aby vlastníci pamätihodností mesta konali v súlade s VZN o podmienkach výberu pamätihodností mesta a ich zápisu do Zoznamu evidovaných pamätihodností mesta Žilina.

V súčasnosti sú aktuálnymi úlohami:

- denná agenda v zmysle OP MsÚ

Úlohy pre roky 2009-2010:

- zabezpečenie plnenia výkonu prijatých VZN (pamätihodnosti mesta, letné terasy, RIP . . .),
- zabezpečenie podkladov pre databázu technickej mapy mesta,
- príprava architektonických súťaží na vybrané lokality mesta,
- príprava príslušných návrhov VZN,
- denná agenda v zmysle OP MsÚ.

REFERÁT DOPRAVY, ZELENÉ A INŽINIERSKÝCH SIETÍ (D, Z a IS)

Hlavnou úlohou je zabezpečovanie plnenia úloh mesta a koordinácia pri usmerňovaní územno-plánovacej a investičnej činnosti mesta vo vybraných činnostiach. Táto činnosť pozostáva najmä z úloh vyplývajúcich z činnosti referátu ÚPNau v odbore koncepcie dopravy, zelene a inžinierskych sietí (koncepčná činnosť pre urbanistický rozvoj územia z hľadiska dopravy, zelene a inžinierskych sietí) a úloh vyplývajúcich z činnosti referátu architektúry.

Aktuálne úlohy:

nakoľko v súčasnej dobe referát nie je obsadený odbornými pracovníkmi, táto činnosť je zabezpečovaná čiastočne pracovníkmi referátov ÚPNaU a A a konzultáciami s príslušnými odborníkmi mimo MsÚ. Je to len provizórne a náhradné riešenie, v ktorom absentuje komplexnosť posudzovanej problematiky.

Úlohy pre roky 2009-2010:

- v súlade so schválenou územno-plánovacou dokumentáciou posudzuje, koordinuje a usmerňuje investičnú činnosť na území mesta v oblasti dopravy, zelene a inžinierskych sietí,
- posudzuje dokumentácie pre územné rozhodnutia a stavebné povolenia,
- eviduje plochy dopravy, verejnej zelene a inžinierskych sietí v rozsahu potrebnom pre územné plánovanie,
- poskytuje metodickú, technickú a odbornú pomoc pri zabezpečení dokumentov v oblasti organizácie, riadenia a regulácie dopravy,
- poskytuje odbornú pomoc pri tvorbe dopravnej politiky mesta,
- zabezpečuje a koordinuje koncepciu ochrany a rozvoja zelene,
- koordinuje urbanisticko-krajinárske štúdie, generel zelene, mestskej zelene a územného systému ekologickej stability (ÚSES),
- metodicky a odborne vedie a podieľa sa na zhromažďovaní údajov pre jednotlivé pasporty (zelene, dopravy, inžinierskych sietí),
- určuje podmienky pre využívanie verejných a ďalších plôch určených ku kladeniu inžinierskych sietí vo vzťahu k územnému a stavebnému konaniu,
- spolupracuje s referátom architektúry pri vydávaní vyjadrení a záväzných stanovísk,
- sleduje a koordinuje činnosti podnikov a organizácií, ktoré spravujú a prevádzkujú verejné inžinierske siete s dôrazom na posudzovanie koncepčných zásad podľa územného plánu a záujmov mesta,
- pripravuje vyjadrenia k spôsobom umiestnenia vedenia inžinierskych sietí na miestnych komunikáciách alebo v ich telese,
- spolupracuje pri vypracovaní projektov do grantových schém miestneho a regionálneho rozvoja EÚ.

REFERÁT SPRÁVY DIGITÁLNYCH ÚPD, ÚPP A PD

Hlavnou úlohou je vedenie a aktualizácia Informačného systému územného plánovania v zmysle príslušných paragrafov stavebného zákona. Túto činnosť zabezpečuje prostredníctvom Geografického informačného systému (GIS). V rámci prípravných prác pre spracovanie územnoplánovacích dokumentácií a územno-plánovacích podkladov zabezpečuje grafické výstupy v príslušnom rozsahu a mierke.

Aktuálne úlohy:

nakoľko v súčasnej dobe referát nie je obsadený odbornými pracovníkmi a na OHA nie je k dispozícii potrebné softwarové a hardwarové vybavenie, táto činnosť sa nezabezpečuje.

Úlohy pre roky 2009-2010 okrem hlavnej úlohy:

- prevádzkuje informačný systém o územnom plánovaní
- zabezpečuje spracovanie digitálnej mapy mesta a jej sústavnú aktualizáciu,

- spravuje a dopĺňa mestský informačný systém (MIS) o územnoplánovacie podklady (ÚPP), územné plány (ÚPN) a projektové dokumentácie (PD) spracované v GIS,
- spravuje geografický informačný systém (GIS) mesta,
- napĺňa dáta GIS-MIS, spolupracuje s externými dodávateľmi dát (správcovia GIS, Správa katastra, správcovia inžinierskych sietí),
- zabezpečuje výstupy z GIS-MIS,
- je správcom mapových podkladov mesta a zabezpečuje ich pravidelnú aktualizáciu.

5.

Odbor stavebný a životného prostredia

Hlavnou náplňou práce odboru stavebného a životného prostredia na Mestskom úrade v Žiline je prenesený výkon štátnej správy na úseku územného konania, stavebného poriadku a životného prostredia, ktoré tvoria zložky ochrana vôd /ŠVS/, ochrana prírody a krajiny, ochrana ovzdušia a odpadového hospodárstva. Zároveň je na odbore zriadený Spoločný obecný úrad, ktorý plní tie isté povinnosti ako odbor pre jednotlivé obce, ktoré si vytvorili tento úrad.

Podľa znalostí, ktoré som získal po viacmesačnom pôsobení na odbore, ako aj skúseností a poznatkov a informácií získaných na iných spoločných obecných úradoch na Slovensku, ktoré taktiež zabezpečujú prenesený výkon štátnej správy na úseku stavebného poriadku a životného prostredia, by som návrh koncepcie rozčlenil na 2 etapy, a to krátkodobé, ktoré je nutné riešiť hneď, respektíve už mali byť riešené a dlhodobé - výhľadové, ktoré je nutné zabezpečiť pre odbor tak, aby fungoval v maximálnej miere k spokojnosti vedenia a hlavne občanov.

Zámery na najbližšie obdobie

1. Krátkodobé zámery spočívajú hlavne v doriešení personálnej otázky obsadenia odboru. I napriek vnútorným predpisom, tu pretrvávajú stále rovnaké procesné chyby, pri vybavovaní stránok. Okamžite doriešiť priestor pre pracovníkov s jasným určením stránkových dní v nadväznosti na novozriadené klientske centrum /KC/. Pracovníci totiž nemajú dostatok nutného času na vyhotovenie dôležitých dokladov, hlavne pri spracovávaní rozhodnutí. Po zavedení klientskeho centra, ktoré vnímam pozitívne po ukončení určitých opatrení, je nutné previesť aj opatrenia na obmedzenie vstupu do priestorov odboru. V prípade ak k tomu nedôjde, prikláňam sa ponechať stránkové dni v pôvodnom stave, čím boli aspoň dva dni vyhradené na túto činnosť. Opätovne mi nedá pripomenúť, že nie je úplne doriešená spojitosť KC a podateľne, ktorá by aspoň minimalizovala nárast stránok každý deň na odbor. Tým totiž vznikajú rôzne sťažnosti od občanov. Do dnešného dňa som neobdržal žiadnu písomnú alebo ústnu sťažnosť na službu konajúceho pracovníka v KC /klientske centrum/.
Podľa prieskumov, ktoré som previedol na 4-och krajských mestách a na základe podrobnej štatistiky a hlavných údajov som zistil, že je potrebné posilniť odbor o minimálne 2-3 pracovníkov /odd. stavebného poriadku a ŽP/. Je tiež potrebné spomenúť, že podľa údajov, ktoré som zisťoval od roku 2005 narastá počet podaní na odbor o cca 500 až 800. A to je dôvod na riešenia personálnych otázok z hľadiska zaťaženia pracovníkov odboru. Je nutné povedať, že pracovníci vykonávajú odbornú agendu, ktorá si vyžaduje nielen odborné znalosti príslušných zákonov a legislatívnych predpisov, ale aj prax.
2. Ďalším problémom je doriešiť vybavenie pracovníkov odboru a to hlavne na oddelení stavebného poriadku počítačovou technikou a taktiež vybavenia vhodným serverom, ktorý som už predložil na odbor organizačný. Uvedený server /modul/ bude vhodný aj pre referát životného prostredia. Podľa informácií sa zabezpečuje.
3. Pravidelné doplnenie informácie o legislatíve- zmeny zákonov /hygienických, požiarnej bezpečnostných, energetických, pozemkových/. Možnosti dodávky vestníkov z uvedených oblastí a to hlavne na vydané vyhlášky a ich úpravy a to z dôvodu, že nie všetky uvedené

v týchto oblastiach legislatívne predpisy sú na internetovej stránke zosúladené a neopatrené po právnej stránke.

Zámery na dlhšie obdobie

1. Školenia pracovníkov v oblasti komunikácie s klientmi ako aj riadenia a školenia pracovníkov na odborné témy súvisiace s ich prácou na odbore a tým zvyšovanie si svojej kvalifikácie.
2. V rámci ISS zabezpečiť prístup do katastra nehnuteľností evidencie nehnuteľností, vrátane možnosti zobrazovania snímok z katastrálnych máp a s ním spojených ďalších údajov podľa systému, ktorý je zavedený na Katastrálnych úradoch /podľa projektu GIS/.
3. Po prevedení legislatívnych procesov v rámci schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie /ÚPD/, doložiť jej schválenú a overenú kópiu. Odbor taktiež zabezpečí ÚPD, ktorá je nutná pri rozhodovacej činnosti pri procesných konaní od obcí, ktoré sú súčasťou a tvoria Spoločný obecný úrad.
4. Podporiť spoplatnenie za podanie sťažností. Pri opodstatnenej poplatok vrátiť. Vzhľadom na nárast sťažností, ktoré sú neopodstatnené podporiť spoplatnenie ich podania.
5. Pravidelné plnenie odovzdávania spisovej agendy po zákonom stanovenej lehote na archiváciu.
6. Pravidelne zavedenie evidencie vybavených spisov u jednotlivých pracovníkov odboru, ako aj ich pravidelnú kontrolu čo bude jednoduchšie po zavedení nového modulu ISS na odbore.
7. Zaviesť plán kontrolnej činnosti u rozostavaných stavieb za účelom zníženia priestupkovosti u nedisciplinovaných stavebníkov /fyzických a právnických osôb/.
8. V súčinnosti s inými štátnymi orgánmi a informačnými strediskami spolupracovať na možnosti dokončenia Geografického informačného systému, ktorý by bol veľmi užitočný pre prácu na odbore.

6.

Odbor dopravy a komunálnych služieb

1 DOPRAVA A CESTNÉ HOSPODÁRSTVO

1.1 Cestná doprava

Región Žilina je dôležitým dopravno-komunikačným uzlom, v ktorom sa stýkajú tri trasy medzinárodných cestných ťahov Európskej cestnej siete E422, E50, E75. Trasy E50 a E75 sú zaradené do siete „TEM“ – transeurópskych magistral. Cesty v žilinskom regióne, ktoré sú súčasťou či už medzinárodnej cestnej siete „E“, alebo medzinárodných trás „TEM“ alebo koridorov „TINA“, tvoria štvrtinu medzinárodnej cestnej siete v Žilinskom kraji a predstavujú viac ako 16 % podiel na celkovej dĺžke štátnych ciest v regióne. Koncentrácia týchto ciest je na území žilinského regiónu podstatne vyššia ako na Slovensku, kde predstavuje 13,9% podiel. Táto koncentrácia významných cestných trás má za následok križovanie dopravných prúdov s vysokými intenzitami cestnej premávky.

Základný komunikačný systém mesta

Nadradená cestná sieť sa napája na základný komunikačný systém (ZÁKOS) mesta Žilina. ZÁKOS mesta je radiálno-okružný. Okrem hlavných radiál ho tvoria štyri okruhy. **Prvý okruh** okolo historickej časti mesta je súčasťou doplnkovej siete mesta. **Druhý okruh** je vedený okolo centrálnej mestskej zóny so zrejmovou obsluhou CMZ. **Tretí okruh** – rýchlostný - je kľúčovým dopravným okruhom mesta. V súčasnej dobe, ale aj do vybudovania okolitej diaľničnej siete slúži a bude slúžiť pre vedenie tranzitnej a vonkajšej zdrojovej a cieľovej dopravy ako aj pre distribúciu vnútornej dopravy mesta. Súčasťou systému je aj **štvrtý okruh**, ktorý je navrhovaný na prepojenie východnej časti mesta a oblasti priemyslu v juhozápadnej a južnej časti mesta. Okruhy sú napojené radiálnym komunikačným systémom, ktorý zabezpečuje spojenie mestských častí s centrom mesta .

Tretí rýchlostný okruh mesta tvoria prietahy ciest I/18, I/11a I/64. Cesta I/18, tvoriaca medzinárodný cestný ťah Európskej cestnej siete E50, zabezpečuje smerovanie dopravy na východ - smer Martin (Košice) a na západ - smer Bytča (Bratislava). Cesta I/18 sa na III. okruhu mesta napája na cestu I. triedy I/11 (E75) zabezpečujúcu smerovanie dopravy na sever – smer Čadca (Česká republika a Poľská republika) a tiež na cestu I/64 zabezpečujúcu smerovanie dopravy na Rajec (Prievidza). Celý tento okruh je riešený ako štvorpruhová cestná komunikácia s mimoúrovňovými križovatkami. Jedinou úrovňovou (svetelne riadenou) križovatkou je križovatka pri Hypermarkete Tesco na ceste I/18 smerom na Martin.

Druhý okruh mesta je tvorený dvojpruhovými mestskými komunikáciami a úrovňovými križovatkami. Okrem radiál prepájajúcich mestské okruhy a uvedených ciest I. triedy k dôležitým mestským komunikáciám patria aj radiály, ktorými sú na III. okruhu napojené ďalšie mestské zóny ako sú Vlčince (ul. Vysokoškolákov), Solinky (Hlinská), Hájik (Závodská) a v súčasnosti aj novovybudovaná preložka cesty II/583 smerujúca z III. okruhu do rozvíjajúcej sa priemyselnej oblasti v Tepličke (KIA MOTORS a HYUNDAI MOBIS). Významné sú aj mestské komunikácie, ktorými je prepojená priemyselná zóna s cestami I/18 a I/64. Konkrétne sú to ulice Priemyselná a Kamenná, ktoré sa na uvedené cesty I. triedy v súčasnosti napájajú úrovňovo.

Analýza súčasného dopravného zaťaženia

Každých päť rokov sa v SR vykonáva celoštátne sčítanie dopravy na všetkých cestách I., II. a III. triedy, na diaľniciach a rýchlostných cestách. Výsledkom sú stanovené **intenzity**

dopravy na jednotlivých úsekoch – ročný priemer denných intenzít (**RPDI**) uvádzaný vo voz/24 h, ako aj zloženie dopravného prúdu. Pri stanovení súčasného dopravného zaťaženia sledovaných ciest sa vychádzalo z celoštátneho sčítania dopravy SSC v roku 2005. Okrem uvedeného celoštátneho prieskumu bol Katedrou cestného staviteľstva Stavebnej fakulty ŽU realizovaný celý rad smerových a profilových dopravných inžinierskych prieskumov cestnej dopravy na mestských komunikáciách na viac ako 20 križovatkách a viac ako 40 profiloch. Výsledky sčítania sú uvedené Tab. 0.1, kde je zaťaženie ciest I. triedy v Žilinskom regióne a III. rýchlostného okruhu mesta tvoreného prietahmi ciest I. triedy I/18, I/11 a I/64. Pre porovnanie nárastu dopravy je uvedený aj údaj za rok 2000.

Tab. 0.1 Zaťaženie ciest I. triedy v Žiline v rokoch 2000 a 2005

Cesta	Úsek	2000				2005				Pomer 2005/00
		T	O	M	S	T	O	M	S	
I/18	90095 Strážov	4471	12296	25	16792	6258	19528	43	25829	1,54
I/18	90101 Košická	5585	18699	42	24326	6988	21774	80	28842	1,19
I/64	91361 Rajecká	3245	15181	33	18459	2868	22628	38	25534	1,38
I/11	90302 Budatín	2110	9169	31	11310	5250	20864	51	26165	2,31
I/18	90091 Dolné Rudiny, úsek Estakáda - Rondel	4809	18442	47	23298	3490	25596	40	29126	1,25
I/18	90092 Dolné Rudiny, úsek Rondel – Rajecká	4358	16382	42	20782	2908	20287	33	23228	1,12
I/18	90094 Mostná	4231	16657	48	20936	2897	23474	47	26418	1,26
I/18	90093 Nemocničná	5655	21339	41	27035	2937	15423	45	18405	0,68
I/11	90301 Estakáda	5250	20864	51	26165	8031	23160	62	31253	1,19
I/18A	90102 Ľavobrežná					6483	14883	58	21424	
I/18A	90103 Ľavobrežná					6666	13938	70	20674	

Z hľadiska dopravných množstiev k najväčšej koncentrácii intenzity cestnej dopravy dochádza v trase diaľnic a plánovaných rýchlostných ciest. K najviac zaťaženým úsekom patrí aj úsek vedúci v koridore cez Žilinský región, a to: od Bratislavy v smere na Trenčín, Žilinu, Ružomberok po Poprad (v trase diaľnic D1 a ciest I /61 a I/18). V žilinskom regióne sú to konkrétne úseky na ceste I/18, ktoré patria ku najzaťaženejším dvojpruhovým úsekom cestnej siete v rámci SR: úsek Žilina – Strečno s intenzitou takmer 29 000 voz/24h a úsek

Strážov - Žilina s intenzitou viac ako 25 000 voz/24 h. K najviac zaťaženým úsekom patrí aj celý III. okruh, na ktorom intenzity v niektorých úsekoch presahujú intenzitu 30 000 voz/24h. Analýzou dopravno-inžinierskych prieskumov realizovaných v uplynulých rokoch boli zaznamenané najväčšie nárasty zaťaženia na ul. Rajecká (cesta I/64), Kragujevská (cesta I/18) a na ceste I/11 v Budatíne medzi križovatkami s II/583 a II/507. Na druhej strane dobudovaním III. okruhu po roku 2000 (cesta I/18A Ľavobrežná) sa výrazná časť tranzitnej dopravy Bratislava - Martin a Čadca - Martin, ako aj časť zdrojovej, cieľovej a vnútornej dopravy presunula z prietahu (Mostná) na Ľavobrežnú, čím sa výrazne znížila intenzita na ul. Nemocničná (za posledných 5 rokov o 30%). Na druhej strane sa zhoršila dopravná situácia na križovatke pri Hypermarkete Tesco (svetelne riadená) s výrazným nárastom intenzity na vstupe z ulice Na Horevaží. Intenzita vid' schéma obr. 1:

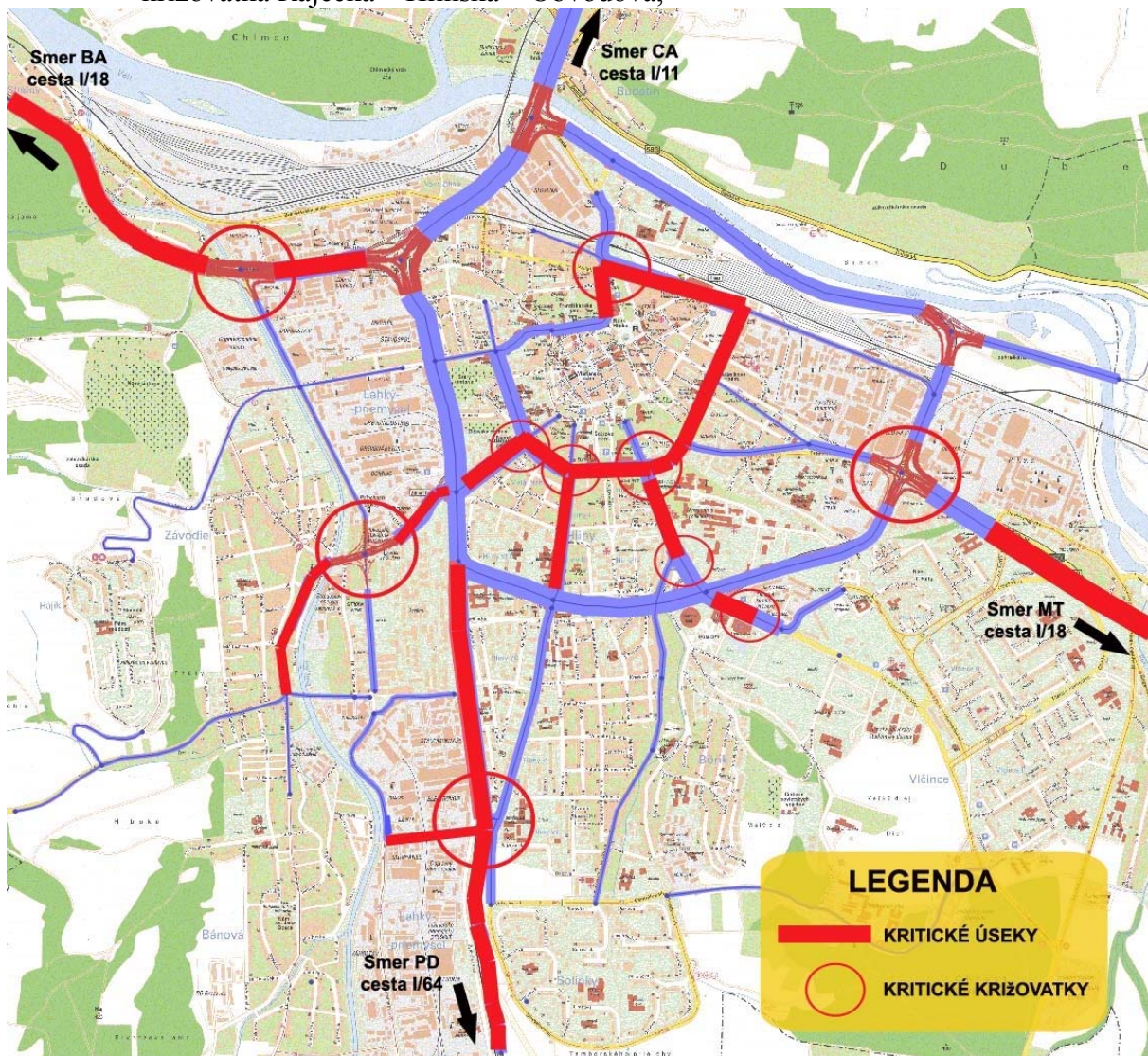
Obr. 1

Zaťaženie vybratých križovatiek

V súvislosti s uvedenými úsekmi sa už v súčasnosti začali prejavovať dopravné problémy na nasledovných križovatkách MKS:

- križovatka Rondel

- malé okružné križovatky Lidl – Carrefour,
- križovatka ulíc V. Spanyola a Fándlyho,
- križovatky na ulici Veľká Okružná – s Komenského, s Háľkovou, so Spanyolovou a s Predmestskou,
- križovatka Kragujevská – Priemyselná,
- križovatka Priemyselná – Závodská,
- križovatka Košická – Predmestská – Nemocničná – Na Horevaži,
- križovatka Rajecká – Hlinská – Obvodová,

Obr. 2

Vytvorenie matíc prepravných vzťahov

V rámci sledovania základných faktorov, vplývajúcich na vnútorné prepravné vzťahy bol v meste Žilina realizovaný v roku 2005 a 2006 dopravno-sociologický prieskum. Prieskum bol orientovaný hlavne na hybnosť obyvateľstva a deľbu prepravnej práce. Celkovo bolo oslovených 1341 rodín. Z toho 999 rodín v staršom prieskume a 342 v doplňujúcom. V rodinách bolo oslovených celkovo 3969 ľudí, z toho v staršom prieskume 2989 a 980 v doplňujúcom.

Okrem základných otázok týkajúcich sa ciest jednotlivých členov domácností (zdroj, cieľ a účel cesty, použitý dopravný prostriedok, vzdialenosť a hodina začiatku cesty) boli respondenti požiadaní o vyplnenie doplňujúcich demografických údajov (vek, pohlavie, sociálne postavenie, vzdelanie, vlastníctvo dopravného prostriedku, atď.).

Z prieskumu vyplynulo, že špičková hodina je medzi 7:00 – 8:00. V nej sa vykonalo 932 ciest, čo predstavuje 13,8% zo sumy všetkých ciest uskutočnených počas dňa. Poobedná špička bola zaznamenaná v čase od 15.00-16.00 hodiny.

Najväčší podiel ciest bolo vykonaných peši (40%), najmenej bicyklom (menej ako 2%). Podiel ciest vykonaných individuálnou dopravou bol len o málo vyšší ako podiel ciest s použitím MHD (okolo 29%).

Na výber dopravného módu malo veľký vplyv sociálne postavenie obyvateľa, disponibilita automobilom, ale aj vzdialenosť cieľa od zdroja. Mesto Žilina je rozdelené do 45 zón. K týmto zónam je pridaných ďalších 8 fiktívnych zón umiestnených na hlavných vstupoch do mesta. Mesto sa delilo podľa vplyvu jednotlivých zón na dopravný proces. Rozhodujúcim faktorom bol charakter jednotlivých zón

Pre územie mesta Žiliny je vytvorený podrobný dopravný model hlavnej dopravnej infraštruktúry. Model je zložený z dopravných uzlov (križovatiek), liniek (medzi uzlových úsekov). Cesty sú charakterizované základnými parametrami ako napr. požadovaná rýchlosť a prípustná kapacita. Takto pripravený model sa zaťažil maticami prepravných vzťahov. Dopravný model vo všeobecnosti slúži aj ako databázový program.

Definovanie výhľadových aktivít

Na území mesta sa rozvíja intenzívna investorská činnosť, pričom nové a plánované obchodné a priemyselné aktivity výrazným spôsobom ovplyvnia zaťaženie MKS. Najdôležitejšie výhľadové aktivity s dôsledkom na zaťaženie komunikačnej siete mesta sú:

- Začiatok výroby v závode KIA MOTORS a pridružených aktivitách s vplyvom na zaťaženie Ľavobrežnej, Na Horevaží, Košickej a križovatiek Estakáda – Ľavobrežná, Košická – Nemocničná.
- Lyžiarsky areál Žilina – Strážov s vplyvom na zaťaženie diaľničného privádzača Žilina – Strážov a ulice Kragujevskej (do vybudovania D3 Hričovské Podhradie – Brodno).
- Obytné a polyfunkčné súbory Bôrik – amfiteáter a Bôrik - rodinné domy s vplyvom na zaťaženie Tajovského ulice a hlavne križovatky Tajovského – Španyolova.
- Hotelový komplex pri plavárni a plánované rozšírenie OD Dubeň so stavebnou úpravou parkoviska s vplyvom na zaťaženie ulice Vysokoškolákov a malých okružných križovatiek Lidl a Carrefour.
- Hotel Holiday Inn, obchodný dom Lidl a športový areál pri Slovine a následné zaťaženie príľahlých komunikácií a križovatiek.
- Obytný súbor Kvačalova s vplyvom na zaťaženie Kvačalovej, Priemyselnej a križovatiek Priemyselná – Závodská, Priemyselná – Kragujevská.
- Obytné súbory Hájik a Žilina – západ s vplyvom na zaťaženie Kvačalovej, Priemyselnej, Hôreckej, Závodského, Závodskej a križovatiek Priemyselná – Závodská, Priemyselná – Kragujevská, Hôrecká – M.Bela, Hôrecká - Závodského.
- Priemyselné aktivity na ulici Cestárska s vplyvom na zaťaženie Priemyselnej, Škultétyho a križovatiek Priemyselná – Závodská, Priemyselná – Kragujevská.

- Výstavba AUPARKU v centre mesta a jeho napojenie na MKS – Veľká Okružná, Spanyolova.
- Nové aktivity v oblasti Solinky – Bytčica s vplyvom na zaťaženie Obvodovej, križovatiek Obvodová – Rajecká – Hlinská.
- Bytový dom Studničky s problémom napojenia na ulicu 1. mája.
- Bytový dom Rudnayova s problémom zaťaženia križovatky Nešporova – Hlinská pri OD Billa.
- Hotel Park Žilina s vplyvom na malú okružnú križovatku na ulici Vysokoškolákov pri OD LIDL a konflikt so zásobovaním OD Carrefour.
- Nové polyfunkčné centrum na ulici Dlhá.
- Národné športové centrum pri III. okruhu

Problémové komunikácie z hľadiska dopravného riešenia

Vyššie uvedené aktivity zásadným spôsobom zmenia zaťaženie MKS. Hlavnými výhľadovými problémovými úsekmi sa ukazujú:

- Ulica Kragujevská s diaľničným privádzačom Žilina - Strážov,
- Ulica Priemyselná,
- Ulica Ľavobrežná (KIA),
- Ulica Veľká Okružná,
- Ulica Závodská,
- Ulica Rajecká a Obvodová - Solinky
- Ulica Kvačalova,
- Ulica Hôrecká,
- III. okruh a ulica Vysokoškolákov.

V súvislosti s riešením siete MKS je nevyhnutné riešiť nasledovné problémové križovatky:

1. **Kragujevská – Priemyselná**, ktorá už v súčasnosti nevyhovuje dopravnému zaťaženiu. V súvislosti s prepojením na ulicu Cestárska a vznikajúce aktivity, križovatka navrhovaná v rámci riešenia diaľničného privádzača ako svetelne riadená vyhovie na obdobie cca 5 rokov.
2. **Priemyselná – Závodská** v priamej nadväznosti na predchádzajúcu križovatku. Križovatka už v súčasnosti nevyhovuje dopravnému zaťaženiu.
3. **Košická – Predmestská**, v ktorej sa stýkajú peážne úseky I/18 a ktorá je v súčasnosti na hranici svojej kapacity.
4. **Privádzač Žilina, juh – Metro – IV. okružná** s určením novej polohy IV. okružnej a novým riešením križovatky.
5. **Spanyolova – Veľká Okružná** v súvislosti s plánovanou výstavbou AUPARKU. Križovatka v súčasnosti je na hranici kapacity a nie je schopná preniesť predpokladané dopravné zaťaženie.
6. **Komenského - Veľká Okružná a Háľkova - Veľká Okružná**, rovnako súvisiace s výstavbou AUPARKU.
7. **Tajovského – Spanyolova**, ktorá po zvýšení zaťaženia v smere Tajovského kapacitne nevyhovie dopravnému zaťaženiu.
8. **Vysokoškolákov – Lidl**, ktorá je v súčasnosti na hranici kapacity a križovatka Carrefour.
9. **Nešporova – Hlinská**, na ktorej už v súčasnosti vznikajú dopravné problémy, a ktorej zaťaženie sa bude zvyšovať vplyvom výstavby v oblasti Bôrik.

10. **Hôrecká – Závodského**, na ktorej už v súčasnosti vznikajú dopravné problémy, a ktorej zaťaženie sa bude zvyšovať vplyvom výstavby v oblasti Hájik.
11. **V. Spanyol a Fándlyho**, komplikovaná tlačítkovým signalizačným zariadením pre pešiu dopravu,

Návrhy na úpravu infraštruktúry - priority

Základné návrhy na úpravu infraštruktúry vychádzajú z predpokladaných rozvojových aktivít mesta. Zahrňujú návrh nového usporiadania MKS, návrh úpravy funkčnej úrovne komunikačnej siete a úpravy križovatiek. .

Za prioritu vyriešenia problému v meste sa považuje dobudovanie diaľničných ťahov D1 a D3 okolím Žiliny, čo z hľadiska dnešného poznania a vyjadrením NDS sa hovorí o roku 2012 pre diaľnicu D1 a diaľnica D3 nemá jednoznačne stanovený termín realizácie. Tu je nutné jednoznačne zdôrazniť, že hlavné problémy dopravy v meste sú a budú spôsobované tranzitnou dopravou.

Výstavba IV. okruhu mesta musí byť prioritou súbežnou s diaľničnými ťahmi s tým, že v I. etape musí riešiť prepojenie na ul. Kamennú, v II. etape – Solinky – cesta I/18, Hruštiny a v III. etape od ul. Kamenná ku Ovčiarsku.

Dôležitá priorita je dobudovanie ľavobrežnej komunikácie a od KIE s prepojením na cestu I/18 pred Strečno.

Ďalšie priority sú:

Rekonštrukcia ul. Vysokoškolákov od križovatky LIDL až po Rosinskú cestu.

Rekonštrukcia ul. Kamennej, Škultétyho a Priemyselnej.

Prepojenie Kvačalova Hájik – smer Ovčiarsko.

Prepojenie I/64 – na ul. Žitnú smer Hájik.

Prepojenie Rázusova – Bratislavská.

Prepojenie I/18 – Ľavobrežná (pred Tepličkou nad Váhom) ako uzavretie IV. okruhu.

Preložka cesty II/507 od Považského Chlmca na I/18 Strážov.

1.2 Pešia doprava

Zhodnotenie infraštruktúry

Základná sieť peších komunikácií a priestorov dnes realizovaných vychádza z územného plánu mesta spracovaného v r.1981. Zásady tvorby jednotlivých obytných zón boli pri realizácii rešpektované a riešenie peších komunikácií zodpovedá pôvodným predstavám. Vzhľadom na to, že záujem sa v posledných rokoch orientoval iným smerom, zostal zatiaľ chodec rešpektovaný, aj keď ho automobil vytláča už aj z chodníkov. V centre mesta sa podarilo vybudovať pešiu zónu, ktorá ešte stále nie je dobudovaná, ale ktorú v súčasnosti najviac znehodnocuje množstvo aut, ktoré sa v nej pohybuje.

Definovanie výhľadových aktivít

V nasledujúcom období bude potrebné doplniť sieť peších komunikácií tak, aby aj pešie komunikácie ponúkali možnosť pohybovať sa mestom po bezpečných a atraktívnych priestoroch, vzájomne prepojených. Aby aj pešie komunikácie vytvorili sieť, ktorá spojí bývanie s ostatnými funkciami mesta.

Centrálna mestská zóna by mala byť doménou chodcov, preto je nutné prioritne dokončiť jej rekonštrukciu.

Návrhy na úpravu infraštruktúry - priority

Vytvorenie siete hlavných peších komunikácií by malo umožniť chodcovi pohodlne dostať sa zo sídliska do centra mesta, t. j. dobudovanie peších trás zo sídlisk Vlčince, Solinky, Hájik.

Pri budovaní peších trás uplatňovať bezbariérové prechody na frekventovaných miestach so svetelnou signalizáciou – prípadne inými prvkami zvýrazňujúcimi prioritu chodca (zvýraznené dopravné značenie, blikáče, radary, retardéry a pod.), začať budovať chodníky aj na frekventovaných miestach v okrajových mestských častiach.

1.3 Cyklistická doprava

Zhodnotenie infraštruktúry

Napriek tomu, že mesto Žilina má všetky predpoklady na každodenné využívanie cyklistickej dopravy, je ponuka vybudovaných cyklistických komunikácií malá. Cyklistické komunikácie vybudované na samostatných pásoch netvorí sieť, sú skôr výnimkou, ako pravidlom.

Ako samostatné dnes slúžia tieto úseky cyklistických komunikácií :

- komunikácia pozdĺž Cesty Vysokoškolákov, od plavárne k internátom Žilinskej univerzity,
- komunikácia od areálu Žilinskej univerzity – Veľký Diel, po sídlisko Solinky,
- komunikácia na nadjazde zo sídliska Vlčince, ponad Košickú ul. a ďalej popri Košickej ul. smerom do centra, až po Hypertesco,
- komunikácia od konca Kysuckej cesty, pochodom popod estakádu, mostom cez Váh, do Budatína,
- na spoločnej komunikácii s chodcami, zo sídliska Vlčince (Nitrianska a Nanterská ul.) až po Hlbokú cestu – podjazd pod Nemocničnou ul.

Definovanie výhľadových aktivít

Princípom riešenia musí byť priorita, že cyklista je rovnocenným účastníkom cestnej premávky a pre jeho bezpečnosť a pohodlie jazdy je potrebné vytvoriť nevyhnutné podmienky, s cieľom zvýšiť podiel cyklistickej dopravy v rámci dopravného systému mesta. Cyklistická komunikačná sieť musí byť vzájomne prepojená a dostatočne atraktívna. Návrh cyklistických trás je spracovaný a bol i medializovaný.

Návrhy na úpravu infraštruktúry

Návrh cyklistickej komunikačnej siete nadväzuje na predchádzajúce územné plány a zapája do systému už dnes vybudované úseky cyklistických komunikácií. Vychádza z okružno-radiálneho základného komunikačného systému mesta s prepojením na rekreačné zázemie mesta a nadradenú sieť cyklistických komunikácií (cyklomagistrály).

Mestom prechádzajú tri cyklomagistrály – Vážska, Rajecká a Dolnokysucká.

Vážská cyklomagistrála – VCM je vedená v hlavnom dopravnom priestore cesty II/507, od Bytče. Prechádza cez Považský Chlmec a po prekročení rieky Kysuca pokračuje po pravom brehu Váhu, pod mostami (železničné a cestné) až do priestoru Vodného diela Žilina, odkiaľ pokračuje po jeho ľavej strane ďalej smerom na Mojšovú Lúčku.

Rajecká cyklomagistrála – RCM mala podľa štúdie spracovanej v roku 2005 svoj začiatok pri križovaní so IV okružnou. V návrhu sa uvažuje s posunutím začiatku až do križovatky s cestou I/18 (Hričovská ul.). Odtiaľ RCM pokračuje po ľavom brehu Rajčianky až do Lietavskej Lúčky.

Dolnokysucká cyklomagistrála – DKMK prichádza zo severu údolím rieky Kysuce. Je vedená po ceste III triedy, prechádza Vraním a v Považskom Chlmci sa napája na Vážsku cyklomagistrálu.

Návrh koncepcie mestských cyklistických komunikácií

Návrh predpokladá vedenie hlavných mestských cyklistických trás ako radiál, ktoré spájajú obytné zóny vybudované po obvode mesta s centrom mesta. Hlavná mestská cyklistická komunikácia – H1 napája na mestské centrum sídlisko Hájik a Závodie. Trasa je vedená Roľníckou ul. a Závodského ul. až po Rondel, kde pokračuje podchodom do Suvorovovej ulice a ul. Fándlyho až po ul. A. Bernoláka, kde sa napája na H2.

- H2 napája sídliská Solinky a Hliny I-VI na centrum, v opačnom smere pokračuje trasa až do Bytčice. V prípade pripojenie sa Soliniek na Bytčicu (H2a) bude potrebné po vybudovaní diaľničného privádzača trasu pripojenia zmeniť a prispôbiť zmenenej situácii (H2b). Trasa je vedená popri Smrekovej ulici centrom sídliska k pešej lávke ponad Centrálnou ulicou a v pokračovaní Hečkovou ul., Kraskovou, ul. M. Urbana a Nešporovou až k pešej lávke cez Mostovú ul. a po nej a ul. A. Bernoláka až do centra.
- H3 zabezpečuje napojenie sídliska Vlčince na centrum. Komunikácia je vedená po Nitrianskej a Nanterovej ulici na Hlbokú cestu. Pokračuje pod svahom Nemocnice a cez križovatku do Predmestskej ulice, ktorá končí v centre.
- H4 napája na centrum mesta Považský Chlmec a Budatín. Trasa je vedená po moste cez Kysucy, po ul. Na starej hradskej, cez železničnú trať do centra Budatína, po moste cez Váh a popod estakádu na Kysuckú cestu a cez viadukt okolo Sadu SNP do centra.
- H23 je hlavná cyklistická komunikácia, ktorá prepája hlavné cykl. komunikácie H2 a H3. Je vedená od pešej lávky cez Mostovú ulicu, pozdĺž nej, okolo športovej haly, a plavárne, pozdĺž ul. Vysokoškolákov až k Študentskému domov ŽU, cez pešiu lávku, nad Obchodnou ulicou, paralelne so Záborského ulicou až na H3.

Vzájomné prepojenie hlavných mestských cyklistických komunikácií a prepojenie na rekreačné cykl. komunikácie zabezpečujú vedľajšie cyklistické komunikácie.

- V1 je cyklistická komunikácia, ktorá umožňuje spojenie cintorína s centrom mesta, je vedená po Pietnej ul., Kvačalovej, ul. M. Rázusa a ul. Legionárskej.
- V2 umožňuje prepojenie Rajeckej cyklomagistrály s H2, je vedená Bánovskou cestou, cez Gabajovu a vnútroblok na ul. Nešporovu
- V3 je ďalším prepojením Bánovej a oblasti ľahkého priemyslu s H2. Trasa využíva novovybudovaný mostný objekt ponad diaľničný privádzač a Rajeckú železniciu, na Hliny VI, kde sa napája na H2.
- V4 je v poradí už štvrtým prepojením západnej časti mesta na zvyšok mesta „za traťou“, prepája Bánovu s oblasťou ľahkého priemyslu, so sídliskom Solinky a ním vedenou H2. Komunikácia je vedená súbežne so IV. okružnou, podchodom pod diaľničným privádzačom a vnútroblok, južne od Gaštanovej ulice.

- V5 je vedľajšia cyklistická komunikácia vedená sídliskom Solinky, v smere V-Z, ktorá spája H2 s rekreačnou cykl. Trasou vedúcou do Lesoparku Chrast'. Je vedená južne od nákupného strediska (centrum Soliniek) a južne od Platanovej ulice, až po Obvodovú ulicu.
- V6 spája H2 s H23 využívajúc novovybudovaný úsek samostatnej cyklistickej komunikácie medzi Solinkami a Žilinskou univerzitou. Je vedená paralelne s Centrálnou ul. po ul. Pod hájom, ul. Veľký diel a po južnej strane ul. Vysokoškolákov, až po napojenie s H23.
- V7 prepája V6 s H23 okrajom areálu Žilinskej univerzity. Z V6 odbočuje po ceste k Paľovej bude a po prechode areálom Žilinskej univerzity sa napája na ul. Vysokoškolákov.
- V8 je vlastne pokračovaním H3 opačným smerom, z Vlčiniec do Rosiny. Z Nitrianskej ulice odbočuje cez Karpatskú na Rosinskú cestu a po nej na Dolnú Rosinskú ulicu.
- V9 je prepojením H3 na Vodné dielo Žilina. Jej trasa je vedená po Tulskej ul., cez Obežnú ul. a popod mostný objekt na Košickej ulici na ul. Pri celulózke a odtiaľ na Vodné dielo.
- V10 zabezpečuje prepojenie H3 s H4. Prechádza z Vlčiniec, západne od Bulharskej cesty, popri ul.Sv.Cyrila a Metoda, nadjazdom ponad Košickú ul. a potom súbežne s Košickou ulicou, po Štefánikovej ul. až na Hlinkové námestie.

Súčasťou návrhu sú aj rekreačné cyklistické trasy, ktoré zabezpečujú pohyb cyklistov v rekreačnom zázemí mesta ako je Bánovský Háj a Hradisko, na západe, lesopark Chrast' na juhu, Dúbrava a Vodné dielo na východe a Hričovská priehrada, Chlmecký Vrch a Brodno na severe.

1.4 Statická doprava

Zhodnotenie infraštruktúry

V rámci prieskumu bolo na území mesta Žiliny zisťované, koľko parkovacích miest je k dispozícii. Súčasný stav bol zisťovaný v centre mesta, ktoré bolo vymedzené oblasťou ulíc Bratislavská, Veľká Okružná, 1. mája a Hviezdoslavova a ďalej na sídliskách Vlčince, Solinky a Hájik. Ostatné mestské okrsky neboli riešené tak podrobne, nakoľko tam už situácia s parkovaním a statickou dopravou nie je natoľko kritická.

V rámci prieskumu bolo na území centra mesta zistených **2 381** parkovacích miest. Tento počet zahŕňa len vyznačené parkovacie miesta. Parkoviská v centrálnej mestskej zóne zahŕňajú aj spoplatnené parkovacie miesta v zóne I. až III., pričom do tohto počtu nie je zarátané parkovanie vo dvoroch firiem a na súkromných pozemkoch rodinných domov. Vodiči využívajú okrem vyznačených parkovacích miest (platených aj neplatených) aj iné možnosti parkovania, najmä na chodníkoch pozdĺž komunikácií v priľahlých uliciach centrálnej zóny.

V rámci prieskumu statickej dopravy neboli monitorované miesta pre odstavovanie vozidiel obyvateľov v blízkosti obytných domov. Predmetom sčítania boli len garáže. Odstavovanie vozidiel obyvateľov je riešené na vyznačených státiach alebo jednoducho pozdĺž komunikácií.

Súčasná situácia v oblasti statickej dopravy sa vyznačuje intenzívnym využívaním verejných komunikácií na parkovanie, hoci je spoplatnené v celej centrálnej zóne. Hustota inštitúcií a obchodov v centrálnej mestskej zóne (CMZ), predovšetkým na pešej zóne, spôsobuje veľký dopyt po parkovacích miestach na jej obvode. Chýbajú hromadné garáže pre verejné účely. Tento nedostatok v najbližšej dobe pravdepodobne pokryje vznikajúci AUPARK v centre Štúrovho námestia.

Ako podklady k návrhu koncepcie statickej dopravy boli použité:

- predpokladaný demografický a urbanizačný rozvoj mesta,
- Územný plán sídelného útvaru (ÚPN SÚ) Žilina, 1991

Východiskom pre návrh koncepcie bol prieskum statickej dopravy vykonaný v štyroch časových obdobiach:

- prieskum potrieb parkovania firiem v centre mesta (podrobný prieskum vymedzeného územia centrálnej mestskej zóny 07/2004), kde bolo zisťované parkovanie na priľahlých komunikáciách, za účelom jej rozdelenia na I. až III. zónu spoplatnenia v roku 2005,
- doplňujúci dopravný prieskum dopravy vstupujúcej do centrálnej zóny (09/2003 a 09/2005),
- prieskum statickej dopravy na ostatnom území (10/2007).

Prieskum parkovacích miest v centrálnej mestskej zóne

Cieľom prieskumu parkovania bolo zistiť, kde sa nachádzajú v danej lokalite miesta na parkovania, súčasný počet parkovacích miest na parkoviskách a v uličných priestoroch a zistiť stav a umiestnenie parkovacích miest v danej lokalite.

Prieskum parkovania v centre mesta sa vykonal pochôdzkou, vizuálnou formou už v roku 2004 pri príležitosti zavádzania spoplatnenia parkovania v centre. Prieskum vykonali pracovníci KCS. Prieskum **bol aktualizovaný v auguste až novembri 2007.**

Zistené údaje o počte parkovacích miest sú nasledovné:

- o v uličnom priestore 1453 parkovacích miest
- o na súkromných a mestských parkoviskách 928 parkovacích miest
- o súčasný stav PM spolu..... **2381** parkovacích miest

V danej lokalite sa nachádzajú tieto parkoviská:

- o Parkovisko Autobusová stanica 40 PM
- o Hviezdoslavova – dvory 62 PM
- o parkovisko Slovakia 42 PM
- o parkovisko Nový trh 40 PM
- o parkovisko Starý trh 30 PM
- Spolu **214 PM**

a súkromné parkovacie plochy a garáže:

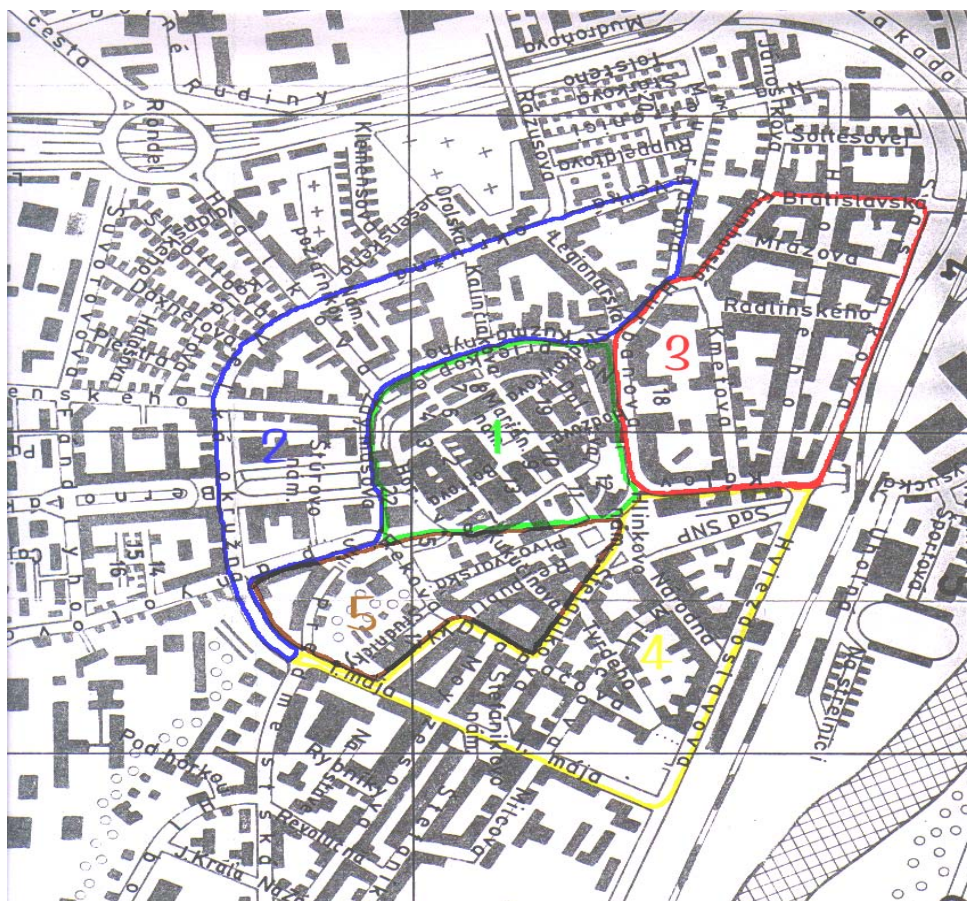
- o parkovací dom TESCO 90 PM + 319 garážových miest
- o parkovisko SIEMENS 90 PM
- o parkovisko SKYBAU 90 PM
- o parkovisko Úrad práce 35 PM
- o parkovisko pri TPD 35 PM
- o parkovisko hotel BOSS 30 PM + 25 garážových miest
- Spolu **714 PM** a garážových miest

Prieskum potrieb parkovania firiem

Cieľom tohto prieskumu bolo zistiť potrebu parkovacích miest na základe dopytu jednotlivých firiem, ktoré sídli v danej oblasti.

Prieskum bol vykonaný vo všetkých firmách CMZ formou ankety. Prieskum potrieb parkovania statickej dopravy v danej lokalite v meste Žilina bol vykonaný od pondelka 07.11.2005 do piatku 11.11.2005.

Prieskumom sa zistilo, že v tom čase jednotlivé firmy užívali **1093** parkovacích miest. Dokonca prezentovali potrebu zvýšenia parkovacích miest o 50%.

Obr.5.1 Oblasť vykonávaných prieskumov

Prieskum parkovacích miest na sídliskách

Okrem CMZ sú najväčšie problémy s parkovaním a odstavovaním vozidiel koncentrované v obytných súboroch. Pre nedostatok parkovacích miest sú vozidlá odstavované na nevyznačených miestach, v uličnom priestore, na chodníkoch a často krát aj na zelených plochách. Za účelom zistenia súčasného stavu parkovacích a odstavných plôch na sídliskách bol vykonaný prieskum statickej dopravy v mesiacoch október, november 2007. Cieľom prieskumu bolo zistiť súčasný stav parkovacích možností na miestach vyznačených pre parkovanie vozidiel.

Zistené údaje o počte parkovacích miest sú nasledovné:

- o sídlisko Vlčince3070 parkovacích miest, 74 garážových miest
- o sídlisko Solinky 2452 parkovacích miest, 312 garážových miest
- o sídlisko Hájik.....1284 parkovacích miest, 240 garážových miest
- o sídlisko Hliny 1 - 4 722 parkovacích miest, 30 garážových miest
- o sídlisko Hliny 5 – 81378 parkovacích miest, 258 garážových miest

(bez individuálnej zástavby Malá Praha)

V daných lokalitách sa nachádzajú tieto ďalšie parkoviská:

- o Vlčince OD NAY – 75 parkovacích miest,
- o Hliny 5 Billa - 89 parkovacích miest, Vural, - 55 parkovacích miest,
- o Hliny 6 OD LIDL - 200 parkovacích miest, OD SEVT - 20 parkovacích miest,
- o Hliny 7 Hromadné garáže - 585 parkovacích miest, Junior - 56 parkovacích miest,
- o Hliny 8 ŽSK - , Družba – 60 parkovacích miest.

V okrskoch s individuálnou zástavbou s rodinnými domami sa predpokladá zabezpečenie parkovania a odstavovania vozidiel v rámci vlastných garáží.

Pre nové objekty a nové nákupné centrá platí podmienka o riešení normovej potreby statickej dopravy v rámci vlastného pozemku, takže v okrskoch s novostavbami alebo novými nákupnými centrami sa s plochami pre parkovanie vozidiel počítalo už pri ich realizácii.

V ostatných okrskoch (napr. priemyselné zóny) je parkovanie riešené pre potreby zamestnancov firiem a ich návštevníkov resp. zákazníkov v areáloch firiem, alebo na verejných priestoroch pred areálmi.

Definovanie výhľadových požiadaviek na statickú dopravu

V rámci koncepcie parkovania mesta Žilina je možné vychádzať zo zistených problémov v oblasti statickej dopravy a rozdeliť mesto na dve oblasti podľa rozdielnosti okrajových podmienok a prístupu k riešeniu statickej dopravy v týchto oblastiach. Sú to centrálna mestská zóna (CMZ) a ostatné mestské časti (MČ) - mimo centra mesta. CMZ musí okrem nárokov bývajúcich obyvateľov spĺňať aj nároky obyvateľov mesta Žiliny navštevujúcich centrum.

Okrajové podmienky v CMZ:

- vysoká hustota cieľov IAD návštevníkov je v historickom jadre mesta,
- vysoká hustota inštitúcií a obchodov na pešej zóne spôsobuje veľký dopyt po parkovacích miestach na jej obvode,
- minimum disponibilných plôch pre návrh nových zariadení pre parkovanie,
- vysoká obsadenosť parkovacích plôch má za následok predĺženie ciest pri hľadaní voľných plôch, zvýšenie dopravy v CMZ, parkovanie na chodníkoch a tým vytváranie bariér pre chodcov,
- nedostatok parkovacích miest - parkovanie na nevyznačených miestach, na chodníkoch a zeleni,
- nezabezpečené parkovanie pri firmách a organizáciách;

Okrajové podmienky v ostatných MČ:

- problémy s parkovaním pri starších nákupných centrách,
- nedostatok odstavných státí v niektorých obytných štvrtiach, najmä na všetkých sídliskách
- neestetické individuálne radové garáže s nízkym stupňom využitia plochy na sídliskách;

Jedným z východiskových podkladov pre návrh koncepcie statickej dopravy sú predpoklady demografického a urbanistického rozvoja mesta. Výstavba nových centier vybavenosti, hypermarketov v súčasnej mestskej zástavbe a nových obytných súborov na periférii mesta, ako aj zvýšenie počtu pracovných miest bude mať za následok potrebu a výstavbu nových parkovacích plôch.

Celkový počet nových bytov na sídliskách a v prímestských častiach mesta Žiliny ku koncu výhľadového obdobia roku 2020 sa došpecifikováva. Súčasná priemerná obložnosť bytov pri predpokladanom počte obyvateľstva je na sídlisku Vlčince 3,83, Solinky 3,62 a Hájik 2,82 a na Hlinách v priemere 2,85 obyv./byt. Tento údaj potom zodpovedá potrebe cca. 1 odstavného státia pre jednu bytovú jednotku v rámci hromadnej bytovej výstavby pri predpokladanom stupni automobilizácie 1:3,4.

Návrhy na úpravu infraštruktúry - priority

Návrh koncepcie parkovania v CMZ nepredpokladá vznik nových možností parkovacích miest. Po dostavbe AUPARKu na Štúrovom námestí pribudne v CMZ 1200 parkovacích miest v hromadnej garáži, ktoré čiastočne pokryjú aj potreby mesta. Pokiaľ vzniknú v CMZ nové aktivity, (novostavby) bude potrebné dôsledne vyžadovať aj riešenie parkovania.

Na sídliskách, kde v súčasnej dobe dochádza k problémom s riešením statickej dopravy, bude potrebné riešiť parkovanie v dvoch etapách. V prvej etape dobudovanie parkovacích miest – rozšírenie a upravenie jestvujúcich plôch používaných na parkovanie s ich prípadným rozšírením (jedná sa poväčšine o zdevastované bývalé zelené plochy).

Návrh nových plôch pre parkovanie podľa územného plánu sídelného útvaru predpokladá vybudovanie hromadných garáží predovšetkým v rámci novej vybavenosti. S vybudovaním hromadných garáží bez novej vybavenosti sa predpokladá na málo atraktívnych miestach (pre obchod a služby) a za účelom odstavovania vozidiel.

Okrem toho v smernom územnom pláne budú zadefinované plochy vhodné pre vybudovanie nových parkovacích a garážovacích miest z pohľadu funkčného a dopravného a ide najmä:

Centrum – rozšírenie parkovísk pri “Parkovacom dome“,

- autobusové nástupište,
- futbalový a zimný štadión,
- parkoviská bývalé Štúrovo námestie.

Vlčince – po obvode sídliska,

- pred blokmi H,
- budovanie parkovísk na Bulharskej ulici a na Vlčincoch I.

Solinky – budovanie parkovísk a garáží – hromadných po obvode sídliska.

Hájik – budovanie parkovísk a garáží po obvode sídliska, príp. centrálne viacpodlažné parkovisko.

1.5 Cestné hospodárstvo (vlastníctvo Mesto Žilina)

Na území mesta sa nachádzajú cesty I., II., III. triedy a časť diaľnice D3 a tým aj do údržby vstupuje viacero právnych subjektov. Sú to NDS za diaľnicu a cestu I. triedy I/11, IVSC Žilina na cestách I. triedy a Žilinský samosprávny kraj na cestách II. a III. triedy.

1.5.1 Údržba miestnych komunikácií

Miestne komunikácie na základe dlhodobej zmluvy v meste Žilina udržuujú Žilinské komunikácie, a.s. Na údržbu je každoročne plánované a vynakladané mimo súvislých úprav cca 40 mil. Sk, čo je vzhľadom na rozsah miestnych komunikácií neúmerne nízka suma a prehlbuje sa ich opotrebovanosť. Na opotrebovanosť pôsobí vysoké zaťaženie komunikácií dopravou, ale aj klimatické podmienky a ich stav sa dostal do kritického stavu. Preto sa mesto rozhodlo zabezpečiť si pasport miestnych komunikácií s diagnostikovaním ich stavebno-technického stavu, čo je v súčasnom období vo vysokom stupni rozpracovanosti dodávateľom Žilinskou Univerzitou a má byť ukončený do konca roku 2008. Zmiernenie nepriaznivého stavu povrchov môže byť riešené len získaním väčšieho objemu finančných prostriedkov (úver, dodávateľský úver), ktoré mesto splatí v budúcich obdobiach.

Letná údržba miestnych komunikácií

Letná údržba miestnych komunikácií je zabezpečovaná spomínanou organizáciou a spočíva hlavne v opravách výtlkov vozoviek, opravách chodníkov, čistení dažďových vpustí, osadzovaní a údržbe zvislého dopravného značenia, v obnove vodorovného dopravného značenia, údržbe cestnej svetelnej signalizácie, opravách povrchov parkovísk a pod. Rozsah týchto prác vzhľadom k potrebám je v závislosti na finančných zdrojoch nedostatočný (pohyboval sa vo výške cca 25 mil. Sk).

Zimná údržba miestnych komunikácií

V zimnom období spočíva hlavne v zabezpečovaní zjazdnosti vozoviek a schodnosti chodníkov, kde však značná rozsiahla zodpovednosť je na majiteľoch príslušných nehnuteľností. T. j. sú to práce na odstraňovaní snehu a posype zľadovatelých povrchov. Túto činnosť pre mesto vykonávajú Žilinské komunikácie, a.s. a spoločnosť T+T, a.s. podľa každoročne spracovávaných operačných plánov zimnej údržby ciest prerokovaných v orgánoch mesta. Rozsah a kvalita zimnej údržby je taktiež závislá na finančných zdrojoch, ale aj od objektívnej potreby údržby miestnych komunikácií v závislosti na ich frekvencii. Relatívna spokojnosť je so zimnou údržbou miestnych komunikácií, po ktorých je vedená MHD, menšia spokojnosť je s odstraňovaním snehu z chodníkov.

Finančný objem na zimnú údržbu pri posledných dvoch zimných obdobiach bol cca 12 mil. Sk pri doposiaľ stanovenej úrovni intenzity zimnej údržby. Pri zvýšení intenzity údržby a prípadnom skrátení časov nástupu na zimnú údržbu by rozpočet musel byť navýšený.

Cestná svetelná signalizácia

Cestná svetelná signalizácia na území mesta je v majetku mesta až na svetelnú signalizáciu na ceste I/18 – križovatka Celulóžka a svetelné signalizácie na Rajeckej ceste. V súčasnom období je v prevádzke na území mesta šesť cestných svetelných signalizácií pre chodcov a deväť cestných svetelných signalizácií na križovatkách. Z toho najmä cestná svetelná signalizácia na križovatkách ul. Veľká Okružná je zastaralá a poruchová a koordinačný kábel následkom množstva porúch je vyradený z prevádzky. Taktiež cestná svetelná signalizácia križovatky Tesco je značne poruchová a vyžadovala by si komplexnú rekonštrukciu, tu však mesto robí kroky na jej odovzdanie Slovenskej správe ciest, nakoľko sa jedná v prvom rade o riadenie dopravy na cestách I. triedy.

Cestné svetelné signalizácie na križovatkách s ul. Veľká Okružná boli v súvislosti so stavbou Auparku plánované na rekonštrukciu.

Cestné svetelné signalizácie na ul. Vysokoškolákov a Komenského pri III. okruhu neboli v prevádzke od ich vybudovania, avšak z dnešného pohľadu sa javí potreba ich sfunkčnenia.

Dopravné značenie

Dopravné značenie je súčasťou miestnych komunikácií a jeho rozsah si vyžaduje priebežnú starostlivosť. Najmä vodorovné dopravné značenie si vyžaduje pravidelnú obnovu minimálne raz ročne, čo sú značné finančné náklady (cca 5 mil Sk ročne). Obnova vodorovného značenia je len v nevyhnutnom rozsahu a niektoré prechody pre chodcov by si vyžadovali výraznejšie označenie nielen vodorovným, ale aj zvislým dopravným značením prípadne nasvietením, alebo zvýraznením vysoko reflexnými prvkami. Takéto úpravy si vyžadujú zvýšené náklady, ktoré doposiaľ nie sú k dispozícii.

Návrhy na úpravy v údržbe miestnych komunikácií:

- ukončiť pasportizáciu miestnych komunikácií,
- hľadať možnosť financovania rozsiahlejších úprav miestnych komunikácií cez dlhodobý aj dodávateľský úver v nadväznosti na diagnostikovanie stavu miestnych komunikácií,
- na zimnú údržbu pridelovať vyšší objem finančných prostriedkov v záujme vyššej spokojnosti obyvateľov a zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky a pohybu chodcov. Zvýšiť kontrolnú činnosť mestskej polície pri zimnom čistení chodníkov,
- zrekonštruovať cestnú svetelnú signalizáciu na križovatkách s ul. Veľká Okružná a odovzdať cestnú svetelnú signalizáciu Tesco novému správcovi – Slovenská správa ciest Žilina,
- pripraviť do prevádzky cestnú svetelnú signalizáciu na ul. Vysokoškolákov a na ul. Komenského,
- postupne na najfrekventovanejších prechodoch pre chodcov inštalovať cestnú svetelnú signalizáciu resp. iné zariadenia smerujúce k zvýšeniu bezpečnosti chodcov.

1.5.2 Čistenie miestnych komunikácií

Súčasný stav

Čistenie mesta vykonávajú spoločnosti T+T, a.s. a f. Agát. Na čistenie sú schválené v rozpočte finančné prostriedky vo výške 23.600,-tis.Sk.

f. Agát vykonáva strojné čistenie miestnych komunikácií a umývanie miestnych komunikácií, ktoré vykonáva na základe harmonogramu prác a rajonizácie takto:

- čistenie miestnych komunikácií po zimnej údržbe, ktoré sa vykonáva postupne z centra mesta smerom na sídliská a nakoniec mestské časti,
- po čistení po zimnej údržbe nasleduje priebežné čistenie miestnych komunikácií, ktoré sa vykonáva taktiež smerom od centra mesta cez sídliská až do mestských častí.
- v priebehu čistenia po zimnej údržbe a priebežného čistenia sa podľa potreby vykonáva aj umývanie miestnych komunikácií.

Rajonizácia je rozdelená na užšie centrum mesta, ktoré zahŕňa: ul. Hurbanova, Kuzmányho, Zaymusova, A. Bernoláka, Háľková, Spanyolova, Rekova, Pivovarská, Májová, Hviezdoslavova, Štefánikova, Tvrdého, Dlabačova, Revolučná, Moyzesova, Milcova, Tvrdého, Fándlyho, Bernolákova, V. Okružná, Republiky, Kálov, Háľkova.

Širšie centrum mesta, ktoré zahŕňa: ul. Hlinská, Rudnaya, Komenského, Bratislavská, Hollého, Sasinkova, Framborská, Kmeťova, Rázusova, tichá, Saleziánska, Vysokoškolákov, Predmestská, Tajovského, Malá Praha, Bôrik, Na sihoti, Športová, Uhoľná, Kysucká, Radlinského, J. Kráľa, Pri Celulóžke.

Sídliská : Hliny, Vlčince, Solinky a Hájik

Prímestské časti : Bánová, Bytčica, Závodie, Brodno, Pov. Chlmec, Vranie, Budatín, Mojšová Lúčka, Rosinky, Trnové, Strážov, Žilinská Lehota, Zádubnie, Zástranie.

Harmonogram prác je stanovený nasledovne: čistenie užšieho centra 2x týždenne, širšie centrum 1x týždenne, sídliská 1x mesačne, mestské časti 1x za dva mesiace. (príp. podľa požiadaviek Mestského úradu).

T+T, a.s. vykonáva strojné čistenie chodníkov, umývanie chodníkov, ručné čistenie chodníkov, čistenie autobusových zastávok, podchodov a nadchodov, vývoz a montáž malých smetných nádob.

Rajonizácia je rozdelená tak ako u vozoviek, ale navyše sa vykonáva ručný dozber nečistôt v centrálnej mestskej zóne .

Harmonogram prác je stanovený tak, že v centrálnej mestskej zóne sa vykonáva ručný dozber nečistôt každý deň, strojné a ručné zametanie chodníkov ostatných častiach mesta tak, ako u vozoviek okrem prímestských častí.

Podchody sa čistia 3x týždenne, autobusové zastávky smerom z centra mesta až na sídliská a do mestských častí sa čistia priebežne.

Vývoz malých smetných nádob v počte priemerne 300 ks sa vykonáva denne (v tom CMZ 2x denne), tak aby boli smetné nádoby v centre vyvezené každý deň. Celkovo v meste je umiestnených 420 malých košov, čo je nízky počet. Preto bolo v I. polroku objednaných 250 košov, z čoho na rozšírenie 150 košov a zostatok bude na výmenu.

Zámery rozvoja čistenia - priority

- Zlepšenie doterajšej činnosti čistenia mesta je možné v stanovení nového optimálneho harmonogramu prác, t. z. v častejšom čistení jednotlivých častí mesta, sídlisk a prímestských častí, čo znamená aj väčší počet pracovníkov na čistenie a tým aj nároky na rozpočet.

- Rozmiestnenie väčšieho počtu malých smetných nádob, predovšetkým na sídliskách a odľahlejších častiach mesta (chodník Malý diel, okolie lesoparku a pod.), ale súčasne sa vyžadujú aj častejšie kontroly Mestskou políciou, pretože tu dochádza často k ničeniu takýchto zariadení.
- Vzhľadom k tomu, že v meste Žilina prebieha rozsiahla výstavba je samozrejmé, že v okolí stavieb dochádza k nadmernému znečisťovaniu a prašnosti. K zlepšeniu tohto stavu by prispela tiež dôslednejšia kontrola v okolí stavieb aj zo strany štátnej polície.
- Pri znečisťovaní mesta pretrváva dlhodobo ľahostajný prístup občanov k čistote, ale aj navzájom medzi sebou je nezdravá tolerancia. V tejto oblasti by bola žiaduca celonárodná, ale minimálne v Žiline osвета o začatí si vážiť svoje okolie a dodržiavanie čistoty.
- Všetky návrhy na zlepšenie a skvalitnenie prác pri čistení mesta (okrem kontrolnej činnosti) si vyžadujú zvýšené finančné prostriedky aspoň o 50 % oproti súčasnemu stavu.

1.5.3 Verejné osvetlenie mesta Žilina

Súčasný stav

Prevádzka verejného osvetlenia, ďalej len VO, miest a obcí je nepriamo platenou službou obyvateľstvu. Verejné osvetlenie podstatne ovplyvňuje verejný poriadok, bezpečnosť dopravy a turistickú atraktivnosť miest a obcí. Osvetľovacia sústava verejného osvetlenia je neodmysliteľnou súčasťou architektúry mesta. Zariadenie verejného osvetlenia nie je vnímané len v nočných hodinách obyvateľmi a turistami mesta, ale predovšetkým aj v denných hodinách. Najmä počas dňa verejné osvetlenie tvorí vizuálnu architektonickú súčasť ulíc a námestí.

Sústava VO je elektrické zariadenie, ktoré podlieha všetkým bezpečnostným predpisom a odporúčeniam týkajúcich sa prevádzky elektrických zariadení. Taktiež každá osvetľovacia sústava musí spĺňať minimálne normou stanovené hodnoty intenzity osvetlenia, rovnomernosti osvetlenia a oslnenia podľa zatriedenia významu a charakteru komunikácií.

Mesto Žilina údržbu a prevádzku verejného osvetlenia zabezpečuje cez zmluvného partnera Siemens.

So spoločnosťou SIEMENS s.r.o. sa podpísala dňa 10.1. 2005 po víťazstve vo verejnej súťaži zmluva o prevádzke a údržbe verejného osvetlenia mesta Žilina v rozsahu 8123 svetelných bodov (svietidiel). Následne 11.3.2005 bola podpísaná zmluva o modernizácii, rekonštrukcii a novej výstavbe verejného osvetlenia v meste Žilina, ktorá predpokladá obnovu 6442 svetelných bodov.

Potreba modernizácie a rekonštrukcie verejného osvetlenia, ďalej len VO, vyplynula z jeho aktuálneho technického stavu, veku, morálnej a technickej opotrebovanosti. Plánovaná životnosť verejného osvetlenia čase jeho výstavby bola cca 25 rokov. V súčasnosti prevádzkujeme v meste Žilina technické zariadenia VO v niektorých lokalitách už takmer 10 až 15 rokov po svojej technickej a efektívnej životnosti.

V roku 2005 sa začalo s prípravou projektovej dokumentácie, pričom v I. etape bola odsúhlasená rekonštrukcia a nová výstavba 2225 svetelných bodov.

Pri navrhnutej komplexnej modernizácii a rekonštrukcii VO v meste Žilina bude obnovených cca 80% sústavy VO a predpokladaná úspora nákladov na el. energiu bude cca 40%

Bude vymenených :

- 6442 svietidiel,
- 3006 stožiarov,
- 121 064 m zemných káblových vedení,
- 158 rozvádzačov VO.

Náklady na plánovanú modernizáciu, rekonštrukciu a novú výstavbu VO v meste Žilina predstavujú 230 miliónov SK .

Z dôvodov nedoriešenej otázky financovania, nebolo možné začať s realizáciou celého projektu obnovy verejného osvetlenia. Z začať s realizáciou bolo možné až po 27.04.2006, kedy bol podpísaný dodatok č. 1 k zmluve o rekonštrukcii, modernizácii a novej výstavbe verejného osvetlenia v meste Žilina, ktorým bola odsúhlasená realizácia 1. Etapy obnovy VO v meste Žilina.

V súčasnosti bola ukončená 1. Etapa modernizácie a rekonštrukcie VO.

V tejto etape bolo vymenených:

- 1216 svietidiel,
- 571 stožiarov,
- 27 460 m zemných káblových vedení,
- 90 rozvádzačov VO.

Priame náklady na 1. Etapu modernizácie a rekonštrukcie VO predstavujú 80 miliónov SK

V 1 etape boli zrekonštruované a zmodernizované nasledovné lokality:

Staré mesto - rekonštrukcia

Rekonštrukcia sa netýkala celej lokality, ale len ulíc M. R. Štefánika, Moyzesova, Jána Milca, Rybníky, Na Stave, Revolučná, Na Závaží, Janka Kráľa, Republiky, Vojtecha Tvrdeho, Daniela Dlabača a Kukučínova.

Počet svietidiel pred rek.	1023 ks
Počet svietidiel po rek.	1019 ks
Počet nových svietidiel	136 ks
Úspora v kW	20,31 kW
Úspora v %	13,97 %

Vlčince II – rekonštrukcia

Rekonštrukcia sa týkala celej lokality mimo hlavných ciest.

Počet svietidiel pred rek.	264 ks
Počet svietidiel po rek.	221 ks
Počet nových svietidiel	221 ks
Úspora v KW	48,91 kW
Úspora v %	75,97 %

Hliny V – rekonštrukcia a modernizácia

Rekonštrukcia sa týkala lokality ohraničenej ulicami Hlinská, Alexandra Rudnaya, Poľná a Nešporova, mimo areálu vysokoškolských internátov. Modernizácia sa týka svietidiel umiestnených na vzdušnom NN vedení SSE.

Počet svietidiel pred rek.	276 ks
Počet svietidiel po rek.	275 ks
Počet nových svietidiel	162 ks
Úspora v KW	21,10 kW
Úspora v %	41,50 %

Závodie – rekonštrukcia a modernizácia

Rekonštrukcia sa týkala celej lokality mimo hlavných ciest. Modernizácia sa týka svietidiel umiestnených na vzdušnom NN vedení SSE. V rámci rekonštrukcie bolo rozšírené verejné osvetlenie na ulici Pietna.

Počet svietidiel pred rek.	423 ks
Počet svietidiel po rek.	464 ks
Počet nových svietidiel	244 ks
Úspora v KW	21,98 kW
Úspora v %	31,37 %

Bánová – modernizácia a rekonštrukcia

Rekonštrukcia sa týkala ulice Orlik. Modernizácia sa týka svietidiel umiestnených na vzdušnom NN vedení SSE.

Počet svietidiel pred rek.	248 ks
Počet svietidiel po rek.	248 ks
Počet nových svietidiel	234 ks
Úspora v KW	22,34 kW
Úspora v %	49,62 %

Budatín - modernizácia a rekonštrukcia

Rekonštrukcia sa týkala ulice Železničná. Modernizácia sa týka svietidiel umiestnených na vzdušnom NN vedení SSE.

Počet svietidiel pred rek.	313 ks
Počet svietidiel po rek.	311 ks
Počet nových svietidiel	123 ks
Úspora v KW	14,40 kW
Úspora v %	27,31 %

Brodno – modernizácia

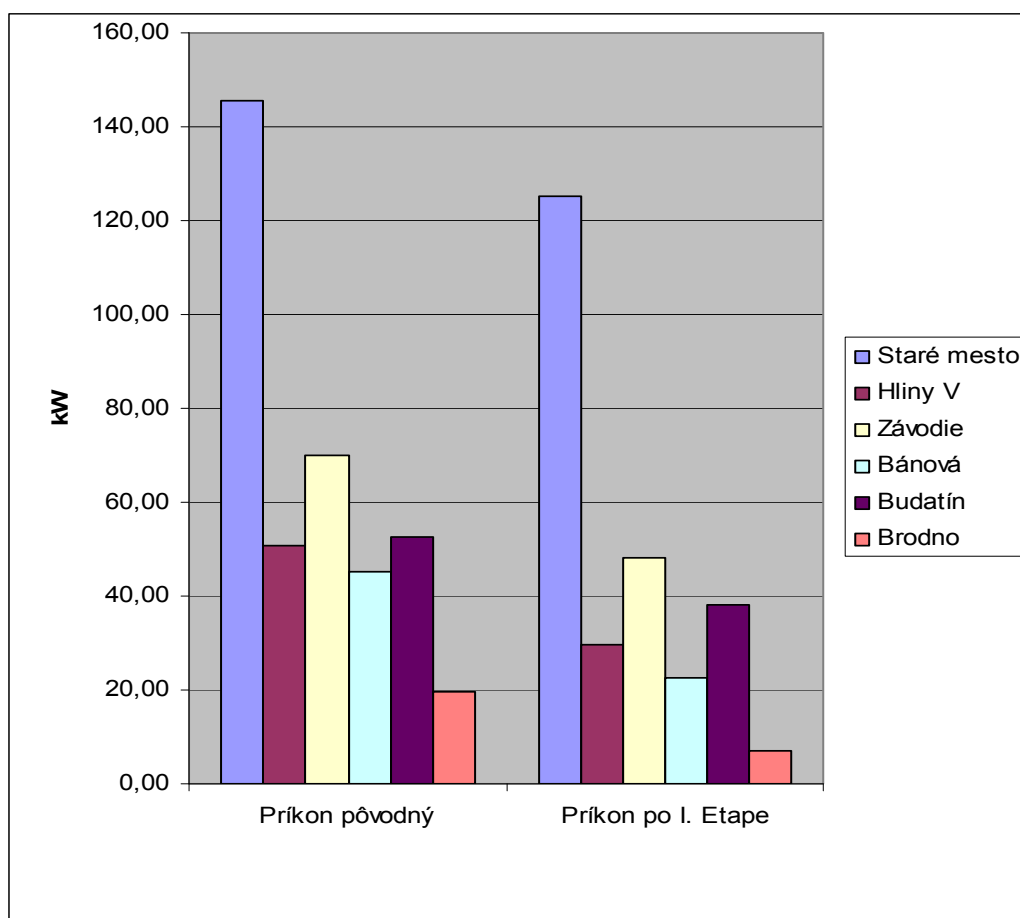
Modernizácia sa týkala celej prímestskej časti Brodno.

Počet svietidiel pred rek.	96 ks
Počet svietidiel po rek.	96 ks
Počet nových svietidiel	96 ks
Úspora v KW	12,82 kW
Úspora v %	64,91 %

Sumarizácia I. Etapy

Počet svietidiel pred rek.	2643 ks
Počet svietidiel po rek.	2634 ks
Počet nových svietidiel	1216 ks
Úspora v KW	161,85 kW
Úspora v %	36,10 %

Úspora celej sústavy VO v %	12,34 %
-----------------------------	---------

Zníženie príkonu VO v lokalitách zaradených do I. Etapy

V prímestských častiach sa nachádzajú svietidlá, z ktorých väčšina nemá optické systémy a dostatočné krytie, preto pre dosiahnutie požadovaných svetelnotechnických parametroch ulíc bolo v minulosti nutné inštalovať v nich vysoko príkonové svetelné zdroje, ako sú napríklad vysokotlakové ortuťové výbojky, ktoré sú charakteristické nízkou svetelnou účinnosťou a vzhľadom na súčasné možnosti svetelných zdrojov krátkou životnosťou.

Pri plánovanej rekonštrukcii a modernizácii sústavy verejného osvetlenia boli hlavnými prioritami dosiahnutie sústavy verejného osvetlenia takých parametrov, ktorej technický stav bude plne zodpovedať všetkým prevádzkovým normám a požiadavkám a energetická náročnosť bude minimálna. Pri modernizácii podstatne znížime energetickú náročnosť sústavy a návratnosť vložených investícií sa pohybuje okolo 7 rokov pri súčasných cenách elektrickej energie. Z hľadiska investícií je najnáročnejším opatrením komplexná rekonštrukcia sústavy verejného osvetlenia, zahŕňajúca výmenu svetelných zdrojov, svietidiel, stožiarov aj elektroinštalácie. Zároveň však možno týmto prístupom maximalizovať úspory energie na verejné osvetlenie. Doterajšia prax ukázala, že investície do komplexnej rekonštrukcie sú veľmi vysoké a ďaleko prevyšujú možnosti návratnosti z čistých úspor energie s ohľadom na životnosť verejného osvetlenia (návratnosť sa pohybuje medzi 20 – 30 rokov).

Na záver treba povedať, že osvetľovaciu sústavu nie je nutné rekonštruovať len z pohľadu energetického a z pohľadu dosiahnutia úspor, ale predovšetkým preto, aby po dlhom čase sústava spĺňala aspoň základné svetelnotechnické normami stanovené parametre, predpisy týkajúce sa prevádzky elektrických zariadení a prispievala k zabezpečeniu ochrany občanov a majetku na komunikáciách mesta.

Výhľadové úlohy – priority

- v záujme úspor nákladov na údržbu a prevádzku verejného osvetlenia realizovať prevod verejného osvetlenia na spoločnosť Žilina Real, s.r.o.,
- pokračovať v modernizácii a rekonštrukcii verejného osvetlenia ďalšími etapami,
- v rekonštruovaných a modernizovaných linkách verejného osvetlenia uplatňovať nové trendy v osvetlení – diaľkové ovládanie, rovnomernosť intenzity osvetlenia s cieľom zníženia príkonu a nákladov, diaľkové ovládanie vytipovaných svietidiel a pod.,
- postupne modernizovať vianočnú výzdobu napojenú na verejné osvetlenie,
- postupne nasvecovať frekventované prechody pre chodcov.

2 ZELENĚ

Na území mesta Žilina sú rieky Rajčianka, Váh a Kysuca. Táto jedinečná prírodná danosť a nosný prvok celého systému zelene a jeho napojenia na voľnú krajinu nebol doposiaľ dostatočne využitý a dokonca niektoré možnosti ponúkané týmito prírodnými danosťami sú značne obmedzené.

2.1 Základné druhy zelene v meste

Lesoparky

Žilinské lesoparky 2 635 ha (Dúbrava, Chrast', Uhliská-Malchovica, Bánovský háj, Hradisko Riviéra, Chlmecké vrchy, Dubeň-Straník a ostatné územia) sú plošne dostatočné.

Nedostatky :

- absentuje napojenie na systém peších a cyklistických trás,
- nemajú riešenú funkčnú náplň (absencia chodníkov, extenzívnych voľnočasových aktivít, orientačný a náučný systém lavičky odpočívadla...),
- zlý stav niektorých porastov,
- nedostatočná správa a údržba vyplývajúca z obmedzených finančných zdrojov.

Parky celomestského významu

Ide o parky s rozlohou nad 2 ha.

Mesto Žilina nemá žiadny park celomestského významu, aj keď podľa doporučených regulatívov by malo mať cca 80 ha celomestských parkov.

Parkovo upravené plochy v jednotlivých urbanistických obvodoch – takmer absentujú

Menšie parkovo upravené plochy

Ide o plochy zelene s rozlohou do 2 ha. V súčasnosti to je Sad SNP, Sad mieru, Gorkého sad, park na Rosinkách.

Sad mieru a park na Rosinkách nie sú vo vyhovujúcom stave. Množstvo menšie upravených parkových plôch je nedostatočné, najmä v starom meste. Menšie plochy zelene boli zmenené na stavebné parcely. Tým, hlavne vo výrazne zastavaných častiach mesta nie sú dostupné verejné priestranstvá, ktoré by plnili možnosť bezprostrednej rekreácie.

Zeleň medziblokových a vnútroblokových priestorov

V klasickej blokovej zástavbe sú vnútroblokové priestory znehodnotené statickou dopravou. Nadstavbami a teda zvýšením hustoty obyvateľov sa tento stav ešte zhoršil a v danom stave sú priestory na pobytovú funkciu značne obmedzené.

Medzibloková zeleň panelových sídlisk je taktiež znehodnotená z dôvodov:

- nesystematicky riešenou statickou dopravou,
- priestory sú bez dostatočného vybavenia s nedostatočnou sieťou chodníkov,

- vzhľadom k vysokej hustote obyvateľov a absentujúcim voľnočasovým aktivitám (detské ihriská, športové plochy, cyklotriálové a skejtbordové dráhy atď.) sú priestory a zeleň výrazne devastované,
- nie je systematicky a dôsledne riešený problém koordinácie rozkopových prác a následnej rekultivácie, čo priestor taktiež devastuje a zhoršuje podmienky jeho údržby.

Aleje

Sú takmer všetky v nevyhovujúcom stave.

- boli čiastočne znehodnotené značnými údržbovými zásahmi (orezávaním) a postupne odumierajú aj vplyvom starnutia,
- neboli rekonštruované,
- nemajú dostatočnú údržbu (absentuje hnojenie, zálievka),
- pri rekonštrukcii ulíc bola komplexná rekonštrukcia vrátane zelene podceňovaná a aleje z ulíc postupne miznú.

Špeciálna zeleň

- arboreta – nie sú,
- botanické záhrady – nie sú,
- historické parky – Budatínsky park v havarijnom stave,
- zoologické záhrady – nie sú.

Vyhradená zeleň

- areály škôl a škôlok sú v nevyhovujúcom stave (oplotenie, vybavenie športoviskami, hernými prvkami, zeleňou),
- priemyselné areály po živelnom zastavaní nemajú zeleň žiadnu alebo len veľmi obmedzenú (viď. Ortofotomapa),
- cintoríny – pohrebiská – viď samostatná kapitola.

2.2 Údržba zelene – súčasný stav

Údržbu mestskej zelene vykonávajú zmluvné spoločnosti T+T, a.s. a MGM, s.r.o. Žilina, ktoré v rámci možnosti a rozpočtu mesta v Žiline zabezpečujú hlavne:

- kosenie a čistenie zelene – trávnatých plôch priemerne 4 x do roka,
- údržbu cestnej zelene a stromoradií,
- údržbu kvetinových záhonov a kríkov,
- výsadbu nových stromov,
- údržbu parkov,
- samostatná kapitola vo vyhradenej zeleni sú pohrebiská – cintoríny.

Ročne sa na údržbu a obnovu zelene vynakladá cca 25 mil. Sk, čo k rozsahu zelene a potrebe intenzity údržby a príp. rozvoja sa javí ako nedostatočné.

V súčasnom období mesto zabezpečuje spracovanie pasportov zelene, ktoré budú základom a východiskom na skvalitnenie a plánovanie tejto činnosti.

Pasport má byť vypracovaný do konca roku 2008.

2.3 Výhľadové aktivity, odporúčania, zámery - priority

Územie okolo Váhu

- v priestore zoraďovacej stanice v rámci reštrukturalizácia vytvoriť park celomestského významu s prepojením na areál Budatínskeho zámku, železniciu zapustiť, obslužnosť územia z existujúcich rekonštruovaných komunikácii (ul. Bratislavská cesta) pozdĺž ktorých rozvíjať funkcie športu a vybavenosti, pešie a cyklistické prepojenie s centrom cez Novú Žilinu,
- reštrukturalizácia územia priemyslu pri Váhu východ (medzi ulicami Štefanikova a Košická) pokračovanie funkcie bývanie vybavenosť, parková plocha, mestská štruktúra zástavby, podlažnosť ako v centre, parkovanie pod zem alebo v objektoch,
- celé územie okolo Váhu prepojiť cyklistickými a pešími trasami s celomestským systémom,
- krajinársky doriešiť územie okolo vodného diela, ktoré okrem rekreačnej funkcie je súčasťou biokoridoru nadregionálneho významu.

Územie pozdĺž Rajčianky a Váhu

V súčasnosti priemyselné, postupne reštrukturalizovať na zmiešanú funkciu bývania obchod administratíva bez skladových priestorov bez nutnosti obsluhy kamiónovou dopravou, pozdĺž toku vytvoriť park celomestského významu - nábrežie, prepojenie s cyklistickým napojením na Rajeckú cyklomagistralu a prepojením na lesopark Hradisko.

- Hradisko spracovať projekt lesoparku (sieť chodníkov, cyklotrás, funkčné náplň, vylúčenie motorových vozidiel),
- Bánovský les (spracovať projekt náplň, vybavenie).

Parky

Lesopark Chrast' prebudovať na park mestského významu, spracovať projekt , doriešiť majetkovo, zahrnúť do režimu správy a údržby, v I. etape zintenzívniť kosenie a čistenie plôch s doplnením plôch oddychu o lavičky, osvetlenie, ohniská, cyklotrasy a pod.

Bôrický park vykonať komplexnú revitalizáciu územia s obnovou chodníkov, oddychových plôch, detských zariadení, trávnatých plôch s prípadnými prvkami drobnej architektúry.

Ostatné parky zintenzívniť údržbu, rozšíriť kvetinové výzdoby a vytvoriť lepšie podmienky na krátkodobé pobyty.

Zeľň medziblokových a vnútroblokových priestorov

- riešiť humanizáciu priestorov spolu s riešením statickej a obslužnej dopravy a voľnočasovej náplne korešpondujúcej s demografickou štruktúrou obyvateľov,
- v I. etape zintenzívniť údržbu čistenia trávnatých plôch, t. j. zvýšiť intenzitu kosenia zo 4 na 6 krát ročne pri bežných trávnatých plochách a vytvorenie plôch intenzívne udržiavanými s prvkami na krátkodobý pobyt a oddych.

Tieto opatrenia si však vyžadujú zvýšenie rozpočtu mesta min. o 50 %.

Aleje

- na základe spracovaných projektov systematicky obnovovať stromoradia hlavne z dôrazom na kvalitné technické zabezpečenie,
- voliť vhodné druhy, čo sa týka vitality , parametrov koruny vo vzťahu k riešenému priestoru a v procese údržby minimalizovať redukciu koruny stromov,
- pristúpiť k revitalizácii ulice Bernolákova – bulváru so stromoradiám.

Vyhradená zeleň

- riešiť komplexným projektom revitalizáciu plôch škôl a škôlok na základe spolupráce z verejnosťou s cieľom možnosti voľnočasového využitia.

2.4 Pohrebiská - cintoríny

Zhodnotenie súčasného stavu

Územie pohrebísk – cintorínov je definované ako vyhradená zeleň.

Povinnosti obcí v oblasti pohrebništva vymedzuje a usmerňuje zák. č. 470/2005 Z. z. o pohrebništve a o zmene a doplnení zák. č. 455/91 Zb. o Živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.

Každá obec je povinná zriadiť vo svojom katastrálnom území pohrebisko alebo zabezpečiť pochovávanie na pohrebisku v inej obci.

Musíme konštatovať, že tejto oblasti sa v minulosti nevenovala dostatočná pozornosť a mesto sa „zbavilo zodpovednosti“ uzavretím zmluvy so spoločnosťou Funerál, s. r. o. na cintorínske a pohrebné služby.

Mesto Žilina má na svojom území v správe spolu 16 cintorínov – pohrebísk, pričom cintorín sa nachádza v každom katastrálnom území mestských častí a v katastrálnom území Závodie a katastrálnom území Bytčica sú po dva cintoríny. V Závodí sa nachádza pôvodný cintorín a nový mestský cintorín na Hradisku s Domom smútku a Krematóriom. Dom smútku bol v r. 2000 odpredaný spoločnosti Funerál s.r.o., ktorá v rámci prístavby zrealizovala krematórium s dvoma kremačnými pecami.

Okrem spomínaných cintorínov je v Žiline Židovský cintorín (pohrebisko) a cintorín Červenej armády na Bôriku, ktoré majú samostatný štatút a nie sú v spomínaných 16 cintorínoch.

Prevažná časť cintorínov má svoje Domy smútku (niektoré spojené s modlitebňou - kostolom) až na cintoríny Strážov, Závodie, Bánová, Vranie a Bytčica evanjelický cintorín. Vybavenie Domov smútku a ich stavebno-technický stav je rôzny a prakticky všetky potrebujú „strednú“, opravu (strechy, klampiarske prvky, fasády, okná, dvere, sociálne priestory a pod.) pričom najrozsiahlejšiu si vyžaduje Dom smútku na starom Žilinskom cintoríne.

Vybavenie Domov Smútku (vid' tab. č.1) chladiacimi boxmi je zanedbané a fungujú len na novom cintoríne v odpredanom Dome smútku a v Bytčici. V ostatných Domoch smútku buď sú nefunkčné alebo neboli k dispozícii vôbec. Plochy cintorínov (vid' tab. č.2) sú rôzne a na väčšej polovici nie sú jednoznačne majetko – právne vzťahy nakoľko nie sú k dispozícii listy vlastníctva.

Kapacita cintorínov (vid' tab. č.3) voľných miest na pochovávanie nie je dostatočná a len 5 cintorínov z uvádzaných 16 nevyžaduje v najbližších 10-15 rokov riešiť rozšírenie. Najnevyhovujúcejší stav je vo Vraní, Brodne a Trnovom, kde sa začali prípravné práce na rozšírení.

Oplotenia jednotlivých cintorínov sú v rôznom stavebno-technickom stave, dokonca vo Vraní je cintorín už prakticky bez oplotenia. Cintoríny Bánova , Budatín, Zádubnie, Brodno, Trnové a nový cintorín majú oplotenia značne opotrebované resp. poškodené a vyžadujú rozsiahlejšie opravy resp. rekonštrukcie.

Pohrebné služby v meste Žilina zabezpečuje viacero právnických a fyzických osôb, pričom údržbou a správou na cintorínoch je poverená v zmysle uzavretej zmluvy spoločnosť Funerál, s.r.o .

V súčasnom období sa vykonáva obnova nájomných zmlúv a v minulom roku bolo prijaté nové Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Žilina o zásadách prevádzkovania pohrebísk v meste Žilina

PREHĽAD STAVU DOMOV SMÚTKU ŽILINA

Miesto	Vybavenie					
	Chladiac box počet	Sociálne zariadenie	Likvidácia odpadu splaškov	Vodovod	Tech.celkový stav zastavaná plocha	Poznámka
Nový cintorín	súkromný	áno	áno	áno	-	
Starý cintorín	nie	áno 1x	áno kanal.	áno	kritic.stav / 665,68 m2	okamžitá oprava
Žilinská Lehota	-	-	-	nie	-	
Strážov	-	-	-	studňa	-	
Závodie	-	-	-	áno	-	
Bánová	-	-	-	áno	-	
Bytčica - kat.	áno/4	áno	áno kanál.	áno	dobrý /222,02 m2	stredná oprava
Bytčica - evan.	-	-	nie	áno	-	
Pov. Chlmec - Kostol	nie	áno	žumpa	studňa	dobrý /248,5 m0	
Budatín	nie	áno	áno	áno	dobrý / 352 m2	
Vranie	-	-	nie	nie	-	
Zádubnie - kostol	nie	áno	žumpa	áno	-	
Zástranie - kostol	nie	áno	žumpa	áno	dobrý / 133 m2	
Brodno	nie	áno	žumpa	áno	špatný (stredná oprava)191,4m2	stredná oprava
Moj.Lúčka -rekonšt.	nie	nie	nie	nie	dobrý v prerábke / 96,8 m2	
Trnové	-	-	nie	áno	dobrý / 61,8 m2	

Tab. č. 1

PREHĽAD CINTORÍNOV PODĽA KATASTRA NEHNUTEĽNOSTI

Miesto cintorína	LV	PČ	Výmery	KÚ	Poznámka
Bánová	0	155	6 957 m2	Bánová	
Bánová - márnoca	0	156	9 m2	Bánová	
Brodno	0	376	2 596 m2	Brodno	
Budatín	729	720	5 676 m2	Budatín	
Bytčica - rím.kat.	0	803	4 572 m2	Bytčica	
Bytčica - evaniel.	0	535	1 945 m2	Bytčica	
Mojšová Lúčka	158	488	3 855 m2	M.Lúčka	
Považských Chlmec	963	2012	9 793 m2	P.Chlmec	
Strážov	0	554	5 633 m2	Strážov	
Strážov - márnica	0	555	18 m2	Strážov	
Trnové	0	1276	6 707 m2	Trnové	
Trnové - kostol	364	1275	139 m2	Trnové	
Trnové - dom. Smútku	0	1277	73 m2	Trnové	
Vranie	0	921	1 275 m2	Vranie	
Vranie	0	922	795 m2	Vranie	
Zádubnie	0	67	1 769 m2	Zádubnie	
Zástranie	0	294	3 893 m2	Zástranie	
Závodie	1170	2096/1	10 106 m2	Závodie	
Žilinská Lehota	157	356	2 120 m2	Žil.Lehota	
Žilina, M.Rázusa-dom smútku	1100	1091,1092,1097,1099	34 281 m2	Žilina	
Žilina - Hradisko	1170	2110/2	96 953 m2	Závodie	

Tab. č. 2

PREHLAD STAVU CINTORÍNOV ŽILINA

Miesto	Dom smútku ÁNO/NIE	Vybavenie polievania nádrže / vodovod	Stav oplotenia v %	Počet voľných miest doba používania celková výmera	Potreba rozšírenia ÁNO/NIE	Pož.rozší.plocha počet rokov
Nový cintorín	áno súkr.	vodovod	40	400	nie	-
Starý cintorín	áno	vodovod	100	0-vych. pohreb.	-	-
Žilinská Lehota	áno	nádrže / vodovod	80	30/5-8/	áno	100 miest./20 rok.
Strážov	nie	vlastná voda	90	15/5-8/	áno	200 miest./10 rokov
Závodie	nie	vodovod	100	30/8-10/	áno	200 miest./10 rokov
Bánová	nie	vodovod	60	15/5-8/	áno	300 miest./20 rokov
Bytčica - kat.	áno	vodovod	100	15/5/	áno	300 miest./20 rokov
Bytčica - eva.	nie	vodovod	100	dostatok	nie	-
Považský Chlmec	áno	vlastná voda	90	200	nie	-
Budatín	áno	vodovod	40	dostatok	nie	-
Vranie	nie	bez	bez.oplot.	0	áno	100 miest./20 rokov
Zádubnie	kostol	bez	70	8/5/	áno	100 miest./20 rokov
Zástranie	áno	nádrž	100	80	nie	-
Brodno	áno	vod.bez príp.+nádrž.	60	10/2/	áno	100 miest./30 rokov
Mojšová Lúčka	áno	nádrž	100	dostatok	nie	-
Trnové	áno	vodovod	70	22/5/	áno	300 miest./20 rokov

Tab. č. 3

Pohrebiská – cintoríny – výhľadové zámery, úlohy a priority

Pohrebiská - cintoríny zahrnúť – začleniť do zelene a postupne spracovať projekty na ich revitalizáciu s dôrazom na pietny charakter miesta a v I. etape realizovať:

Rozšírenie pohrebísk - cintorínov:

- Vranie, Brodno, Trnové a následne Strážov, Bánová, Bytčica.

Pohrebisko - Cintorín Hradisko – pripraviť ďalšie bloky na pochovávanie s možnosťou pochovávania bez zaužívaných obrúb a pomníkov a posúdiť koncepciu prístupu vzhľadom na nové vlastnícke vzťahy.

Udržiavať domy smútku v primeranom stave a na starom cintoríne vykonať rekonštrukciu, vrátane sprevádzkovania chladiacich boxov.

Vykonať stredné opravy domu smútku – Brodno a na ostatných domoch smútku vykonávať bežné opravy.

Postupne rekonštruovať oplotenia:

Vranie, Nový cintorín, Budatín, Bánová, Zádubnie

Pripraviť rekonštrukciu (výstavbu) oplotení aj v ostatných mestských častiach

Postupne dobudovať vnútorné priestory, hlavné chodníky s bezprašnou úpravou a s osvetlením.

Na všetkých cintorínoch umožniť používanie a zabezpečenie úžitkovej vody.

Pristúpiť k revitalizácii cintorína Červená armáda, ktorý v bezprostrednej blízkosti lesoparku môže plniť skľudnenú oddychovú zónu a kde je značne zanedbaná údržba, chýba oplotenie a pod.

3 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO MESTA ŽILINA

3.1 Všeobecné povinnosti a zámery

Problematika odpadov je taktiež veľmi citlivou zložkou a ekonomicky náročnou agendou. Zákon 223/2001 o odpadoch upravuje pôsobnosť štátnej správy a samosprávy, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi, zodpovednosť za porušenie povinností na úseku odpadového hospodárstva a zriadenie Recyklačného fondu.

Tento zákon zároveň určuje, že odpadom je hnutelná vec, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť, alebo je povinný sa jej zbaviť a taktiež, že pôvodcom odpadu je každý, koho činnosťou odpad vzniká.

Komunálne odpady sú odpady z domácností vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobného charakteru vznikajúce pri činnosti právnických osôb, alebo fyzických osôb-podnikateľov, ako aj odpady vznikajúce pri činnosti obce pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú v správe obce a pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov.

Zákon 223/2001 o odpadoch zároveň vymedzuje pojem odpadového hospodárstva, ktorého činnosť je zameraná na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov a znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie.

Mesto Žilina má vypracovaný INTEGROVANÝ SYSTÉM ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA /ISOH/, kde sa hovorí, že väčšiu pozornosť treba venovať prevencii vzniku odpadov, separovanému zberu, bioodpadom, recyklácii a materiálovému zhodnocovaniu odpadov.

Ďalším výstupom ISOH je rozšírenie jestvujúcej skládky odpadov Žilina – P. Chlmec v dvoch etapách. Celkový objem rozšírenia skládky je 1 250 000 m³ s predpokladaným množstvom ukladaného odpadu 70 000 t/rok a životnosťou 19 rokov. Práce na rozšírení skládky sú plánované na dve etapy. Po dobudovaní prvej etapy sa teleso jestvujúcej skládky má uzavrieť a zrekultivovať.

Ďalšou aktivitou ISOH je Separovaný zber, ktorý rieši:

- estetizáciu stojísk odpadov
- zberové dvory
- triediacu linku

Estetizácia stojísk odpadov je dôležitým prvkom ISOH, nakoľko komunálny odpad sa výraznou mierou podieľa na viditeľnom verejnom znečistení, pretože dochádza úletom ľahkých materiálov do okolia, k vyprázdňovaniu kontajnerov rôznymi sociálne neprispôsobivými osobami a táto skutočnosť je často kritizovaná občanmi mesta i návštevníkmi.

Estetizácia kontajnerových stojísk vychádza z jednoduchej filozofie:

- optické oddelenie priestoru pre kontajnery od ostatného priestoru
- dobrá manipulácia s kontajnermi
- objekt nesmie tvoriť dominantu priestoru

- jednoduchosť riešenia, nenápadný tvar s farebným splynutím s okolím
- konštrukcia dostatočne odolná pri manipulácii i voči poveternostným vplyvom

Do inventarizácie počtu dnes umiestnených zberových stojísk bolo pojatých 358 a optimalizáciou sa ich počet zredukuje na 288. Na týchto stojiskách budú umiestnené kontajnery pre tuhý komunálny odpad /TKO/ a pre separovaný zber /SZ/ piatich komodít.

Ide o prvú etapu estetizácie stojísk a podporu separovaného zberu komunálneho odpadu. V rámci projektu sa znižuje počet kontajnerov na zmesový KO a zvyšuje sa frekvencia vývozov z pôvodných dvoch na tri vývozy týždenne.

Systém separovaného zberu KO vhodne dopĺňajú navrhované zberné dvory /recyklačné dvory/. Z tohto dôvodu boli do ISOH mesta Žilina zaradené aj tri zberné dvory a to Solinky, Vlčince III. a na Jánošíkovej ulici.

Koncepcia riešenia zberného dvora je založená na separácii odpadov. Ich úlohou bude umožniť fyzickým a právnickým osobám odovzdať komunálne odpady na recykláciu na vyhradené miesto oprávnenej organizácii a zabezpečiť nakladanie s KO vrátane zložiek komunálnych odpadov zaradených ako nebezpečné odpady v zmysle platnej legislatívy.

Všetky 3 zberové dvory v meste boli rozmiestnené tak, aby umožnili čo najväčšiemu počtu producentov odovzdať odpad na recykláciu. Kapacita zberových dvorov je cca 580 t/rok, z toho cca 50 t nebezpečných odpadov za rok.

Jedným z ďalších elementov ISOH mesta je spracovaný projekt Triediacej linky v Považskom Chlmci. Triediaca linka je určená na triedenie a dotried'ovanie druhotných a odpadových surovín /papier, plasty, ľahké kovy, drevo, prípadne sklo/. Množstvo triedeného materiálu je cca 3 000 t/rok.

Jedným z ďalších bodov ISOH je spracovanie - recyklácia stavebných odpadov s dôrazom na tieto základné skupiny:

- vyt'ážená zemina
- odpady z demolácie ciest
- stavebná suť /tehla /
- odpady zo stavenísk

3.2 Súčasný stav

V súčasnom období mesto Žilina zabezpečuje likvidáciu KO viacerými spôsobmi. Z RD sa vývoz a likvidácia uskutočňuje pravidelne 1x týždenne zmluvnou firmou T+T, pričom úhrada poplatku sa prevažne realizuje cez SIPO.

Z bytových domov sa vývoz a likvidácia uskutočňuje taktiež cez zmluvnú spoločnosť a spôsob výberu je odlišný a uskutočňuje sa v spolupráci so správcami /OSBD, BYTTERM a pod./, ktorí vyberajú zálohové platby od nájomníkov a poukazujú ich na účet mesta.

Zmluvná spoločnosť vystaví mestu faktúru za odvoz a likvidáciu KO a mesto ju po verifikácii prác uhradí. Celý tento proces prebieha nasledovne:

Každý dom má svoje nádoby na odpad. Počet nádob a počet vývozov za týždeň sa stanovuje podľa počtu osôb v dome, prípadne podľa potreby. Podľa veľkosti nádob a počtu vývozov sa fakturujú pre každý dom mesačné náklady na likvidáciu. Následne správca tieto náklady na dom rozúčtuje podľa počtu osôb na jednotlivé byty.

Tento systém ako pozostatok minulého obdobia má nevýhodu hlavne v tom, že obyvatelia na jednom sídlisku platia rôzne výšky platieb podľa toho, v ktorom dome bývajú, kto spravuje bytový dom a ako správca dohodol počet vývozov a počet nádob. Ale je známe, že obyvatelia nehádzu odpadky len do nádob patriacich domu, ale aj do iných nádob, ktoré sú v správe iného správcu. Rozdiel v platbách na jednu osobu je v domoch jedného správcu, ale aj medzi rovnakými domami, ktoré spravujú rôzni správcovia.

Ďalšia samostatná kapitola je odvoz a likvidácia komunálneho odpadu od fyzických a právnických osôb podnikajúcich v priestoroch na území mesta. Tento odpad odváža a likviduje spoločnosť T+T, na základe individuálnych zmlúv. Tento systém je nutné zmeniť a odvoz zabezpečovať prostredníctvom mesta.

Osobitná kapitola sú VKK, ktoré sa využívajú na jarné a jesenné upratovanie. V niektorých obciach sa nachádzajú trvale VKK, ktoré slúžia aj pre občanov ktorý zrejme zatiaľ nemajú kontajner na KO. Do budúcnosti treba zapojiť všetkých obyvateľov do systému odvozu a likvidácie odpadov.

Okrem pravidelného vývozu z určených nádob vykonáva zmluvná spoločnosť dozber veľkoobjemového odpadu po sídliskách nákladnými motorovými vozidlami. Je to odpad, ktorý nie je možné zlikvidovať v rámci pravidelného zberu a tento dozber značne zaťažuje náklady na odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu. Tento odpad vzniká nedisciplinovanosťou občanov a pravdepodobne aj absenciou zberových dvorov.

Skládka TKO

V meste Žilina dlhodobo slúži na ukladanie odpadov skládka tuhého komunálneho odpadu v Považskom Chlmcí, ktorá v súčasnom období je prevádzkovaná a je vo vlastníctve T + T, a.s. Žilina. Požiadavka zo strany orgánov životného prostredia bola na uzavretie skládky čo sa opätovne prehodnocuje, nakoľko použité tesniace fólie majú fyzikálno – mechanické vlastnosti zhodné s fóliou, ktorá bola špecifikovaná v predpise o nároku na tesniacu fóliu.

V súčasnom období je riešené rozšírenie skládky o už spomínané kapacity so životnosťou na 19 rokov.

Tento zámer sa stretol s veľkou nevôľou občanov mestskej časti Považský Chlmec, a preto je nutné aj v súlade s celosvetovým trendom hľadať ďalšie možnosti ukladania odpadov.

V súčasnom období vzhľadom na vyvinuté technológie spaľovania sa javí ako optimálne budovať spaľovňu TKO, avšak kapacitne by ju mesto Žilina malo problém vyťažiť – využiť, lebo povinnosť separácie odpadov sa neznižuje, ale práve naopak.

3.3 Výhľadové úlohy – potreby - priority

V ďalšom období, pre úplné zosúladenie postupu likvidácie odpadov v našom meste so zákonom č. 223/2001 o odpadoch, je potrebné prijať nové VZN, v ktorom sa zaktualizujú povinnosti mesta a producentov odpadov.

Do konca roka je potrebné vytvoriť oddelenie a prijať pracovníkov na vyhotovovanie platobných výmerov pre občanov, firmy, podnikateľov a pod., vrátane sledovania platieb, neplatičov a vymáhanie nedoplatkov.

Ďalšie úlohy sú najmä:

- obnoviť zámery výstavby zberných dvorov v záujme minimalizovania odvozov VKK a dozberov veľkorozmerových odpadov,
- dokončiť revíziu vybavenia a prihlásenia domácností, rodinných domov v prímestských častiach do zberu a likvidácie odpadov.

Pripraviť sa na:

- nové povinnosti v separácii a likvidácii biologického odpadu, ide predovšetkým o povinnosť rozšírenia separovaného zberu od r. 2010,

- problematika skládky v meste – regióne Žiliny sa komplikuje a jestvujúca skládka má byť v blízkej budúcnosti uzatvorená. Je potrebné alternatívne pripravovať náhradné riešenie - výstavbu spaľovne komunálneho odpadu, resp. novú skládku.

3.4 Separovaný zber

Súčasný stav v oblasti separovania komunálneho odpadu

Mesto Žilina zaviedlo separovaný zber komodít sklo a papier v roku 1994 prostredníctvom kontajnerov BOBR 1100 l, farebne rozlíšených na separovaný zber. V roku 1999 bol na území mesta zavedený separovaný zber plastov do spoločných kontajnerov so sklom, predovšetkým z dôvodu finančnej náročnosti na obstaranie kontajnerov na separovaný zber. Kontajnery na separovaný zber sú rozmiestnené predovšetkým v sústredenej bytovej zástavbe, v malej miere aj v IBV a prímestských častiach. Separovaný zber pre mesto realizuje spoločnosť T+T, a.s. na základe zmluvného vzťahu.

V KBV sa uplatňuje systém zberu v kontajneroch, pričom pre sklo a plasty sú určené spoločná zberné nádoby (1100 l kontajnery). Zberné nádoby sú umiestnené na zberových stanovištiach, pričom obsadenosť zberových stanovišť je nedostatočná ako z hľadiska počtu zberných nádob, tak druhov zberných nádob podľa separovaných zložiek odpadu. Súčasná vybavenosť KBV zbernými nádobami na separovaný zber je cca 40%.

V IBV sa rovnako uplatňuje systém separovaného zberu v kontajneroch (pre časť IBV sú vytvorené zberové stanovišťa). Vybavenosť IBV z hľadiska separovaného zberu je nižšia ako u KBV a predstavuje cca 20%.

V podnikateľských subjektoch, školách, úradoch sa separovaný zber realizuje len minimálne (len u cca 5 – 8%). V školách sa realizuje separovaný zber vo väčšine prípadoch len u papiera a to formou jednorazových predajov Zberným surovinám Žilina. Systém separovaného zberu v podnikateľských subjektoch je taktiež v kontajneroch a na zber sa používajú 1 100 l kontajnery alebo 240 l zberné nádoby.

Ďalšie separované komodity, ako pneumatiky, batérie a akumulátory, elektroodpad sú separované pojazdnou zberňou v periodicite 2x ročne. Obyvateľom mesta je k dispozícii jedna zberňa odpadu v Považskom Chlmci.

Technologická vybavenosť separovaného zberu v meste Žilina je neuspokojivá. Vybavenosť zbernými nádobami je v KBV len priemerná, v IBV z hľadiska potrieb uplatňovania účinnejších systémov nedostatočná. Absolútne nedostatočná je vybavenosť zbernými nádobami u podnikateľských subjektov, úradov, škôl, zdravotných zariadení, obchodných a ubytovacích zariadení a ďalších. Dobrá vybavenosť zbernými nádobami je vo väčších obchodných reťazcoch.

Technológia na zber je na vysokej úrovni (uplatňujú sa vozidlá s lineárnym lisom), aj pre potreby väčšieho objemu separovaného zberu sú dostatočné kapacity. V meste Žilina je dostatočne dimenzovaná triediareň odpadu vybavená triediacou linkou a dvojkomorovým lisom.

I keď separovaný zber v meste Žilina sa realizuje už viac rokov, stále nedosahuje výsledky, ktoré by výrazne prispeli k environmentálnemu a tiež ekonomickému zlepšeniu nakladania s odpadom. Realizácia separovaného zberu v meste Žilina zatiaľ neprispela k zníženiu objemu odpadu zneškodňovaného na skládke, k zníženiu nákladov a ani poplatkov občanov pri nakladaní s odpadom.

Výhľadové úlohy separovaného zberu – potreby - priority

Dopracovávať projekt na príspevok z recyklačného fondu, pričom projekt rieši zabezpečenie separovania zložiek komunálnych odpadov (papier, sklo, plasty, VKM, kovové obaly) do štandardných, farebne rozlíšených kontajnerov na separovaný zber objemu 1 100 l:

Papier	330 ks kontajnerov (modré)
Sklo	330 ks kontajnerov (zelené)
Plasty	330 ks kontajnerov (žlté)
Viacvrstvové kombinované materiály a kovové obaly	220 ks kontajnerov (červené)

Kontajnery budú farebne rozlíšené a označené hologramami podľa jednotlivých komodít, vrátane informačných nálepiek. Komodity VKM a kovové obaly budú separované do spoločného kontajnera - hlavne z dôvodu nedostatku priestorov v zberných hniezdach.

Projekt intenzifikácie separovaného zberu mesta Žilina je dôležitý nielen pre samotné mesto, ale aj pre ďalší rozvoj regiónu. Požadovaná podpora projektu intenzifikácie separovania zo strany Recyklačného fondu významným spôsobom podporí ekologické nakladanie s odpadom nielen v samotnom meste, ale i regióne a zároveň napomôže plneniu cieľov v oblasti odpadového hospodárstva SR.

4 KONCEPCIA ODBORU DOPRAVY A KOMUNÁLNYCH SLUŽIEB

Súčasný stav kompetencií odboru dopravy v roku 2007 vychádzal z organizačného poriadku predchádzajúcich období a vykonávali sa tieto hlavné činnosti:

- Špeciálny stavebný úrad,
- Cestný správny orgán a úlohy obce v oblasti cestného hospodárstva,
- Správny orgán v cestnej doprave v rozsahu preneseného výkonu štátnej správy
- Výkon štátnej správy v oblasti životného prostredia v rozsahu preneseného výkonu štátnej správy a úlohy obce na tomto úseku,
- Správa a údržba majetku mesta tzv. komunálne služby,
- Výkon mestského šarhu.

Od novembra 2007 je v platnosti nový organizačný poriadok MsÚ, v rámci ktorého boli odsúhlasené zmeny v kompetenciách nasledovne:

Boli odčlenené činnosti výkonu štátnej správy v oblasti životného prostredia a odčlenený "výkon mestského šarhu".

Naopak boli začlenené činnosti poľnohospodárske, obchod a služby a činnosti aktivačné práce (VPP). Odbor sa riadi a spracováva množstvo VZN, ktoré sú už neaktuálne a od roku 2007 pripravil štyri nové VZN resp. dodatkov a ďalšie minimálne štyri musí pripraviť.

Výraznejšie skvalitnenie činnosti je po spracovaní a uplatňovaní smernice pre komunálne služby a zverejňovanie plánovaných prác na internetovej stránke mesta.

Pri porovnaní počtu pracovníkov s ostatnými mestami na Slovensku musím konštatovať značné poddimenzovanie odboru, pričom jeho činnosť je jednou z najsledovanejších a najcitlivejších agend Mestského úradu.

Rozvoj a dobudovanie ODaKS

Organizačná štruktúra

Za predpokladu ponechania súčasných činností na odbore odporúčame stav organizačnej štruktúry podľa prílohy č. 1, ktorá predpokladá vytvorenie troch oddelení a to oddelenia cestnej dopravy a pozemných komunikácií s dvoma referátmi po dvoch pracovníkov, ďalej je to oddelenie správy zelene s tromi pracovníkmi, oddelenie komunálnych služieb so štyrmi pracovníkmi a referát podnikateľské s dvoma pracovníkmi. Pri takomto členení a personálnom obsadení budú vytvorené primerané podmienky pre skvalitnenie činnosti odboru v záujme uspokojovania oprávnených požiadaviek občanov, skvalitnenie správy majetku pri optimálnom vynakladaní finančných prostriedkov na jeho údržbu a spokojnosť občanov mesta. Posilnenie referátu správy zelene je pri súčasných požiadavkách na životné prostredie prirodzenou nutnosťou.

Na oddelení komunálnych služieb posilnenie je nutné ako bolo spomínané v záujme skvalitnenia správy a údržby majetku a taktiež v záujme zabezpečovania nových zákonných činností v oblasti odpadového hospodárstva, kde sa začala zabezpečovať agenda likvidácie a odvozu komunálneho odpadu a od roku 2010 je povinnosťou mesta zabezpečiť rozšírenie

separácie, kompostovanie a postupne i zber biologického odpadu. Za jednu z hlavných úloh je dopracovať pasporty majetku a jeho aktualizácia.

V referáte podnikateľské rozšíriť kontrolnú a preventívnu činnosť v záujme znižovania počtu oprávnených sťažností a získavania príjmov do rozpočtu mesta.

Navrhnutá organizačná štruktúra účelovo a prehľadne usporiadáva činnosti odboru a následne i pracovné náplne jednotlivých pracovníkov. Novo začlenená činnosť aktivačných prác sa začala využívať pri komunálnych službách, hlavne na čistenie mesta a špeciálne zelene, čím sa šetrí finančné prostriedky na tieto činnosti.

Personálne a kvalifikačné predpoklady

Činnosti vykonávané na odbore vyžadujú značnú odbornosť a špecializáciu.

- na oddelení cestnej dopravy sa vyžaduje minimálne u dvoch pracovníkov VŠ odborná spôsobilosť, u ďalšieho pracovníka VŠ vzdelanie – dopravného zamerania so znalosťou rozpočtovania a kontroly vykonaných prác a jeden pracovník USO vzdelania,
- oddelenie komunálnych služieb – štyria pracovníci, za optimálne považujeme VŠ vzdelanie technických smerov so znalosťou rozpočtovania prípadne USO odborné vzdelanie s praxou min. 5 rokov,
- referát zelene – 3 pracovníci, za optimálne považujeme VŠ vzdelanie smer ochrana prírody a krajiny príp. USO vzdelanie s praxou min. 5 rokov v predmetnej činnosti s odbornou spôsobilosťou,
- referát podnikateľské – 2 pracovníci, minimálne USO vzdelanie

Za všeobecné kvalifikačné predpoklady vzhľadom na charakter práce odboru je ovládanie výpočtovej techniky, vodičský preukaz, BOZP.

7.

Odbor sociálny a bytový

Koncepcia sociálnej a bytovej politiky na území Mesta Žilina

Úvod

Jedným z najčastejších znakov úrovne konkrétnej spoločnosti je miera jej starostlivosti o svojich starých, chorých, neprispôsobivých alebo zdravotne postihnutých členov. V našej spoločnosti je všeobecne deklarované právo každého občana na nezávislosť, rovnoprávne postavenie v spoločnosti, na dôstojnú úroveň možnosti uspokojovania svojich potrieb a aktívnu účasť na spoločenskom živote a to bez ohľadu na zdravotný stav a vek jednotlivca. Ústava SR zaručuje každému občanovi právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok.

Cieľom sociálnej politiky je zabezpečiť dôstojný život pre každého obyvateľa, skvalitňovať a rozširovať sociálnu pomoc tak, aby boli pokryté sociálne potreby obyvateľstva. Ochrana starších ľudí v rámci sociálnej politiky je zameraná najmä na dosiahnutie sebestačnosti a integrácie starších občanov v spoločnosti. Ide najmä o zabezpečenie dostatočného príjmu starších ľudí, vhodného bývania, uspokojivej úrovne zdravia a to tak fyzického ako aj duševného a prístupu k zdravotnej starostlivosti a sociálnym službám, v prípade vzniku stavu odkázanosti na pomoc inej osoby.

Sociálna pomoc sa orientuje na cieľové skupiny obyvateľov v stave hmotnej a sociálnej núdze, ku ktorým patria seniori, zdravotne postihnutí občania, sociálne odkázaní občania, ľudia závislí a neprispôsobiví, nezamestnané osoby a rodiny s nezaopatrenými deťmi a nízkymi príjmami.

Postupná decentralizácia sociálnych služieb umožňuje zmenu prístupu k riešeniu potrieb cieľových skupín, zmenu kvality spoločenského prostredia, v ktorom občan žije, výraznú a okamžitú zmenu kvality života cieľových skupín klientov, predovšetkým posilnenie samostatnosti a nezávislosti občanov v sociálnej núdzi. Nevyhnutnou podmienkou úspešnosti decentralizácie sociálnych služieb je medzisektorová spolupráca.

Nemenej dôležitou je transformácia sociálnych služieb v obsahovej rovine. Zmena k prístupu k službám je vyvolaná i demografickým vývojom, decentralizáciou služieb a nevyhnutnosťou koordinácie orgánov verejnej moci a ďalších právnických a fyzických osôb pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb v záujme zvyšovania ich kvality a zabezpečenie ich dostupnosti.

Cieľom koncepcie je navrhnutie opatrení na odstraňovanie krízových javov a zlepšovanie kvality života každého jednotlivca tak, aby bola zabezpečená jeho dôstojnosť. V sociálnej oblasti je to právo občana na poskytovanie sociálnej pomoci a služby v prípadoch prechodnej núdze alebo trvalého postihnutia. Kľúčovou otázkou pri programovaní sociálnej pomoci je dostupnosť finančných prostriedkov určených na túto oblasť vrátane využitia štrukturálnych fondov, ako aj iniciatívy právnických a fyzických osôb orientovaných na túto činnosť.

Analýza súčasného stavu sociálnej politiky

Mesto Žilina zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb pre svojich občanov v rámci svojich kompetencií a finančných možností. Podľa § 14 zákona NR SR č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov sú sociálne služby špecializované činnosti na riešenie sociálnej núdze. Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie svojich práv a právom chránených záujmov, alebo kontakt so spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, sociálnu neprispôsobivosť alebo stratu zamestnania. Za sociálnu núdzu sa tiež považuje aj stav, keď občan s ťažkým zdravotným postihnutím potrebuje zmierniť sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia. Občanom v hmotnej núdzi, ktorí sa ocitli v stave náhlej núdze Mesto Žilina poskytuje jednorazovú dávku v hmotnej núdzi v zmysle zákona NR SR č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov. V roku 2007 bola poskytnutá jednorazová dávka v hmotnej núdzi 31 rodinám s 51 deťmi, 17 občanom ťažko zdravotne postihnutým a dôchodcom a 13 občanom, ktorí potrebujú osobitnú pomoc a sú spoločensky neprispôsobiví.

Mesto Žilina zabezpečuje pre svojich občanov poskytovanie nasledovných sociálnych a doplnkových služieb :

1. opatrovateľskú službu
2. organizovanie spoločného stravovania pre dôchodcov
3. prevádzkuje dva kluby dôchodcov
4. prevádzkuje tri zariadenia detských jasí
5. zariadenie dočasného bývania
6. bytový fond v meste Žilina

1. Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je sociálna služba, ktorou sa rieši sociálna núdza občanov. Je jedna z foriem domácej starostlivosti o starých a zdravotne postihnutých občanov je perspektívna a veľmi žiadaná služba. Je najrozšírenejšou terénnou službou a môžeme ju charakterizovať ako službu

- najhumánnejšiu – umožní klientovi zotrvať v domácom prostredí a zabezpečí istý stupeň autonómie,
- najekonomickejšiu – je menej finančne náročná ako starostlivosť v zariadení,
- najrentabilnejšiu – finančné prostriedky smerujú priamo ku klientovi.

V zmysle platného Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Žilina č. 3/2007 o podmienkach poskytovania opatrovateľskej služby a výške úhrad za opatrovateľskú službu, ktoré je účinné od 1.8.2007 je možné opatrovateľskú službu poskytovať aj občanom, ktorí majú trvalý pobyt mimo Žiliny a opatrovateľská služba sa im zvyšuje o 30 %. Tiež sa bezplatne poskytuje opatrovateľská služba v rodine, kde sa narodili trojčatá, alebo do roka opakovane dvojčatá. Pre imobilných občanov sa zabezpečuje dovoz obedov priamo do domácnosti. Občan si platí úhradu za poskytovanú opatrovateľskú službu zo svojho príjmu. V prípade ak príjem opatrovaného a príjem spoločne posudzovaných osôb je nižší, alebo sa rovná 1,2 násobku životného minima, občan nie je povinný platiť úhradu za poskytovanie opatrovateľskej služby. Úhrada sa potom požaduje postupne od manžela, manželky, detí alebo rodičov, podľa § 45 zákona 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov.

Na území Mesta Žilina v roku 2007 poskytovalo v domácnosti 128 opatrovateľiek opatrovateľskú službu v priemere 492 občanom na rôzne dĺžky pracovného úväzku. Pre

imobilných občanov sa zabezpečoval dovoz tromi autami v priemere do 192 domácností. Chod opatrovateľskej služby je financovaný z bežných príjmov mesta a príjmov od opatrovaných občanov.

2. Organizovanie spoločného stravovania

Spoločné stravovanie pre dôchodcov mesto zabezpečuje v zmysle § 16, zákona 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov a Všeobecne záväzného nariadenia č. 9/2007 s účinnosťou od 1.12.2007. O stravovanie môže požiadať občan, ktorý má trvalý pobyt v Meste Žilina a je poberateľom starobného alebo invalidného dôchodku. Stravovanie sa poskytuje v rozsahu jedného teplého jedla denne /obeda/. Dôchodca – žiadateľ, ktorý má záujem o stravovanie predkladá žiadosť Mestskému úradu – odboru sociálnemu a bytovému, na základe ktorej sa mu poskytuje stravovanie. Súčasťou žiadosti je potvrdenie o výške príjmu /dôchodku/. Úhrada za stravný lístok v jedálni pre dôchodcov sa určí podľa výšky príjmu /starobného, invalidného, vdovského, alebo sociálneho dôchodku/. Prevádzkové náklady a mzdy zamestnancov sú vykrývané z rozpočtu mesta. K 1.6.2007 boli priestory jedálne pre dôchodcov odovzdané po ročnej rozsiahlej rekonštrukcii. Modernizáciou kuchynského vybavenia nám bolo umožnené skvalitnenie služieb, ktoré občanom poskytujeme. Zariadenie slúži pre dôchodcov mobilných, ako i imobilných, u ktorých je cestou opatrovateľskej služby zabezpečený rozvoz obedov priamo do bytov.

V zariadení Jedálne pre dôchodcov na Vlčincoch sa denne pripravuje cca 500 obedov, stravníci si majú možnosť denne vybrať z dvoch ponúk jedál.

Pri určovaní výšky úhrady za stravný lístok v jedálni pre dôchodcov sa mesto riadi Všeobecne záväzným nariadením č. 9, platným od 1.12.2007.

3. Kluby dôchodcov

Mesto Žilina prevádzkuje dva kluby dôchodcov a to na sídlisku Vlčince a v prímestskej časti Strážov, ktoré majú cca 250 členov. Tieto zariadenia slúžia najstaršej kategórii obyvateľstva na skrátenie voľných chvíľ. Sú v nich vytvorené podmienky na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej a psychickej aktivity dôchodcov. Zo strany dôchodcov sú obľúbené prednášky a besedy zo zdravotnej, sociálnej oblasti, spoločenské posedenia jubilantov, výlety, návšteva kultúrnych podujatí a pod. Mesto poskytuje dotácie na spoločenské podujatia, poznávacie zájazdy, zakúpenie tlače.

V mesiaci jún 2007 bol otvorený Klub dôchodcov na Vlčincoch po rozsiahlej rekonštrukcii, kde bola vybudovaná rekondičná a rehabilitačná miestnosť pre telesné aktivity starších občanov. Počas týždňa si tu môžu spoločne zacvičiť za účasti odborného rehabilitačného pracovníka.

V Klube dôchodcov v prímestskej časti Strážov je zriadená výdajňa stravy, kde sa môžu denne /od pondelka do piatku/ záujemcovia /dôchodcovia/ stravovať. Klub dôchodcov sídli v priestoroch materskej školy.

4. Detské jasle

Na území Mesta Žilina mestský úrad prevádzkuje v oblasti pomoci mladým rodinám s malými deťmi 3 zariadenia detských jaslí o celkovej kapacite 130 miest. V týchto zariadeniach sú umiestnené deti od 1 roka do 3 rokov veku a deti so zdravotnými problémami na základe odporúčania odborného lekára podľa zdravotnej indikácie dieťaťa od 1 roka do 5 rokov. V zariadeniach pracuje odborný personál. Jednotlivé zariadenia sa

priebežne dopĺňajú potrebnými prístrojmi a tiež úzko spolupracujú so zdravotnými detskými špecialistami.

Zariadenie detských jasí na ulici Veľká Okružná je zamerané na špeciálne ortoptické vady detí, kde sa s nimi robia odborné zrakové cvičenia ortoptickou sestrou na špeciálnych prístrojoch. Zároveň sa vykonáva i liečba horných ciest dýchacích inhaláciami.

Zariadenie detských jasí na ulici Puškinovej je špecializované na choroby zažívacieho traktu a kožné choroby na alergickom podklade. Pracuje tu diétna sestra, ktorá úzko spolupracuje s odbornými detskými lekármi.

Detské jasle na ulici Andreja Kmeťa je zariadenie, kde sú umiestnené deti s diagnózou detská mozgová obrna, s ortopedickými poruchami alebo chybami. V zariadení pracujú špeciálne rehabilitačné sestry, ktoré vykonávajú odborné cvičenia určené odborným lekárom. Podľa diagnózy sa vykonáva vodoliečba, kondičné a reflexné cvičenia, parafín, diadinamik, solux a iné.

Rodičia umiestnených detí túto službu kladne oceňujú, spokojnosť rodičov je morálnou odmenou pre pracovníčky jednotlivých zariadení detských jasí.

5. Zariadenie dočasného bývania

Mesto Žilina zriadilo Zariadenie dočasného bývania, ktoré slúži občanom, ktorí sa ocitli z rôznych dôvodov v náhlej sociálnej núdzi, v ohrození zdravia alebo bez prístrešia. O ubytovanie v Zariadení dočasného bývania môžu požiadať občania iba s trvalým pobytom na území mesta Žilina. Mestský úrad – odbor sociálny a bytový vedie samostatnú evidenciu žiadostí o dočasné ubytovanie, následne každá žiadosť je individuálne posudzovaná v komisií pre ubytovanie v Zariadení dočasného bývania.

Podmienky pre prijatie, povinnosti klientov a tiež úhrada nákladov spojených s ubytovaním v Zariadení dočasného bývania sú stanovené Všeobecne záväzným nariadením Mesta Žilina č. 10/2007 platným od 13.11.2007.

6. Stav bytového fondu v meste

Mesto Žilina cez svojho správcu bytového fondu Bytterm a. s., obhospodaruje v súčasnom období 1 137 bytov, ktoré sú vo vlastníctve mesta. Z uvedeného počtu je 658 nájomných bytov, na výstavbu ktorých boli použité prostriedky zo Štátneho rozvoja bývania a dotácia Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja.

Mesto Žilina má vo vlastníctve 32 bezbariérových bytov. Mesto vlastní bezbariérovú bytovku na ul. Karpatská č. 10, kde je 12 bytov, ktoré sú obsadené invalidnými občanmi odkázanými na invalidný vozík. Spoločné priestory v bezbariérovej bytovke slúžia pre úniu Krajského strediska únie nevidiacich a slabozrakých v Žiline. Ostatné bezbariérové byty sú nájomné, ktoré sa nachádzajú na sídlisku Hájik a Solinky.

Navrhované odporúčania a priority

1. Sociálne odkázaní občania, zdravotne postihnutí občania

V zmysle § 71 zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov má mesto povinnosť poskytovať pomoc občanom pri zabezpečovaní prístrešia a vyhľadávať občanov, ktorým treba poskytnúť sociálnu pomoc. Je v záujme mesta, aby sa v spolupráci s charitatívnym združením vybudovalo sociálne zariadenie, v ktorom by sa poskytovala starostlivosť občanom bez prístrešia, ktorí sú v hmotnej núdzi, alebo sa im zrušila ústavná alebo ochranná výchova po dosiahnutí plnoletosti, ale tiež starostlivosť o občanov, na ktorých je páchané násilie osobou, s ktorou žijú v spoločnej domácnosti. Občanom by sa v zariadení poskytovalo prístrešie, zaopatrenie, poradenstvo, sociálna prevencia a utvorili by sa podmienky na prípravu stravy.

Poskytovať poradenstvo pri riešení rodinných a sociálnych problémov a riešiť následky sociálnych javov vyskytujúcich sa v rodinách poskytovaním jednorazových dávok v hmotnej núdzi, dotácií na stravu a vykonávať opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí.

Je potrebné stále viac zohľadňovať potreby zdravotne postihnutých občanov pri prijímaní všetkých rozhodnutí, prispievať k odstraňovaniu bariér a zmierňovať dopady, ktoré zdravotne postihnutým bránia resp. sťažujú dosahovaniu ich ľudských práv. V oblasti prístupnosti mesto ako stavebný úrad by mal dbať na bezbariérovosť pri schvaľovaní projektov verejných inštitúcií, škôl, chodníkov, kultúrnych inštitúcií, športovísk, pretože ak má spoločnosť fungovať na princípoch rovnoprávnosti a rovnocennosti musí byť pre každého prístupná. K zvýšeniu kvality zdravotne postihnutých občanov by taktiež prispelo, keby podnikateľské subjekty zriadili chránenú dielnu, alebo chránené pracovisko, ktoré predstavuje rozšírenie priestoru pracovného uplatnenia občanov so zdravotným postihnutím. Iniciovať u podnikateľských subjektov zriadenie chránenej dielne alebo chráneného bývania by malo mesto v spolupráci so Slovenským zväzom zdravotne postihnutých občanov, v záujme zvýšenia kvality zdravotne postihnutých občanov, zvýšenia ich príjmu, pocitu užitočnosti a pracovného uplatnenia.

Nadalej úzko spolupracovať a podporovať činnosť organizácií zdravotne postihnutých dospelých, detí a mládeže, v rámci rozpočtu a možnosti poskytnúť finančné dotácie.

2. Organizovanie spoločného stravovania

Mesto Žilina prevádzkuje Jedáleň pre dôchodcov, ktorá je po rozsiahlej rekonštrukcii vnútorného zariadenia, no plánuje sa tiež s úpravou vonkajšieho okolia záhrady, kde je možnosť vybudovať letnú terasu pre dôchodcov, kde by si každý mohol posediť, prípadne spoločné posedenia spojiť s grilovaním.

V prípade zriadenia stacionára pre dôchodcov v priestoroch záhrady jedálne pre dôchodcov bude možné zabezpečiť dopravu a stravovanie pre klientov navštevujúcich takéto zariadenie.

3. Kluby dôchodcov

Na území mesta sa javí potrebné zriadiť ďalšie kluby dôchodcov a to v meste, nakoľko tu žije najstaršia kategória obyvateľov a tiež v jednotlivých prímestských častiach mesta.

Zrekonštruovanú časť Klubu dôchodcov na Vlčincoch je potrebné dovybaviť zariadením na rekondično - rehabilitačné cvičenia pre dôchodcov, čo by im pomohlo pri zlepšovaní ich zdravotnej a telesnej aktivity.

4. Opatrovateľská služba

Z pohľadu opatrovateľskej služby sa javí ako veľmi perspektívne zariadenie zariadenia s opatrovateľskou službou - penzión. Zariadenie bude určené pre občanov, ktorí vzhľadom na zhoršený zdravotný stav a obmedzenia prichádzajúce s vekom a prípadne chorobou sú odkázaní na pomoc pri všetkých úkonoch a môžu sa stravovať v zariadení.

Taktiež v meste by bolo vhodné zriadiť stacionár pre starých ľudí – denný pobyt. Mesto Žilina takéto zariadenie už v minulosti malo, no ukázalo sa časom ako neperspektívne a to najmä z dôvodu, že nebol zabezpečený dovoz a odvoz do zariadenia, čo bolo pre mnohých klientov nevyhovujúce. Poskytovala sa celodenná opatera a strava, no záujemcovia o túto službu nemali možnosť dopraviť sa do zariadenia, nakoľko nemali žiadnych príbuzných, alebo tiež im rodina nemohla dovoz zabezpečiť.

Je potrebná obnova vozového parku na rozvoz obedov pre imobilných občanov, nakoľko táto služba je neustále žiadanejšia, kapacitne nepostačuje a musí sa robiť poradovník. Rozšírenie vozového parku by vyriešilo problémy mnohým rodinám.

Tiež je potrebné zriadiť výdajňu stravy mimo jedálne pre dôchodcov v centre mesta, kde by sa strava dovážala, čím by sa mnohým ľuďom uľahčilo stravovanie, nemuseli by dochádzať hromadnou dopravou.

Tiež by bolo dobre do budúcnosti uvažovať o spoločných akciách pre starších občanov mesta krátkymi výletmi do prírody, spojené so spoločným opekaním, no je potrebné zabezpečiť na akcie dopravu a to najmä občanom menej mobilným. Mnohé takéto aktivity by im skvalitnili život. Riešením by bolo zakúpenie primerane vybaveného motorového vozidla.

V oblasti zvyšovania kvality opatrovateľskej služby budeme smerovať záujem na zapojenie inštitúcií s akreditáciou na výkon tejto činnosti tak, aby možnosťou výberu opatrovateľskej služby bolo postupne zabezpečované zvyšovanie jej kvality.

5. Zariadenia detských jasí

Mesto Žilina má v programe rozsiahlu rekonštrukciu a modernizáciu dvoch zariadení detských jasí a to na ul. Andreja Kmeťa a ul. Veľká Okružná. Mesto požiadalo o finančnú dotáciu zo zdrojov Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus. Obidve zariadenie sú zamerané na zdravotné indikácie detí predškolského veku s poruchami zraku a pohybového ústrojenstva. Rekonštrukciou by sa prispelo k rozvoju sociálnych a zdravotných služieb pre rodiny s deťmi.

Do budúcnosti sa uvažuje tiež s rekonštrukciou a modernizáciou zariadenia detských jasí na Hlinách III, ktoré navštevujú deti s poruchou tráviaceho traktu a kožnými alergiami.

6. Bytový fond v meste Žilina

Mesto Žilina plánuje s výstavbou nájomných bytov s nižším štandardom . Žiadateľom o pridelenie nájomného bytu s nižším štandardom môže byť len občan, ktorý dovŕšil 18 rokov veku, alebo nadobudol spôsobilosť na právne úkony uzatvorením manželstva v zmysle osobitných právnych predpisov a má trvalé bydlisko na území mesta Žilina. Tiež pridelenie nájomného bytu s nižším štandardom bude posudzované na základe príjmov žiadateľa a osôb s ním žijúcich v spoločnej domácnosti. Nájomná zmluva sa bude uzatvárať na jeden rok. Výška ekonomického nájmu v nájomných bytoch s nižším štandardom bude 1,5 % z obstarávajúcej ceny bytu. Mesto Žilina má pripravené Všeobecne záväzné nariadenie mesta Žilina o spôsobe prideľovania nájomných bytov s nižším štandardom pre sociálne slabšiu vrstvu obyvateľov.

Do budúca je potrebné uvažovať s výstavbou bytov pre občanov s nízkym príjmom a skupiny obyvateľov so špeciálnymi potrebami – v rámci bytových domov so štandardnými bytmi.

ZÁVER – navrhované odporúčania a priority

Koncepcia sociálnej politiky je dokument, ktorý analyzuje súčasný stav a navrhuje nasledovné odporúčania a priority, realizácia ktorých prispeje k lepšiemu a efektívnejšiemu zabezpečovaniu služieb v sociálnej oblasti pre občanov nášho mesta :

- systematicky riešiť poskytovanie služieb pre seniorov podľa potrieb cieľovej skupiny,
- vybudovať sociálne zariadenie pre občanov mesta bez prístrešia a v sociálnej núdzi,
- zriadiť domov – penzión pre dôchodcov odkázaných na 24 hodinovú starostlivosť,
- zriadiť zariadenie - stacionár s denným pobytom pre dôchodcov odkázaných na dennú opateru so stravovaním a zabezpečením dopravy do zariadenia,
- v oblasti zvyšovania kvality opatrovateľskej služby zapájať inštitúcie s akreditáciou na výkon tejto činnosti,
- obnoviť vozový park pre zabezpečovanie rozvozu obedov do domácnosti a tiež motorové vozidlo prispôbené pre starších občanov so zníženou mobilitou na dopravu na účasť na kultúrne a spoločenské akcie,
- zriadiť v blízkej budúcnosti klub dôchodcov a výdajňu stravy pre dôchodcov v centre mesta,
- dovybaviť Klub dôchodcov na Vlčincoch zariadením na rekondično – rehabilitačné cvičenia,
- dbať na bezbariérovosť pri schvaľovaní projektov verejných inštitúcií, chodníkov, kultúrnych inštitúcií, športovísk /stále/,
- naďalej podporovať činnosť zväzov zdravotne postihnutých dospelých, detí a mládeže a iných neštátnych združení /stále/, v rámci rozpočtu a podľa možnosti im poskytnúť finančné dotácie,
- spolupracovať s akreditovanými subjektmi pôsobiacimi na území mesta na rozvoji ambulantnej poradenskej činnosti pri riešení následkov krízovej situácií v rodinách,
- zamerať sa na predchádzanie vzniku porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu detí a na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú vývin dieťaťa
- zabudovanie indukčných slučiek do vytypovaných objektov verejného charakteru pre sluchovo postihnutých občanov
- zrealizovať úpravu vonkajšieho okolia záhrady pri jedálni pre dôchodcov a vybudovať letnú terasu pre dôchodcov,
- zabezpečiť rekonštrukciu a modernizáciu dvoch zariadení detských jasí so spolufinancovaním Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu a následne
- zrealizovať výstavbu nájomných bytov s nižším štandardom a bytov pre občanov s nízkym príjmom a špeciálnymi potrebami – v rámci bytových domov so štandardnými bytmi.

Uvedené ciele bude možné dosiahnuť iba medzisektorovou spoluprácou. Kľúčovou otázkou je však dostupnosť finančných prostriedkov na realizáciu uvedených cieľov a zámerov. Možnosťami financovania výstavby a prevádzky jednotlivých zariadení poskytujúcich sociálne služby sú dotácie zo štrukturálnych fondov EÚ, z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, rozpočet mesta.

8.

Odbor školstva a mládeže

Úvod

Vstup Slovenska do spoločenstva štátov Európskej únie priniesol so sebou potrebu reformy systému vzdelávania v našich školách. Jej hlavným cieľom je vytvorenie znalostnej spoločnosti, v ktorej hlavným zdrojom rozvoja sú znalosti a ich efektívne využívanie. Reforma školstva predpokladá vytvorenie moderného vzdelávacieho systému, ktorý zohľadní potrebu získavania takých vedomostí, zručností a návykov u mladých ľudí, ktoré im umožnia uplatniť sa v spoločnosti a napomáhať jej rozvoju.

Hlavným cieľom reformy systému vzdelávania v SR je premena tradičnej školy s encyklopedickými znalosťami na školu tvorivú, humánnu, poznatkovo hodnotnú, kde sa dôraz kladie na slobodu a aktivitu osobnosti. K napĺňaniu tohto cieľa bola potrebná zmena v oblasti kurikula škôl. Prijatím nového školského zákona a zadefinovaním štátneho vzdelávacieho programu sa systém vzdelávania posunul na kvalitatívne vyššiu úroveň. Štátny vzdelávací program je hierarchicky najvyšší cieľovo programový projekt vzdelávania, ktorý zahŕňa rámcový model absolventa, rámcový učebný plán školského stupňa a jeho rámcové osnovy. Vyjadruje hlavné princípy a ciele vzdelanostnej politiky štátu ako aj demokratické a humanistické hodnoty, na ktorých je národné vzdelávanie založené. Je východiskom a záväzným dokumentom pre vytvorenie individuálneho školského vzdelávacieho programu školy, kde sa zohľadňujú špecifické lokálne a regionálne podmienky a potreby. A práve školské vzdelávacie programy majú svoj špecifický charakter najmä v oblasti regionálneho školstva. Ich individuálna tvorba umožňuje zainteresovanie pedagógov, žiakov, rodičov i širokej verejnosti do ich tvorby. Spoločnosť má možnosť zasiahnuť do kurikula škôl a tým napĺňať vlastné strategické ciele vedúce k rozvoju regiónu.

V dôsledku zmien prechádzajú na samosprávu miest a obcí nové povinnosti pri riadení školstva, ktoré spočívajú hlavne vo vytvorení podmienok pre zvýšenie kvality vo výchove a vzdelávaní. Transformácia systému riadenia školstva na samosprávnú úroveň, ovplyvnená novým systémom financovania, vytvára možnosti na efektívne a plánované využívanie finančných prostriedkov k dosiahnutiu vytýčených strategických cieľov orientovaných na potreby žiaka, poskytovanie komplexných služieb v oblasti výchovy a vzdelávania aj ďalším odberateľom v rámci celoživotného vzdelávania na základe slobodnej ponuky a dopytu po týchto službách.

Predkladaná koncepcia škôl a školských zariadení v pôsobnosti mesta Žilina je otvorený dokument prezentujúci základné a rámcové smerovanie, čím vytvára priestor na aktualizáciu s ohľadom na nové trendy a potreby v oblasti školstva a práce s mládežou. Koncepcia vychádza z očakávaných požiadaviek a potrieb blízkej a vzdialenej budúcnosti. Je reakciou na existujúci stav školstva v meste Žilina. Dotýka sa širokej verejnosti a predstavuje určité smerovanie, ktoré by malo viesť k naplneniu cieľov v oblasti rozvoja školstva a mládeže v meste Žilina.

1. Systém vzdelávania a výchovy mládeže

Školský systém na Slovensku je sformulovaný v Zákone o výchove a vzdelávaní tzv. školskom zákone, ktorý spĺňa atribúty vzdelávacej politiky Európskej únie. Východiskom pre reformu školstva bola analýza vybraných európskych systémov a optimálne spracovanie zákona s ohľadom na kultúrne a vzdelávacie tradície nášho štátu. V zákone sú sformulované práva a povinnosti žiakov a ich rodičov, ako aj povinnosti a práva ich učiteľov. Taktiež je tu deklarované, že škola má poskytovať žiakom moderné vzdelanie porovnateľné so vzdelaním v celej EÚ.

Vychádzajúc z vládnych priorít je potrebné si uvedomiť, že regionálny školský systém prejde veľkými zmenami. Cieľom reformy je dvojúrovňový model tvorby pedagogických dokumentov. Prvou úrovňou je Štátny vzdelávací program, ktorý vyjadruje požiadavky štátu na školskú výchovu a vzdelávanie. Druhú úroveň predstavuje Školský vzdelávací program, v ktorom sú zakotvené nielen požiadavky štátu, ale aj tie vedomosti, zručnosti a postoje, ktoré komunita a región považujú za potrebné. Pri tvorbe školského vzdelávacieho programu sa počíta s participáciou učiteľov, žiakov, rodičov a širokej verejnosti. Zmeny prichádzajú v znížení počtu žiakov v triedach materských škôl, základných a stredných škôl. Reforma sa dotkne výučby cudzích jazykov, kde sa počíta s vyučovaním cudzieho jazyka už od 3. ročníka a druhého cudzieho jazyka od 6. ročníka základnej školy. MŠ SR v spolupráci so Štátnym pedagogickým ústavom vypracovalo Návrh koncepcie vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách, ktorej cieľom je vytvorenie rovnakých podmienok pre všetkých žiakov v oblasti výučby cudzích jazykov.

Hlavným cieľom reformy je zmena filozofie školy z direktívnej na humánnu a kreatívnu, zmena osnov, príprava učiteľov, ale aj zmena riadenia škôl. K tomu bude potrebné uskutočniť zásadné zmeny najmä v oblasti obsahu vzdelávania, príprave a priebežnom vzdelávaní pedagogických zamestnancov, v prístupe učiteľa k žiakovi, ako aj v systéme riadenia škôl a školských zariadení.

Reforma vzdelávania a výchovy zasiahne aj do vzdelávania v základných umeleckých školách a centrách voľného času. Vzdelávacie a výchovné programy by mali byť vypracované k 1. 9. 2008.

Do platnosti prichádza aj zákon o podpore práce s mládežou. Zákon upravuje podporu práce s mládežou, financovanie práce s mládežou, akreditáciu vzdelávacích zariadení a dobrovoľnícku službu v rámci práce s mládežou. Pre skvalitnenie aktivít práce s mládežou je potrebné vytvorenie koncepcie, ktorá sa nebude obmedzovať len na riešenie problémov spojených so školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Žilina, ale vytvorí priestor na sebarealizáciu najmä mladým ľuďom.

Slovensko ako člen Európskej únie, postupne smeruje k znalostnej spoločnosti, v ktorej sú hlavným zdrojom rozvoja informácie a znalosti a ich efektívne využívanie. Z toho jednoznačne vyplýva, že je nevyhnutné prispôbiť týmto podmienkam ciele a obsah vzdelávania, tak aby žiaci získali schopnosti efektívne pracovať so získanými vedomosťami.

2. Rozvoj školstva v meste Žilina

2.1 SWOT analýza

Silné stránky

- dobrá úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu v MŠ, ZŠ a ZUŠ
- zavádzanie alternatívnych prvkov v edukačnom procese MŠ, ZŠ a ZUŠ
- profilácia viacerých škôl
- organizácia predmetových súťaží centrom voľného času Spektrum na okresnej a krajskej úrovni, získavanie ocenení žiakov aj na medzinárodnom fóre
- odborný rast a vzdelávanie pedagogických pracovníkov
- integrácia detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- zapájanie sa škôl do národných a medzinárodných projektov a získavanie grantov
- dobrá spolupráca s organizáciami v oblasti primárnej drogovej prevencie, kriminality mládeže a environmentálnej výchovy
- pôsobnosť špeciálnych pedagógov na školách a spolupráca s pedagogicko-psychologickými poradňami – starostlivosť o duševné zdravie
- starostlivosť o deti z málo podnetného sociálneho prostredia
- zvyšovanie si kvalifikácie pedagógov v oblasti počítačovej gramotnosti
- záujem zriaďovateľa a samosprávy o zvyšovanie úrovne vzdelávania v školách a školských zariadeniach
- dobrá úroveň mimoškolského záujmového a umeleckého vzdelávania
- spolupráca medzi MŠ, ZŠ, ZUŠ a CVČ
- právna subjektivita škôl a školských zariadení

Slabé stránky

- málo efektívne fungovanie rád škôl a slabý záujem komunity o participáciu pri rozvoji školy
- demotivujúce finančné odmeňovanie zamestnancov v školstve
- prezamestnanosť v školách
- zvyšujúci sa vekový priemer pedagogických zamestnancov
- nedostatok kvalifikovaných učiteľov cudzích jazykov – anglický jazyk
- stav športových areálov pri školách
- súčasný technický stav budov a vybavenosť objektov škôl a školských zariadení
- vysoké prevádzkové náklady niektorých škôl a školských zariadení
- nedostačujúca materiálna revitalizácia školských jedální, knižníc a školských klubov

Príležitosti

- podporovať zvyšovanie kvalifikácie pedagógov najmä v oblasti moderných informačných technológií a cudzích jazykov
- podporiť školy a školské zariadenia pri tvorbe školského výchovno-vzdelávacieho programu v súlade s Národným programom výchovy a vzdelávania so zreteľom na potreby komunity a regiónu

- vytvoriť priestor na spoluprácu a odovzdávanie skúseností vedúcich PK, MZ a klubov z jednotlivých základných, materských a umeleckých škôl v rámci mesta a v spolupráci s nimi realizovať zavádzanie nových trendov do výchovno-vzdelávacieho procesu
- vytvoriť materiálne podmienky pre vzdelávanie porovnateľné so vzdelávaním v štátoch EÚ
- zvyšovať právne vedomie riadiacich pracovníkov a ostatných zamestnancov škôl a školských zariadení
- zlepšiť spoluprácu s verejnosťou prostredníctvom rád škôl, miestnych komunit, neziskových organizácií a občianskych združení
- zvyšovať občianske vedomie pedagógov, žiakov, mladých ľudí a rodičov zapájaním sa do programov hospodárskeho a sociálneho života mesta
- vytvárať, zachovávať a prehľbovať v školách a školských zariadeniach princíp otvorenej školy, ktorá bude prístupná pre rodičov a širokú občiansku verejnosť
- podporiť školy v tvorbe projektov a pri získavaní grantov, zabezpečiť finančnú spoluúčasť mesta
- spracovať kvalitnú koncepciu rozvoja škôl a školských zariadení mesta
- pristúpiť k racionalizačným opatreniam obslužných činností a prevádzky škôl a školských zariadení
- systémovo a koncepčne pristupovať k údržbe a oprave budov škôl a školských zariadení z rozpočtových, ale aj z mimorozpočtových finančných prostriedkov

Ohrozenia

- nepriaznivý demografický vývoj v jednotlivých školských obvodoch a neefektívne racionalizačné opatrenia
- nepochopenie racionalizačných opatrení pedagógmi, rodičmi a verejnosťou
- nedostatok finančných prostriedkov
- zhoršovanie technického stavu budov a zvyšovanie prevádzkových nákladov objektov škôl a školských zariadení
- formálne fungovanie samosprávnych orgánov škôl a školských zariadení

2. 2 Strategické ciele koncepcie škôl a školských zariadení v pôsobnosti mesta Žilina na školské roky 2008/2009 – 2009/2010

Systém výchovy a vzdelávania detí a mládeže by mal rešpektovať ciele sformulované v článku 29 Dohovoru o právach dieťaťa. Podľa neho má výchova smerovať k rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho nadania v čo najširšom objeme. Posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám, úctu k rodičom, ku svojej kultúre, národným hodnotám, prírodnému prostrediu a v neposlednej miere pripraviť dieťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti. Článok 29 Dohovoru o právach dieťaťa bol východiskom pri stanovení si strategických cieľov škôl a školských zariadení v pôsobnosti mesta Žilina.

2.2.1 Strategické ciele

- Vytvárať podmienky pre premenu tradičnej školy na modernú s dôrazom na tvorivo ľudskú výchovu a vzdelávanie.

- Zachovávať a prehĺbovať na školách princíp otvorenej školy, prístupnej rodičom a širokej verejnosti.
- V zmysle reformy školstva realizovať výchovu a vzdelávanie v súlade so Štátnym vzdelávacím programom ISCED - 0, ISCED – 1, ISCED - 2 .
- Uplatňovať progresívne formy a metódy výchovy a vzdelávania, podporovať profiláciu škôl a školských zariadení.
- Vytvárať priestor na spoluprácu a výmenu skúseností pedagogických pracovníkov.
- Klásť dôraz na kvalitnú výučbu informatiky a cudzích jazykov.
- Podporovať talentovaných a nadaných žiakov v rôznych oblastiach, pomáhať vytvárať podmienky na ich seberealizáciu v rámci projektu ERRIN.
- Venovať zvýšenú pozornosť deťom a mladým ľuďom z málo podnetného sociálneho prostredia, vytvárať podmienky pre vzdelávanie detí z rómskeho etnika.
- Vytvárať podmienky medzinárodnej spolupráce partnerských miest najmä v rámci euroregiónu, rozvíjať ich na úrovni základných škôl, ZUŠ a CVČ.
- Optimalizovať kapacity budov pre potreby výuky a vytvárať priestor pre voľnočasové aktivity detí, mládeže a širokej verejnosti.
- Racionalizovať sieť služieb školského stravovania v školských zariadeniach za účelom zníženia objemu bežných výdavkov s dôrazom na zachovanie kvality stravovacích služieb.
- Vytvárať podmienky na využitie školských telocviční, ihrísk, športovísk pre voľnočasové a záujmové aktivity mládeže i verejnosti. Iniciovať pritom spoluprácu škôl s mimovládnymi organizáciami, občianskymi združeniami, športovými klubmi a súkromným sektorom za účelom získavania finančných prostriedkov na ich modernizáciu.
- Skvalitňovať materiálno – technické vybavenie škôl a k tomuto využívať všetky dostupné zdroje.
- Každoročne spracovať plán rekonštrukcie, opráv, údržby budov škôl a školských zariadení a vytvoriť finančnú rezervu v rozpočte odboru školstva a mládeže na havarijné situácie.
- Spracovať komplexnú analýzu využívania voľného času detí a mládeže a vytvoriť podmienky na spoluprácu s mimovládnymi organizáciami, občianskymi združeniami, neformálnymi skupinami, ktoré pracujú s mládežou.
- Zapájať mladých ľudí do verejného života mesta v spolupráci s mládežníckym parlamentom a Krajskou radou mládeže.

3. Sieť škôl a školských zariadení v pôsobnosti mesta Žilina

Mesto Žilina je zriaďovateľom materských, základných a umeleckých škôl, centra voľného času a strediska služieb škole.

3.1 Predškolské zariadenia - materské školy

Materská škola poskytuje deťom preprimárne vzdelávanie, podľa vzdelávacieho programu. Podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie, v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí.

Pedagogická funkcia spočíva v zabezpečovaní výchovy a vzdelávania detí zdravých, ale aj detí so špeciálnymi potrebami od dvoch do šiestich rokov. Súčasťou predškolskej výchovy je príprava na povinnú školskú dochádzku, ktorá je upravená zákonom NR SR č. 245/2008 Z.z. platným od 1. septembra 2008. Preprimárne vzdelanie (ISCED – 0) získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní preprimárneho vzdelávania. Hlavným pedagogickým dokumentom je Štátny vzdelávací program pre materské školy a Školský vzdelávací program, ktorý musí byť vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa zákona o výchove a vzdelávaní (školského zákona). Povinnosť vypracovať vlastný vzdelávací program MŠ platí od 1. 9. 2009. Zriaďovateľ si môže vyžiadať školský vzdelávací program na schválenie.

3.1.1 Ciele výchovy a vzdelávania detí v predškolských zariadeniach

V materskej škole, podobne ako na iných stupňoch škôl, je stále aktuálna potreba uplatňovania humanistickej výchovy v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa, práva na rozvoj vlastnej individuality a práva na celostný rozvoj.

Základnými cieľmi predškolskej výchovy sú :

- naplňať potrebu dieťaťa po sociálnom kontakte s rovesníkmi,
- uľahčiť dieťaťu plynulú adaptáciu na zmenené prostredie,
- podporiť vzťah dieťaťa k poznávaniu a učeniu hrou,
- prihliadať na rôzne sociokultúrne a socioekonomické rodinné zázemie dieťaťa,
- systematicky a cieľavedome rozvíjať osobnosť dieťaťa v oblasti psychomotorickej, poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej.

Návrhy a odporúčania

Z hľadiska metodickej spolupráce navrhujeme:

- vytvoriť priestor na odovzdávanie si skúseností pedagogických pracovníkov formou metodického združenia na úrovni mesta,
- vytvárať podmienky pre semináre a konferencie, ktoré by prinášali do predškolskej pedagogiky inovatívne formy práce, inšpirovali pedagógov pri tvorbe školských vzdelávacích programov a zvyšovali ich právne vedomie.

3.1.2 Kapacity a prognóza materských škôl

Materské školy v originálnych kompetenciách zriaďuje obec. Materská škola môže byť spojená so základnou školou do jedného právneho subjektu, ktorá sa vedie v sieti škôl a školských zariadení pod názvom základná škola s materskou školou. V súčasnosti je v pôsobnosti mesta 20 materských škôl a 6 základných škôl s materskými školami (v údajoch je započítaná Základná škola s materskou školou Na stanicu 27, Žilina, ktorá bude zaradená od 1. 9. 2008). Výchovno-vzdelávacia starostlivosť sa v materských školách organizuje vo forme poldennej a celodennej.

Tabuľka č. 1

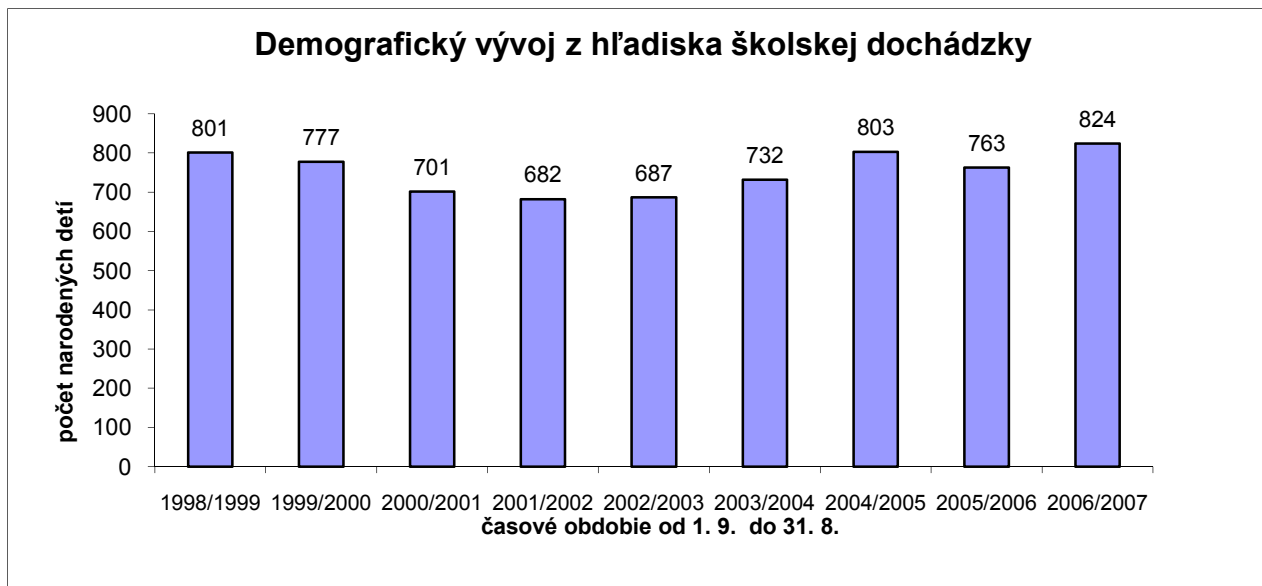
Materské školy mesta Žilina, stav k 1. 9. 2007

	Počet tried	Počet detí	z toho 5 ročné	kapacita	ZŠS / výdajňa
MŠ Bánová	3	73	16	72	ZŠS
MŠ Budatín	2	39	10	45	ZŠS
MŠ Bytčica	2	48	13	48	výdajňa
MŠ Považský Chlmec	2	40	13	40	výdajňa
MŠ Strážov	1	20	6	29	výdajňa
MŠ Zástranie	1	27	9	48	ZŠS
MŠ A. Kmeť'a	4	104	40	93	ZŠS
MŠ Predmeská	2	48	12	48	výdajňa
MŠ Stavbárska	3	73	19	72	ZŠS
MŠ Puškinova	4	98	29	92	ZŠS
MŠ Čajakova	5	115	47	105	ZŠS
MŠ Bajzova	3	82	26	72	ZŠS
MŠ Jarná	7	177	66	168	ZŠS
MŠ Lichardova	6	148	50	135	ZŠS
MŠ Borodáča 6	4	96	32	104	ZŠS
MŠ Borodáča 7	4	94	40	104	ZŠS
MŠ Gemerská	4	102	41	104	ZŠS
MŠ Trnavská	4	103	39	104	ZŠS
MŠ Limbová	5	122	35	120	ZŠS
MŠ Hájik	6	146	55	144	ZŠS
MŠ Mojšová Lúčka	1	20	2	24	výdajňa
ZŠ s MŠ Brodno	2	44	24	48	ZŠS
ZŠ s MŠ Trnové	3	69	23	72	ZŠS
ZŠ s MŠ Zádubnie	1	20	4	24	ZŠS
ZŠ s MŠ Závodie	3	70	23	68	ZŠS
ZŠ s MŠ Sv. Gorazda	3	72	24	72	ZŠS
Spolu :	85	2050	698	2055	

Kapacita MŠ vychádza z dosiaľ platných legislatívnych požiadaviek - 24 detí na triedu a 4 m² na dieťa.

Demografický vývoj z hľadiska školskej dochádzky

Graf. č. 1

Predpokladaný počet detí od 3 do 6 rokov k 1. septembru

Prognóza do roku 2010

Tabuľka č. 2

rok	kapacita	počet detí	rezerva
2006	2055	1945	110
2007	2055	2050	5
2008	2055	2155	-100
2009	2055	2231	-176
2010	2055	2323	-268

Kapacita materských škôl v meste Žilina je 2055 miest. Prognózy demografického vývoja v meste (tabuľka č. 2) jasne ukazujú, že pre školský rok 2008 / 2009 je nedostačujúca. Podľa zákona NR SR č. 245/2008 platného od 1. 9. 2008 sa počet detí v triedach materskej školy znižuje podľa veku v rozpätí od 20 do 22 detí pre jednotlivé vekové skupiny. Tým sa znižuje aj kapacita materských škôl. Je možné využiť prechodné obdobie 3 rokov a upraviť kapacitu tak, aby vyhovovala platným právnym predpisom.

V predchádzajúcich rokoch vzhľadom k demografickému vývoju pristúpila miestna samospráva k racionalizačným opatreniam. Vyraďením zo siete škôl a školských zariadení znížila počet budov MŠ v pôsobnosti mesta. V súčasnosti však demografický vývoj dokazuje, že kapacity materských škôl sú nedostačujúce. Materské školy nie sú schopné vyhovieť obyvateľom mesta. Zároveň nie je možné počítať s maximálnou kapacitou vzhľadom k tomu, že kapacita tried závisí aj od vekového zloženia detí v triede a priestorovej veľkosti triedy, ktorú určuje štátna hygiena.

Schválením Školského zákona a Koncepcie predškolskej výchovy v nadväznosti na prípravu detí na vstup do základnej školy sa počíta s povinnou predškolskou prípravou 5 - ročných detí. Poplatky na prípravu pre vstup detí do školy nebudú hradiť rodičia, ale budú finančne zabezpečené formou prenesených kompetencií.

Návrhy a odporúčania

Materské školy nemajú školské obvody, preto je veľmi ťažko určiť, koľko detí bude predškolské zariadenie navštevovať. Faktom je, že do MŠ v pôsobnosti mesta dávajú prihlášku aj rodičia, ktorí dochádzajú do zamestnania, ale trvalý pobyt majú v niektorej obci z okolia Žiliny. V predchádzajúcich rokoch nebolo nutné robiť rajonizáciu prihlásených detí. V súčasnosti evidujeme približne 12 takýchto prihlášok, ale pri vydávaní rozhodnutí o prijatí detí do MŠ je prioritou uspokojiť rodičov s trvalým pobytom v Žiline.

Podľa údajov pre školský rok 2008/2009 evidujeme okolo 80 žiadostí, ktoré neboli kladne vybavené vzhľadom na kapacitu počtu žiakov v MŠ. Riešením pre tento rok je otvorenie 3 tried s kapacitou 24 žiakov.

MŠ Bánová – vytvorenie triedy pre 24 žiakov.

MŠ Limbová – vytvorenie triedy pre 24 žiakov v rámci budovy MŠ. Vytvorenie elokovanej triedy v budove ZŠ Gaštanová s počtom žiakov 24.

Finančná náročnosť :

Riešením daného stavu by sa zvýšil počet pedagogických a nepedagogických pracovníkov v daných materských školách. Nevyhnutná materiálna vybavenosť tried. Stavebné úpravy a úpravy interiéru v súlade s požiadavkami štátnej hygieny. Na zabezpečenie finančného krytia osobných a prevádzkových nákladov je potrebná zmena rozpočtu na rok 2008 v celkovej výške 2 130 tis.

Riešenie kapacity MŠ pre nasledujúce roky :

Tabuľka č. 3

rok	kapacita	počet detí	rezerva
2006	2055	1945	110
2007	2055	2050	5
2008	2127	2155	- 28
2009	2199	2231	- 32
2010	2271	2323	- 52

K 1. septembru 2009 je potrebné otvoriť 3 triedy materskej školy s počtom žiakov 72.

- plánujeme 2 triedy zriadiť v budove bývalej MŠ, ktorú momentálne využíva Stredisko služieb škole na Varšavskej ceste v Žiline;
- 1 triedu v MŠ Lichardova v Žiline.

K 1. septembru 2010 je potrebné otvoriť 3 triedy s počtom žiakov 72 :

- úpravou budovy MŠ Borodáča 6 v Žiline, kde by bolo možné stavebnými úpravami zakryť terasu budovy a vytvoriť 1 triedu;
- otvoriť druhú elokovanú triedu v budove ZŠ Gaštanová v Žiline;
- nadstavbou ZŠ s MŠ Školská ulica v Žiline, kde by sa prostriedky na financovanie získali z projektov ROP.

Navrhované riešenia nevyžadujú vysoké finančné náklady na úpravy priestorov, ale je potrebné s nimi počítať pri návrhu rozpočtu pre daný rozpočtový rok.

Z tabuľky je zrejmé, že napriek zvýšeniu kapacity nepokrývame celý počet detí na základe demografických štatistík. Na území mesta sú v prevádzke aj nešťátne zariadenia, ktoré kapacitu dopĺňajú a nie všetci rodičia majú záujem umiestniť svoje dieťa v predškolskom zariadení od 3 rokov.

3.2 Základné školy

V školskom roku 2008/2009 očakávajú základné školy zmeny, ktoré prináša so sebou zákon NR SR č. 245/2008 Z.z. s platnosťou od 1. 9. 2008. Nový školský zákon diferencuje systém vzdelávania v Slovenskej republike podľa medzinárodnej klasifikácie stupňov vzdelania ISCED. Na základných školách budú žiaci získavať primárne vzdelávanie ISCED – 1 a nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED – 2. Výchova a vzdelávanie sa realizuje od 1. septembra 2008 v dvoch úrovniach – štátny vzdelávací program a školský vzdelávací program.

Štátny vzdelávací program vymedzuje povinný obsah výchovy a vzdelávania v školách. Je to normatívny dokument, ktorý obsahuje ciele vzdelávania, podmienky vzdelávania, rámcový učebný plán vymedzujúci počet hodín pre jednotlivé ročníky a vzdelávacie štandardy.

Školský vzdelávací program je základným dokumentom školy a musí byť vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania so štátnym vzdelávacím programom. Školský vzdelávací program je súbor učebných osnov pozostávajúcich zo samostatných alebo integrovaných učebných predmetov, ktorý zostaví škola s ohľadom na záväzné normy, nepovinný rozširujúci obsah a miestny obsah (kultúra miestnej spoločnosti, obklopujúcej školu a využívajúcej jej služby).

Reforma školského systému sa v prvom roku bude dotýkať žiakov 1. a 5. ročníka. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade a v rade školy. Zriaďovateľ si môže vyžiadať od riaditeľa školy školský vzdelávací program na schválenie.

3.2.1 Ciele výchovy a vzdelávania žiakov v základných školách

Od 1. 9. 2008 používame na Slovensku klasifikáciu ISCED pre obsahové oblasti vzdelávania, podľa ktorej sa postupuje v Európskej únii a ktorú akceptujú aj iné medzinárodné organizácie. Pre základné školy platí úroveň ISCED 1 a ISCED 2.

ISCED 1 - vzdelávanie na primárnej úrovni (1. stupeň základnej školy).

ISCED 2 - vzdelávanie na nižšej sekundárnej úrovni (2. stupeň základnej školy).

Základné ciele výchovy a vzdelávania :

- rozvíjať ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie,
- spoznávať svoje vlastné schopnosti, rozvojové možnosti a osvojovať si základy spôsobilosti učiť sa učiť,
- podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov kritiky a tvorivo myslieť prostredníctvom vlastných skúseností a aktívnym riešením problémov,
- rozvíjať u žiakov sebariadenie, sebareflexiu, iniciatívnosť,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí k svojmu úzkemu, ale aj širšiemu okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii a k akceptovaniu iných ľudí,
- naučiť sa uplatňovať svoje práva a plniť svoje povinnosti, nieť zodpovednosť za svoje zdravie,

- získať premerane veku rozvinuté kľúčové kompetencie a vypestovaný základ záujmu o celoživotné učenie sa,
- nadobudnúť povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- získať záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

Návrhy a odporúčania

Z hľadiska metodologickej spolupráce navrhujeme:

- vytvoriť priestor na odovzdávanie si skúseností pedagogických pracovníkov formou metodických orgánov vedúcich metodických združení a predmetových komisií na úrovni mesta,
- vytvárať podmienky pre semináre a konferencie, ktoré by prinášali do výchovy a vzdelávania inovatívne formy práce, inšpirovali pedagógov pri tvorbe školských vzdelávacích programov a zvyšovali ich právne vedomie,
- poskytovať informácie a poradenstvo pri vytváraní kvalitných školských programov,
- vytvárať podmienky pre klubovú činnosť začínajúcich učiteľov.

3.2.2 Kapacity a prognóza základných škôl

V pôsobnosti mesta je 13 základných škôl a 5 základných škôl s materskou školou. Z toho je 15 základných škôl plneorganizovaných. Celkový počet žiakov je v súčasnosti 6 574. V školskom roku 2008/2009 by mala byť zaradená do siete škôl a školských zariadení Základná škola s materskou školou Na stanicu 27, ktorá vznikne spojením MŠ Žilina Pažite a ZŠ Na stanicu 27.

Základné školy mesta Žilina

Stav k 1. 9. 2007

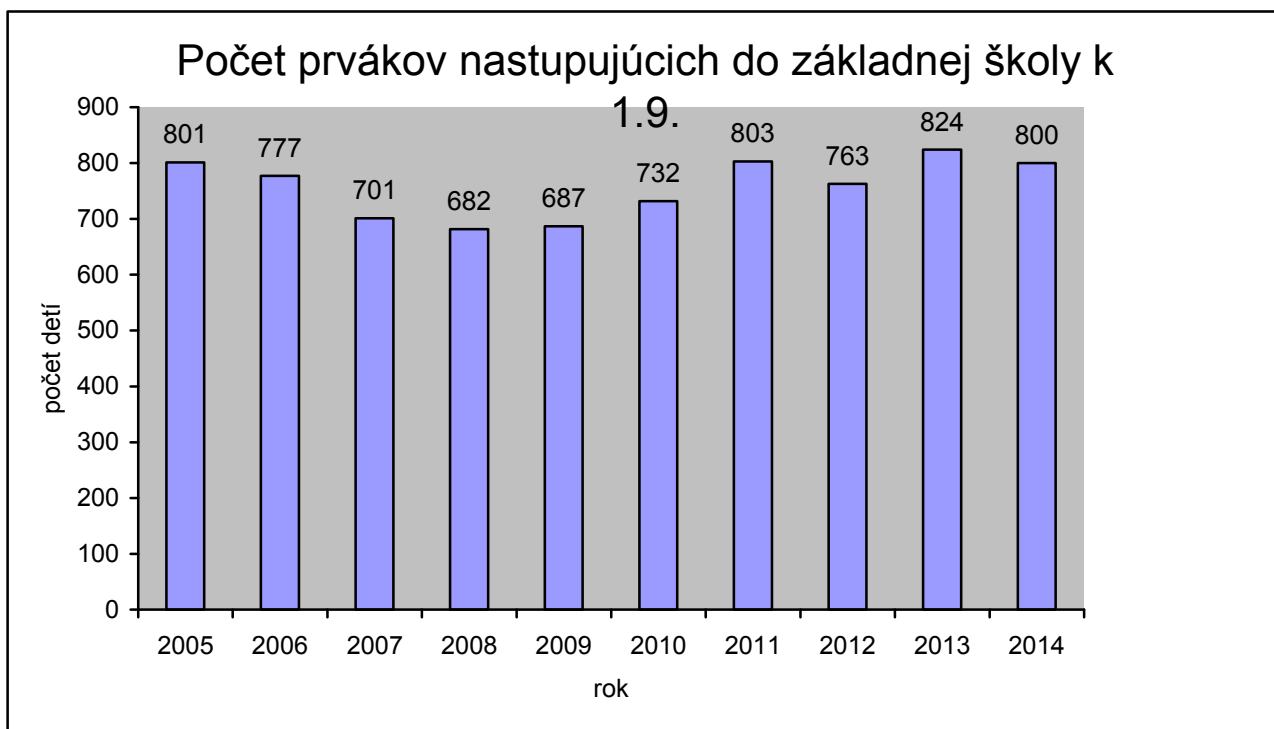
Tabuľka č. 4	Počet žiakov	Počet tried	Počet odb. učební	Počet odd. ŠKD	Kapacita školy
Škola					
ZŠ s MŠ Brodno	187	9	2	2	234
ZŠ s MŠ Zádubnie	38	3	0	1	78
ZŠ Do Stošky	120	9	1	1	234
ZŠ s MŠ Trnové	171	9	4	1	234
ZŠ Gaštanová	541	26	5	6	676
ZŠ Hollého	229	11	1	1	286
ZŠ Jarná	458	20	10	6	520
ZŠ Karpatská	586	27	6	8	702
ZŠ Lichardova	562	26	3	7	676
ZŠ Limbová	619	28	10	5	728
ZŠ Martinská	601	25	6	4	650
ZŠ Na stanicu	48	4	0	1	92
ZŠ Rybné nám.	119	5	2	0	130
ZŠ Nám. Mladosti	698	28	5	7	728
ZŠ Sl. dobrovoľníkov	271	14	1	2	364
ZŠ s MŠ Sv.Gorazda	570	30	2	8	650
ZŠ V.Javorku	351	17	7	3	442
ZŠ z MŠ Školská	405	17	2	4	442
Spolu :	6574	308	67	67	7866

Kapacita škôl je prepočítaná na počet 26 žiakov v triede. Školy začali využívať voľné kapacity tried na vytváranie odborných učební, ktoré v minulosti neplnili svoju funkciu z dôvodov nedostatočnej kapacity škôl. Mnohé zo škôl sú zapojené do rôznych vzdelávacích programov (triedy pre nadané deti, športové triedy, nultý ročník, špeciálne triedy pre deti s vývojovými poruchami učenia a integrované deti), ktoré pri plnení cieľov výchovy a vzdelávania vyžadujú znížený počet žiakov v triedach.

Demografický vývoj v školských obvodoch (graf č. 2), ktoré prešli racionalizačnými opatreniami zaznamenáva vzrastajúcu tendenciu. K racionalizačným opatreniam v iných obvodoch treba pristupovať s ohľadom na možnú generačnú obmenu v krátkom časovom horizonte. Riešenie je možné formou prenajatia jednotlivých traktov škôl na nevyhnutnú dobu. Pri porovnaní počtu prichádzajúcich a odchádzajúcich žiakov (graf č. 3) môžeme očakávať, že od školského roku 2010/2011 bude počet prichádzajúcich žiakov do 1. ročníka vyšší ako žiakov končiacich povinnú školskú dochádzku. To platí aj o nasledujúcich školských rokoch. V prípade racionalizačných opatrení, ktoré by mali viesť k zrušeniu školy, je nutné podotknúť, že táto forma riešenia by mohla za niekoľko rokov priniesť so sebou problémy s nedostatkom kapacity na školách podobne ako v súčasnej dobe nedostatok kapacity pre deti predškolského veku.

Počet prvákov nastupujúcich do základnej školy k 1. 9.

Graf č. 2

Demografický vývoj z hľadiska prichádzajúcich a odchádzajúcich žiakov

Graf č. 3

Počet žiakov navštevujúcich základné školy v pôsobnosti mesta je ovplyvnený skutočnosťou, že na území mesta Žilina sú 3 cirkevné školy a jedna súkromná. Mnohí z rodičov tiež využívajú možnosť odkladu povinnej školskej dochádzky. Pre racionalizačné opatrenia je potrebné analyzovať vývoj počtu žiakov na školách v jednotlivých rokoch. Ďalším faktorom je počet detí, ktoré prichádzajú spolu z okolitých obcí. Je pravdepodobné, že v niektorých školských obvodoch bude nutné pristúpiť k racionalizačným opatreniam, vzhľadom k tomu, že demografický vývoj v týchto obvodoch stagnuje dlhodobo. Optimisticky sa javí fakt, že demografický vývoj v porovnaní s predchádzajúcim rokom je stabilizovaný. V školskom roku 2007/2008 bol pokles žiakov na ZŠ o 315 žiakov. Predpokladaný pokles žiakov v školskom roku 2008/2009 na základe štatistických údajov o zápise do 1. ročníka je o 233 žiakov.

Predpokladaný počet žiakov v školskom roku 2008/2009 je 6 341.

Návrhy a odporúčania

Z hľadiska voľnej kapacity škôl navrhujeme :

- vytvorenie elokovaných tried materských škôl v priestoroch základných škôl (napr. ZŠ Gaštanová 2 triedy)
- krátkodobý prenájom priestorov za účelom zníženia prevádzkových nákladov,
- v súlade s princípmi Otvorenej školy poskytovať priestory na záujmovú a vzdelávaciu činnosť rodičom a širokej verejnosti (vzdelávanie v rámci informačno – komunikačných technológií, cudzích jazykov, športových aktivít),
- poskytovať priestor na záujmovú činnosť detí a mládeže organizovanú v spolupráci s centrami voľného času.

V rámci racionalizačných opatrení navrhujeme prehodnotiť školské obvody mesta Žilina a naďalej sledovať a vyhodnocovať vývoj počtu žiakov z podkladov demografického vývoja obyvateľstva a sledovať zmeny počtu žiakov v jednotlivých základných a materských školách s výhľadom na jeden rok vopred z dôvodov optimalizácie siete škôl a školských zariadení.

Poskytnúť priestory pre materské centrá.

Využiť kapacitu ZŠ Do Stožky (Bánová) ako školu pre školský obvod sídliska Hájik. Prehodnotiť a analyzovať stav žiakov v ZŠ s MŠ Zádubnie a naplnenosti žiakov v ďalších rokoch s možnosťou presunu žiakov do ZŠ Slov. dobrovoľníkov (Budatín). Zachovať priestory pre materskú školu a vytvoriť nové triedy materskej školy v Zádubní.

3. 3 Zariadenia školského stravovania

Zariadenia školského stravovania uplatňujú princíp zdravej výživy, vytvárajú podmienky na správne stravovacie návyky a kultúru stolovania detí a žiakov. Zdravú výživu zabezpečujú podľa odporúčaných výživových dávok pre jednotlivé vekové kategórie, materiálne – spotrebných noriem a receptúr pre školské stravovanie, zásad pre zostavovanie jedálnych lístkov a finančných limitov na nákup potravín.

Podrobnosti o činnosti a prevádzke zariadení školského stravovania sú uvedené vo Vyhláške MŠ SR č. 366/2007 Z.z. z 2. augusta 2007.

Okrem podávania hlavného jedla a doplnkových jedál, školské jedálne zabezpečujú aj pitný program a stravovanie žiakov v hmotnej núdzi.

V meste Žilina je zriadených 18 školských jedální pri ZŠ, 16 školských jedální pri MŠ a 4 výdajné školské kuchyne, spolu 38 zariadení školského stravovania, ktoré sú súčasťou základných a materských škôl. V stravovacích zariadeniach sa stravuje spolu 8 715 stravníkov, z toho 2 033 detí MŠ, 4859 žiakov ZŠ, 959 zamestnancov, 609 žiakov SŠ a 255 iných dospelých stravníkov (dôchodcovia, zdravotníci ...).

Najväčším nedostatkom v školskom stravovaní sa ukazuje zastaranosť kuchynských technológií. V mnohých školských kuchyniach je zastaralé, nefunkčné a opotrebované. Výmena za modernejšie je finančne náročná a prebieha pomaly. Vedúce školských jedální sa zapájajú do projektu Revitalizácia a modernizácia školského stravovania, čím získavajú mimorozpočtové prostriedky na vybavenie školských kuchýň.

Návrhy a odporúčania

Vyčleniť každý rozpočtový rok v rozpočte školstva finančné prostriedky na modernizáciu technologického vybavenia školských kuchýň.

Zavádzať nové informačné technológie – systém objednávanía, registrácie a výdaja stravy formou čipových kariet a spracovania dokumentácie.

Racionalizačné opatrenia zariadení školského stravovania :

- zmena Školskej jedálne pri ZŠ s MŠ Zádubnie na výdajnú školskú jedáleň (spolu 68 stravníkov),
- zmena Školskej jedálne pri MŠ Zástranie na výdajnú školskú jedáleň (spolu 25 stravníkov),
- stravu zabezpečovať dovozom zo ŠJ pri ZŠ Hollého Žilina, čím sa znížia výdavky na energie a mzdové prostriedky.

3. 4 Základné umelecké školy

Mesto Žilina je zriaďovateľom troch ZUŠ :

- ZUŠ L. Árvaya – zameranie prevažne na hudobné odbory
- ZUŠ Gaštanová – zameranie na výtvarné odbory
- ZUŠ F. Špániho – hudobné, výtvarné a tanečné odbory

ZUŠ poskytujú primárne a nižšie sekundárne umelecké vzdelanie a nižšie sekundárne umelecké vzdelanie 1180 žiakom v skupinovej forme a 1178 v individuálnej forme vzdelávania prostredníctvom vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v základnej umeleckej škole. Odborne sa pripravujú na štúdium v stredných a vysokých školách s umeleckým zameraním. Vzdelávanie poskytujú nielen žiakom do 15 rokov, ale aj stredoškólakom a občanom mesta. Výsledky sú dlhodobo na vysokej úrovni, čo dokazujú ocenenia na domácich a medzinárodných súťažiach.

Demografický vývoj sa ZUŠ nedotýka v takej miere ako základných škôl. Práve naopak, evidujeme zvýšený počet záujemcov o umelecké vzdelanie.

Najväčšie problémy vidíme v zastaralom materiálnom - technickom vybavení (hudobné nástroje, akustická technika). Zhoršuje sa technický stav niektorých budov.

Návrhy a odporúčania

Vytvoriť plán finančného rozpočtu na obnovu materiálno-technického vybavenia ZUŠ s využitím príspevkov na vzdelávanie ZUŠ.

Z prevádzkových nákladov a rozpočtu na havarijné situácie vyčleniť finančné prostriedky na opravu a rekonštrukciu budov.

Vytvárať podmienky pre skvalitňovanie výchovy a vzdelávania v ZUŠ a tým podporovať tvorivý potenciál mladých ľudí.

Vytvárať priestor pre výmenu skúseností pedagógov umeleckého školstva.

3. 5 Centrum voľného času

V pôsobnosti mesta je Centrum voľného času SPEKTRUM, ktoré poskytuje voľnočasové aktivity pre 1737 detí a mladých ľudí v rôznorodých záujmových útvaroch. Je garantom a organizátorom predmetových olympiád na okresnej a krajskej úrovni. Dlhodobo vykazuje vynikajúce výsledky najmä tanečných a šachových záujmových útvaroch. Organizuje prázdninové tábory a má svoje opodstatnenie pri vzdelávaní, výchove a využívaní voľného času detí a mládeže. Sídli v dvoch budovách. Hlavná historická budova v centre mesta je vo veľmi zlom technickom stave. Rekonštrukcia resp. riešenie daného stavu je vysoko aktuálne.

Od 1. 9. 2008 by malo prejsť do pôsobnosti mesta Centrum voľného času, Pivovarská 1. Poskytuje záujmovú činnosť približne 3800 deťom a mladým ľuďom. Činnosť je zameraná prevažne na športové aktivity. Má celoplošné pôsobenie v rámci mesta. Organizuje športové súťaže a mestské ligy žiakov, juniorov a seniorov vo florbale, hokejbale a futsale. Najlepšie družstvá reprezentujú mesto v celoslovenských súťažiach a v reprezentácii Slovenska. Výsledky pravidelne prezentuje v Žilinskom večerníku. Poskytuje voľnočasové alternatívy pre najrizikovejšiu skupinu mladých ľudí.

Sídli v prenajatých priestoroch, ale na svoje aktivity využíva prevažne športoviská.

Návrhy a odporúčania

Aktuálne sa zaoberať nevyhovujúcim stavom budovy CVČ Spektrum na Hurbanovej ulici. Budova je vo veľmi zlom technickom stave. V prípade rekonštrukcie budovy je nutné najst

priestory pre činnosť v centre mesta, nakoľko Spektrum navštevujú žiaci a mládež zo všetkých mestských a prímestských obvodov.

Riešiť situáciu s hracími plochami pre halové športy ako náhrada za priestor v športovej hale. V spolupráci so základnými školami hľadať priestory pre činnosť centier voľného času (športoviská, telocvične, učebne, klubovne) v jednotlivých mestských častiach, aby sa skvalitnila práca s mládežou.

V spolupráci s Centrom voľného času, Pivovarská 1, zistiť záujem mladých ľudí a neformálnych skupín o voľnočasové aktivity v meste Žilina. Vyhľadávať dobrovoľníkov pre prácu s mládežou v zmysle zákona o práci s mládežou.

Vypracovať koncepciu práce s mládežou s možnosťou zapojenia neformálnych skupín mládeže do činnosti centier voľného času.

Vytvárať podmienky pre prácu detí a mládeže z málo podnetného a sociálne znevýhodneného prostredia v klubových podmienkach.

4. Ekonomická situácia a financovanie

V roku 2004 vstúpil do platnosti zákon o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení č. 597/2003 Z. z., ktorý zmenil systém financovania škôl a školských zariadení.

Finančné zabezpečenie regionálneho školstva počíta s viac zdrojovým financovaním :

- prenesené kompetencie - prostriedky štátneho rozpočtu z rozpočtovej kapitoly MŠ SR – normatívne (osobné náklady a prevádzka) a nenormatívne (vzdelávacie poukazy, havarijné stavy, dopravné, asistent učiteľa, projekty, mimoriadne výsledky žiakov, hmotná núdza)
- originálne kompetencie - prostriedky pre zariadenia z rozpočtov obcí
- prostriedky od iných fyzických a právnických osôb za prenájom
- 2 % dane pri registrácii OZ rodičov
- príspevky od zákonných zástupcov za úhradu stravy
- vo vybraných školských zariadeniach príspevky od zákonných zástupcov na čiastočnú úhradu nákladov na výchovu a vzdelanie
- príspevky, dary, granty

V kapitole MŠ SR ostávajú finančné prostriedky pre štátne školstvo ako prenesené kompetencie, ktoré sú pridelené na základe normatívneho príspevku na žiaka, pričom normatív je súčtom mzdového a prevádzkového normatívu. Nová metodika financovania základného školstva, pokles žiakov a štruktúra škôl a školských zariadení v minulých rokoch viedli k racionalizačným opatreniam – rušenie škôl, prepúšťanie zamestnancov a hľadanie nových zdrojov financovania. Zákonom o financovaní bol zavedený nový ukazovateľ na financovanie – prepočítaný počet žiakov za kalendárny rok, ktorý je súčtom dvoch tretín žiakov bežného školského roka a jednej tretiny očakávaného počtu nasledujúceho školského roka.

V súčasnosti je normatív na prenesených kompetenciách určený v celkovej výške 28 230 Sk na žiaka. Z toho mzdový normatív je 22 217 Sk na žiaka a prevádzkový normatív v rámci mesta Žilina (rozdiel v normatíve v SR na základe teplotného pásma) je 6 013 Sk. Normatív zohľadňuje náročnosť výchovno - vzdelávacieho procesu, platové triedy učiteľov, ďalšie vzdelávanie učiteľov a nenáročnú zložku (osobné ohodnotenie) mzdy.

Financovanie v originálnych kompetenciách je každoročne upravované výškou normatívu a koeficientu pre školské zariadenia. Výška normatívu je v tomto roku 1 838 Sk.

Koeficienty pre jednotlivé školské zariadenia :

- MŠ - dieťa vo veku do 3 rokov – 61,0
- MŠ – dieťa vo veku od 3 rokov – 31,0
- ZUŠ – žiak v individuálnej forme vyučovania – 13,0
- ZUŠ – žiak v skupinovej forme vyučovania – 8,0
- žiak školského klubu detí - 6,0
- žiak centra voľného času – 3,7
- stravník školskej jedálne – 2,0

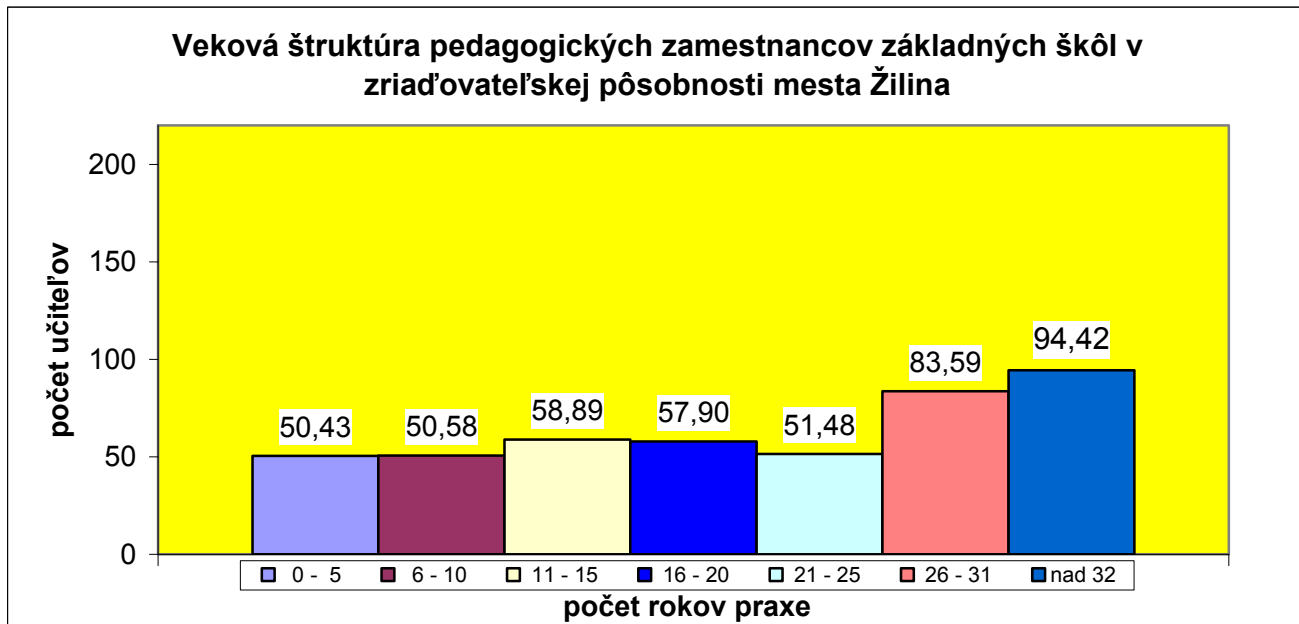
V oblasti prevádzkových nákladov bola v rámci vykurovacieho systému realizovaná na najväčších školách regulácia (školy napojené na Bytterm a Tepláreň), menšie školy a školské zariadenia prešli na vykurovanie plynom a bola vykonaná rekonštrukcia kotolní. To prinieslo 25% zníženie nákladov na vykurovanie. Energetickú náročnosť je však možné ďalej eliminovať a to dokončením rekonštrukcií ostatných kotolní, systematickým pristupovaním pri rekonštrukcii okien a zateplením budov. Hlásením odberu vody, elektrickej energie a odberu tepla, ktoré kompletizuje SSŠ je možné sledovať anomálie vznikajúce pri odbere – často únik vody pri neviditeľných poruchách, ktoré je nutné operatívne odstrániť. Rekonštrukciu budov je možné realizovať z tzv. Euro fondov, kapitálových výdavkov (12,19 % normatívu na žiaka z podielu výnosu dane), z prevádzkových a príjmových finančných prostriedkov škôl a školských zariadení. Pri prenesených kompetenciách je možné použiť zriaďovateľom 20 % z normatívu na prevádzku podľa potrieb zriaďovateľa. Pri rekonštrukciách je potrebná analýza technického stavu budov a vypracovanie plánu rekonštrukcií s ohľadom na objem finančných prostriedkov, demografický vývoj a vek objektu.

V oblasti finančných prostriedkov určených na osobné a mzdové náklady je treba hľadať rezervy v racionalizačných opatreniach – spojením nízko počtových tried, pri delení do skupín, plánom dovolení, dohodovacím konaním. Napriek tomu, že dlhoročne prekračujeme priemer žiakov na učiteľa (14,5 žiakov), sú finančné prostriedky na osobné príplatky poddimenzované oproti potrebám. Deklarovaných 6 % z normatívu na osobné a mzdové náklady, ktoré majú byť určené na osobné príplatky nie sú v normative dostatočne transparentné. Je to najslabšia stránka systému financovania. Zvýšenie rozpočtu zo strany MŠ SR, po dohodovacom konaní sa po naplnení základných mzdových zložiek premietne do mimoriadnych odmien, ktoré sú jednorázovo vyplatené. Za takejto situácie nie je možné do odmeňovania zaviesť motivujúce prvky. Konštatovanie sa týka normatívnych finančných prostriedkov na prenesené kompetencie. Je potrebné skonštatovať, že rozpočet finančných prostriedkov na originálne kompetencie je za posledné dva roky stabilizovaný a vyvážený. Je to zásluhou samosprávy, ktorá prejavuje aktívny záujem o školy a školské zariadenia v pôsobnosti mesta Žilina.

Odbor školstva a mládeže vypracoval podrobnú analýzu financovania mzdových nákladov, ktorú v rámci dohodovacieho konania postúpil na MŠ SR. Z analýzy jednoznačne vyplýva, že na prenesených kompetenciách je normatív nedostačujúci a nezahrňuje potrebu finančných prostriedkov na mzdy do konca roka 2008. Na základe analýzy vekovej štruktúry pedagogických zamestnancov konštatujeme, že 40 % sa nachádza v platovej tarife s praxou nad 25 rokov. 20 % pedagogických zamestnancov má prax nad 32 rokov. Z daných skutočností je zrejmé, že dôsledky vekovej skladby zamestnancov sa prejaví aj na výške finančných prostriedkov na osobné a mzdové náklady (graf č. 4). Údaj o rokoch praxe sa v štatistikách pre financovanie neuvádza a tu vidíme hlavnú príčinu nedostatku finančných prostriedkov. V decembri 2007 na základe dohodovacieho konania MŠ SR vyčlenilo pre základné školy v pôsobnosti mesta 4 800 tis. na jednorázové osobné príplatky. Výsledkom dohodovacieho konania v tomto roku je 14 050 tis. na osobné a mzdové náklady.

Veková štruktúra pedagogických zamestnancov základných škôl

Graf č. 4

V dohodovacom konaní na prevádzku školského bazénu bola vyčlenená čiastka 500 tis. z kapitoly MŠ SR. Na havarijný stav v ZŠ Martinská na základe žiadosti OŠaM zaslalo MŠ SR 3 600 tis.

Návrhy a odporúčania

Vytvoriť v rozpočte školstva finančnú rezervu na havarijné situácie.

Každoročne vypracovať plán rekonštrukcií, opráv a údržby školských budov.

Získavať finančné zdroje na skvalitnenie materiálno-technického vybavenia škôl a školských zariadení a revitalizáciu školských dvorov a športovísk zo všetkých dostupných zdrojov.

Získavať finančné prostriedky na rekonštrukciu budov z kapitoly MŠ SR na havarijné stavy.

Racionalizačnými opatreniami a dohodovacím konaním riešiť situáciu deficitu normatívu na mzdy a osobné náklady zamestnancov škôl v prenesených kompetenciách.

Znižovať energetickú náročnosť budov ich zateplením a výmenou okien.

Záver

Koncepcia škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Žilina zahŕňa obdobie na školské roky 2008/2009 – 2009/2010. Vychádza z reálneho stavu v školách a školských zariadeniach na území mesta.

Koncepcia určuje priority smerovania vzdelávacieho systému na najbližšie roky v závislosti od súčasných legislatívnych a kurikulárnych zmien v školstve. Jej cieľom je zadefinovanie jasných východísk pre konkrétne školy a školské zariadenia v pôsobnosti mesta Žilina. Zároveň má úlohu prezentovať záujem zriaďovateľa o rozvoj školstva a deklarovať ochotu a ústretovosť pri napĺňaní strategických zámerov.

Napĺňanie strategických cieľov koncepcie rozvoja škôl a školských zariadení je závislé od efektívnej spolupráce vedenia škôl a školských zariadení so zriaďovateľom, na širokej spolupráci s organizáciami a inštitúciami podieľajúcimi sa rôznou formou na výchove a vzdelávaní a v nezastupiteľnej miere na spolupráci s rodinou a ostatnou verejnosťou. Veľké možnosti sú v spolupráci so súkromným sektorom

Obsahom koncepcie je v prevažnej miere výchova a vzdelávanie v základnom školstve, základnom umeleckom školstve a v materských školách. Je preto potrebné pripomenúť prácu s mládežou, ktorá je načrtnutá v kapitole centra voľného času. Myslíme si, že práca s mládežou by mala mať svoju vlastnú koncepciu, ktorú odbor pripravuje zapojením sa do projektu Partnerstvo pripraveného Slovenským inštitútom mládeže. Projekt sa zameriava na podporu a rozvoj moderných miestnych mládežníckych politík, ktoré budú odrážať priority stanovené na európskej aj národnej úrovni. V práci s mládežou je potrebné vytvoriť databázu všetkých občianskych združení, mimovládnych organizácií a neformálnych skupín, ktoré sa zaoberajú výchovou a voľnočasovými aktivitami mládeže v meste Žilina.

Koncepcia je otvorená, čím vytvára priestor pre verejnú, odbornú a vecnú diskusiu. Ponúka možné alternatívy na napĺňanie cieľov smerovania školstva v meste Žilina. Načrtnuté návrhy a odporúčania vychádzajú zo zisteného stavu, súčasných potrieb a vízie, kam by malo školstvo v meste Žilina smerovať. Koncepciu považujeme za východiskový materiál k vypracovaniu dlhodobejšej a podrobnejšej koncepcie, zohľadňujúcej školskú štátnu doktrínu a všetky potreby škôl a školských zariadení, vrátane práce s mládežou.

